

Toelichting

Algemene toelichting

1 Kader: plaats van de omgevingsverordening binnen het stelsel van de Omgevingswet

1.1 Een kerninstrument binnen een omvangrijk stelsel

De provinciale omgevingsverordening vormt samen met de waterschapsverordening en het gemeentelijke omgevingsplan één van de zes kerninstrumenten binnen het stelsel van de Omgevingswet, namelijk de decentrale algemene regels.

Hoewel de Omgevingswet tot het vaststellen van een omgevingsverordening verplicht, bevat die wet weinig tot geen regels over de inhoud van de omgevingsverordening. Zo kent de Omgevingswet bijvoorbeeld - anders dan voor het Rijk - voor de provincie geen verplichting tot het stellen van instructieregels.

De verordening bevat regels over:

- a. de fysieke leefomgeving;
- b. activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen;
- c. de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen om te voldoen aan doelstellingen voor de fysieke leefomgeving.

Aanvullend wordt in de Omgevingswet incidenteel een concreet belang of specifieke taak genoemd, waarvoor in de omgevingsverordening (nadere) regels moeten worden gesteld. Ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt slechts voor een enkel concreet belang of specifieke taak aangegeven, dat de omgevingsverordening daarvoor regels moet bevatten. Verder is in het Omgevingsbesluit alleen aangegeven dat de omgevingsverordening geen strafbepalingen en geen belastingen mag bevatten. Het Besluit activiteiten leefomgeving kent veel afwijk- of maatwerkruimte, waaraan in de omgevingsverordening invulling kan worden gegeven. Tenslotte bevat het stelsel veel bevoegdheden (kan-bepalingen) en laat daarmee veel afwegingsruimte aan het provinciebestuur om zelf inhoud te geven aan de omgevingsverordening.

1.2 Bundeling van alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving

Eén van de verbeterdoelen van de stelselherziening bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is het vergroten van de inzichtelijkheid en daarmee van het gebruiksgemak van de wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Dat doel wordt nagestreefd door integratie van wet- en regelgeving: alle regels over de fysieke leefomgeving worden gebundeld in één gebiedsdekkende regeling per bestuurslaag. Op provinciaal niveau brengt de Omgevingsverordening Gelderland alle provinciale regels over de fysieke leefomgeving in Gelderland (artikel 2.4 Omgevingswet) inzichtelijk bij elkaar. Overigens werden al in 2014 de ruimtelijke verordening, de milieuverordening, de ontgrondingenverordening, de waterverordening en de wegenverordening gebundeld. Daarmee liep de Gelderse omgevingsverordening vooruit op de met inwerkingtreding van de Omgevingswet beoogde integratie. Die integratie van regels over de fysieke leefomgeving is in de Omgevingsverordening Gelderland voltooid door overheveling van enkele nog resterende, voorheen in andere provinciale verordeningen opgenomen, regels over de fysieke leefomgeving. Het gaat om regels uit de waterverordeningen voor de drie binnen de provincie gelegen waterschappen, de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht provincie Gelderland en de Nadere regels Wegenverordening Gelderland 2010.

1.3 De fysieke leefomgeving binnen het kader van de omgevingsverordening

Wat allemaal onder de term 'fysieke leefomgeving' wordt verstaan, is opgenomen in een (uitgebreide) opsomming in artikel 1.2 van de Omgevingswet. In het kader van deze verordening zijn met name die (deel)aspecten van de fysieke leefomgeving van belang, waarvoor aan het provinciaal bestuur, het gemeentebestuur en het waterschapsbestuur een bepaalde taak of bevoegdheid is toegekend of die het provinciaal bestuur zelf als van provinciaal belang heeft aangemerkt. De provinciale taken voor de fysieke leefomgeving zijn expliciet genoemd in artikel 2.18 van de Omgevingswet. In de Kadernota Gaan voor gaaf worden vijf provinciale belangen of kwaliteiten genoemd, waarop de focus ligt in de omgevingsverordening:

- a. natuur en landschap en (wereld)erfgoed;
- b. (grond-, drink- en zwem-)water en waterveiligheid;
- c. milieu, inclusief energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie;
- d. bereikbaarheid; en
- e. kwaliteit van de inrichting van de fysieke leefomgeving.

2 Doel van de omgevingsverordening

2.1 Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de gestelde regels en de toepassing daarvan vormen de ambities van de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, de vertaling van die ambities in de Kadernota Gaan voor Gaafen de maatschappelijke doelen, genoemd in artikel 1.3 van de Omgevingswet.

Niet aan alle ambities, doelen, taken of maatschappelijke opgaven kan effectief worden bijgedragen met regels over de fysieke leefomgeving. Zo lenen regels zich vaak beter voor bescherming van belangen dan voor effectuering van concrete beleidsvoornemens. Sommige ambities of doelen lenen zich ook qua aard meer voor toepassing van andere instrumenten. De ambities en doelen krijgen een uitwerking in concrete uitvoering via maatregelen (programma, projectbesluit), via regels (omgevingsverordening en omgevingsvergunning) en via geld (subsidies, aanbesteding). De omgevingsverordening maakt, net als die andere instrumenten, onderdeel uit van de beleidscyclus, die door de Omgevingswet in gang wordt gezet om de maatschappelijke doelen van die wet en - op provinciaal niveau - de ambities uit de omgevingsvisie te bereiken. Binnen die ambities passen ook veel (instructie)regels, waarmee al gedurende langere tijd uitvoering wordt gegeven aan provinciaal beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

Deze beleidscyclus - beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering, terugkoppeling, actualisering en/of bijstelling van beleid, de doorwerking en uitvoering daar weer van, et cetera - leidt ertoe dat de omgevingsverordening regelmatig wordt geactualiseerd om effectief bij te kunnen blijven dragen aan de gestelde ambities en doelen.

2.2 Subsidiariteit

De Omgevingswet gaat ervan uit dat gemeenten in eerste instantie verantwoordelijk zijn om keuzes te maken bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties en bij het reguleren van de impact activiteiten op de nabije omgeving (subsidiariteitsbeginsel). Dat uitgangspunt is bij het stellen van regels in deze verordening gerespecteerd: de verordening bevat alleen regels over belangen en ambities die niet doelmatig of doeltreffend door de gemeenten en/of de waterschappen kunnen worden geborgd respectievelijk gerealiseerd.

De regels in de omgevingsverordening zijn dus gericht op het borgen van bovenlokale en bovenregionale belangen en op de doorwerking van provinciaal beleid. Of een belang in het kader van de fysieke leefomgeving van provinciale aard is, wordt bepaald in de Omgevingswet (provinciale taken en bevoegdheden) en aanvullend in deze verordening of in provinciaal beleid, waaronder de omgevingsvisie. In aansluiting bij 'hogere regelgeving' binnen het stelsel van de Omgevingswet opent elke afdeling of paragraaf van deze verordening met een oogmerk-bepaling, waarin expliciet het provinciale belang is aangegeven met het oog waarop de regels uit die afdeling of paragraaf zijn gesteld.

2.3 Beoordelingskader voor maatwerk en flexibiliteit

De meeste gestelde regels bevatten afwegingsruimte. Die afwegingsruimte is ingebakken in de beoordelings- en instructieregels of wordt uitdrukkelijk geboden met de mogelijkheid om (maatwerk)voorschriften te stellen.

Aanvullend op deze afwegingsruimte voorziet [hoofdstuk 1](#) met een beoordelingskader in aanvullende afwijkruimte via maatwerk bij de afweging van botsende belangen in concrete situaties en via een experimenteerbepaling. Dat beoordelingskader zorgt voor extra flexibiliteit bij het toepassen van de regels. De beslissing om dit ruimere beoordelingskader toe te passen bij een afweging van belangen, zal goed moeten worden gemotiveerd. Sommige belangen vergen zoveel bescherming dat maatwerk ofwel juridisch ofwel praktisch is uitgesloten. Bij de eerste categorie (juridisch uitgesloten) kan gedacht worden aan de Europeesrechtelijke geregelde bescherming van natuurgebieden en van de leefgebieden van bepaalde diersoorten. Bij de tweede categorie (praktisch uitgesloten) kan gedacht worden aan grondwaterbescherming met het oog op de drinkwaterwinning.

3 Typen regels binnen de omgevingsverordening

3.1 Typen regels

Voor het beschermen van provinciale belangen bevat deze verordening verschillende typen regels. De belangrijkste drie typen regels zijn de algemene regels, de instructieregels en de beoordelingsregels:

- Algemene regels richten zich rechtstreeks tot burgers en bedrijven. Het gaat om verboden of geboden, vaak met een vergunning- of meldingsplicht voor activiteiten in bepaalde gebieden zoals een grondwaterscherminingsgebied, stiltegebied of een beperkingengebied rondom een provinciale weg.
- Instructieregels richten zich tot bestuursorganen: Gedeputeerde Staten en de besturen van gemeenten en waterschappen. De meeste instructieregels gaan over de inhoud van het gemeentelijke omgevingsplan. Diezelfde regels gelden ook voor het projectbesluit.
- Beoordelingsregels richten zich tot het bevoegd gezag en bieden een afwegingskader bij het toetsen van een aanvraag om een omgevingsvergunning of van een melding.

Verder bevat de verordening nog enkele andere typen regels, zoals bijvoorbeeld begripsbepalingen, procedurele bepalingen, allerlei informatieplichten (monitoring, verslaglegging, jaarrapportage) en overgangsrecht.

3.2 Delegatie

De aard van de in deze verordening gestelde regels maakt dat sommige typen regels niet worden vastgesteld door Provinciale Staten, maar door Gedeputeerde Staten. Dit betreft veelal regels die sterk op de concrete uitvoering gericht zijn. De Omgevingswet noemt zelf een aantal voorbeelden, zoals het corrigeren van de geometrische begrenzing van werkingsgebieden, uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften (artikel 2.13, tweede lid). Ook kan gedacht worden aan de in de binnen het stelsel soms toegekende bevoegdheden tot het stellen van 'nadere regels' of 'maatwerkregels'. Aanvullend op de rechtstreeks in de wet geregelde gevallen, wordt de delegatie van regelgevende bevoegdheden aan Gedeputeerde Staten geregeld in een afzonderlijk delegatiebesluit. Een voorbeeld is het stellen van nadere regels over het leggen van kabels en leidingen binnen het beperkingengebied van een provinciale weg.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Geen toelichting.

Afdeling 1.1 Begripsbepalingen

Geen toelichting.

Afdeling 1.2 Oogmerken van deze omgevingsverordening

De afdelingen [1.2](#) en [1.3](#) bevatten een beoordelingskader voor de toepassing van de regels in deze verordening. Dit kader bestaat uit:

- a. Oogmerken van de omgevingsverordening ([afdeling 1.2](#)): een doelmatige uitvoering van de omgevingsvisie ([artikel 1.2](#)) en van de Omgevingswet ([artikel 1.3](#)).
- b. Afwegingsruimte ([afdeling 1.3](#)) voor die situaties waarin een strikte toepassing van regels in de hoofdstukken [4](#), [5](#) en [6](#) het bereiken van deze oogmerken of het oplossen van dilemma's bij botsende provinciale belangen of doelen belemmeren. Ook wordt in [afdeling 1.3](#) voorzien in een experimenteerbevoegdheid.

Niet voorzien wordt in een afzonderlijke afwijkbevoegdheid voor gebiedsontwikkeling. De instructieregels uit [hoofdstuk 5](#), inclusief de bijbehorende afwijkruimte, zijn ook van toepassing op het projectbesluit (zie [afdeling 6.2](#) van deze verordening). Vanwege het uitgebreide voortraject (inclusief participatie) zullen bij gebiedsontwikkeling de eventuele belemmeringen in de regels van de omgevingsverordening of het omgevingsplan veelal voorzienbaar zijn. Zo kunnen die regels ook tijdig worden aangepast en hoeft van deze afwijkbevoegdheid geen gebruik te worden gemaakt.

Artikel 1.2 (oogmerk uitvoering van de omgevingsvisie)

In aansluiting bij de Omgevingswet, die opent met de doelen van de wet, opent deze verordening met de provinciale oogmerken. De term «oogmerk» is ontleend aan het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In deze verordening sluiten we bij dit taalgebruik aan. De termen «doel» en «oogmerk» zijn inwisselbaar.

[Artikel 1.2](#) bevat twee algemene oogmerkbepalingen. Ze zijn ontleend aan (in het eerste lid) de omgevingsvisie Gaaf Gelderland en (in het tweede lid) de bijbehorende kadernota Gaan voor gaaf Gelderland! De inhoud van dit artikel oogt daardoor wat beleidsmatig, maar deze algemene oogmerken zijn zeker ook sturend bedoeld. Allereerst bij het stellen van de regels in deze verordening en vervolgens ook bij de toepassing ervan. In sommige artikelen verwijzen we ook expliciet naar deze oogmerken. Ook waar dit niet expliciet gebeurt, kunnen de ambities uit de omgevingsvisie de regeltoepassing inkleuren. De omgevingsvisie noemt dit «kijken met een brede blik». Geen starre toepassing van de regels (zwart-wit, met een vernauwde blik), maar ze toepassen op een wijze die bijdraagt aan het oplossen van maatschappelijke problemen en het realiseren van de provinciale ambities voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.3 (oogmerk uitvoering van de Omgevingswet)

[Artikel 1.3](#) snijdt het brede oogmerk 'uitvoering van de Omgevingswet' op provinciale maat.

Onder d: Artikel 2.18 van de Omgevingswet noemt een aantal provinciale taken, bijvoorbeeld op het gebied van natuurbeheer, grondwaterbescherming, beheer van watersystemen en provinciale infrastructuur. De lijst met genoemde taken in dit artikel is niet uitputtend. Ook elders in de Omgevingswet krijgt het provinciebestuur taken voor de fysieke leefomgeving toebedeeld. Denk aan monitoring of het verzamelen van gegevens. Ook hiervoor kunnen in deze omgevingsverordening regels worden gesteld.

Afdeling 1.3 Afwegingsruimte

Algemene toelichting: "Voor de beoogde werking van de Omgevingswet is het van belang dat bestuursorganen in hun regelgeving doordachte keuzen maken over het gewenste regeltipe en afwijkings- en uitwerkingsmogelijkheden en dat zij de gemaakte keuze in de bij die regelgeving behorende toelichting motiveren", aldus de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 272). De afwegingsruimte en afwijkingsmogelijkheden in [afdeling 1.3](#) bieden het provinciebestuur (Gedeputeerde Staten) of het gemeentebestuur (de omgevingsplanwetgever) de mogelijkheid zulke doordachte keuzen te maken.

Op de eerste plaats zijn de regels in deze verordening zo opgesteld dat ze het gewenste beschermingsniveau borgen en tegelijkertijd ruimte bieden aan maatschappelijk gewenste activiteiten, zonder dat afwijken nodig is. Het provincie- of gemeentebestuur maakt dan ook geen gebruik van de in deze afdeling geboden afwijkingsmogelijkheden als ze hetzelfde resultaat kan bereiken met een andere bevoegdheid uit de Omgevingswet of uit deze verordening. Toch zullen zich in de uitvoering knelpunten en dilemma's voordoen, die alleen optimaal opgelost kunnen worden als de omgevingsverordening enige afwijkingsmogelijkheden kent. Het beoordelingskader omvat daarom naast de (doelen of) oogmerken van de verordening ook een aantal artikelen met afwijkingsmogelijkheden. Zo kan het provinciebestuur in situaties waarin de regels uit de omgevingsverordening knellen van die regels afwijken. Deze afwijkingsmogelijkheden zijn beschreven in drie paragrafen:

- a. [Paragraaf 1.3.1](#) Afwijkingsmogelijkheden bij algemene regels voor activiteiten in [hoofdstuk 4](#):
 1. [artikel 1.4](#) (maatwerkvoorschrift in afwijking van algemene regels voor activiteiten);
 2. [artikel 1.5](#) (tijdelijke maatwerkregels in afwijking van algemene regels voor activiteiten);
- b. [Paragraaf 1.3.2](#) Afwijkingsmogelijkheden bij instructieregels in de hoofdstukken [5](#) en [6](#):
 1. [artikel 1.6](#) (onthefing van een instructieregel);
 2. [artikel 1.7](#) (afwijking van een instructieregel voor het omgevingsplan om een zwaarwegend belang);
- c. [Paragraaf 1.3.3](#) Overige afwijkingsmogelijkheden:
 1. [artikel 1.8](#) (experimenteerbepaling).

De afwijkingsmogelijkheden in deze paragrafen zijn bedoeld voor gevallen waarbij de ambities uit de omgevingsvisie en/of de doelen uit de wet beter zijn gediend met het afwijken van de regels dan met het strikt toepassen ervan. Met de afwijkingsmogelijkheden kan het provincie- of gemeentebestuur binnen de oogmerken van [afdeling 1.2](#) bij dilemma's voorzien in een maatschappelijk optimale oplossing.

Het toepassingsbereik van deze paragrafen wordt aan het begin van de hoofdstukken [4](#) (algemene regels over activiteiten in de leefomgeving) en [5](#) (instructieregels voor het omgevingsplan) expliciet aangegeven. Voor [hoofdstuk 6](#) (overige instructieregels) geldt geen beperking. Uitgangspunt voor het aangegeven toepassingsbereik is dat:

- a. de afwijkingsmogelijkheden van deze paragrafen in de hoofdstukken [4](#), [5](#) en [6](#) zo min mogelijk worden beperkt; en
- b. de hoofdstukken [4](#), [5](#) en [6](#) alleen voorzien in meer specifieke afwijkingsmogelijkheden als de in deze paragrafen geformuleerde artikelen niet goed bruikbaar zijn voor toepassing van specifieke afdelingen, paragrafen of artikelen in die hoofdstukken.

In genoemde hoofdstukken kan dus bij uitzondering worden voorzien in specifieke afweegruimte en afwijkingsmogelijkheden, die voorrang hebben op de algemene afweegruimte en afwijkingsmogelijkheden in [afdeling 1.3](#). In de toelichting bij de schakelbepalingen (artikelen [4.1](#) en [5.2](#)) is aangegeven

waarom [afdeling 1.3](#) is 'uitgeschakeld'. Dat kan zijn omdat de regeltoepassing geen afwijking (maatwerk) mogelijk maakt of omdat de regeltoepassing vraagt om een meer specifieke afwijkmogelijkheid (maatwerk). Soms zal er in het belang van de rechtszekerheid behoefte zijn aan een concretere begrenzing van de afweegruimte of afwijkmogelijkheid. Daarbij gaat het erom het provinciebestuur zoveel mogelijk houvast te bieden bij de belangenafweging en de bestuurlijke afwegingsruimte niet groter te maken dan strikt noodzakelijk is.

Paragraaf 1.3.1 Afwijkmogelijkheden bij algemene regels voor activiteiten in hoofdstuk 4

Geen toelichting.

Artikel 1.4 (maatwerkvoorschrift in afwijking van regels voor activiteiten)

Het maatwerkvoorschrift uit artikel 4.5 van de Omgevingswet biedt Gedeputeerde Staten de eerste mogelijkheid om af te wijken van de algemene regels in [hoofdstuk 4](#). Hierbij gelden twee criteria, die ervoor moeten zorgen dat deze afwijkmogelijkheid alleen wordt geboden voor gevallen die er écht toe doen.

Het eerste criterium (onderdeel a) benoemt de situatie waarin een belang in de knel komt bij een strikte regeltoepassing. Dit kan een belang van zowel een persoon, bedrijf als organisatie zijn. Gedeputeerde Staten hebben hier de mogelijkheid om een algemene regel in een bepaalde situatie buiten toepassing te laten of via een maatwerkvoorschrift creatief toe te passen, omdat strikte toepassing in die situatie 'tot een onbillijkheid van overwegende aard' zou leiden (hardheidsclausule).

Het tweede criterium (onderdeel b) beoogt te voorkomen dat door een strikte regeltoepassing een suboptimale oplossing moet worden gekozen als zich een dilemma voordoet bij de belangenafweging. Elke algemene regel in [hoofdstuk 4](#) is gesteld met een bepaald oogmerk. Als een optimale oplossing van de wrijving tussen regel en belang niet kan worden bereikt, kunnen Gedeputeerde Staten het knelpunt met een maatwerkvoorschrift oplossen.

Gedeputeerde Staten maken geen gebruik van deze bijzondere afwijkingsbevoegdheid als zij hetzelfde resultaat kunnen bereiken met een andere, 'gewone' bevoegdheid. Bijvoorbeeld door een voorschrift in een omgevingsvergunning te wijzigen, als de activiteit vergunningplichtig is (artikel 4.5, derde lid, van de Omgevingswet).

Een maatwerkvoorschrift wordt bij beschikking gesteld. Op die beschikking zijn de gebruikelijke procedurele waarborgen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing: een goede belangenafweging, een deugdelijke motivering en de mogelijkheid om bezwaar en beroep in te stellen.

Artikel 1.5 (tijdelijke maatwerkregels in afwijking van algemene regels voor activiteiten)

De maatwerkregel uit artikel 4.4 van de Omgevingswet biedt Gedeputeerde Staten de tweede mogelijkheid om af te wijken van algemene regels in hoofdstuk 4. De maatwerkregel is op meerdere situaties van toepassing. Daarmee is ze ruimer dan het maatwerkvoorschrift, dat slechts op één concrete situatie van toepassing is. Maatwerkregels geven Gedeputeerde Staten de mogelijkheid om door Provinciale Staten gestelde algemene regels te vervangen door andere regels. Vanwege deze vergaande reikwijdte is bepaald dat die vervangende regels slechts tijdelijk gelden: maximaal twee jaar. Deze termijn biedt Gedeputeerde Staten de gelegenheid een wijziging van de omgevingsverordening voor te bereiden, zodat Provinciale Staten de gelegenheid krijgen over deze afwijkende regels te oordelen.

Criterium voor toepassing van deze afwijkingsbevoegdheid is het opheffen van de wrijving tussen in de verordening gestelde algemene regels en de oogmerken, bedoeld in de artikelen [1.2](#) en [1.3](#). Dit criterium is dus iets ruimer dan het vergelijkbare criterium genoemd in [artikel 1.4](#) onder b. Als Gedeputeerde Staten constateren dat de bestaande regels een belemmering vormen voor het realiseren of dichterbij brengen van een van die oogmerken, dan kunnen zij hiervoor maatwerkregels in de plaats stellen. Die maatwerkregels worden dus gesteld met een ander oogmerk, of liever gezegd met een bredere blik, dan waarmee de oorspronkelijke regels waren gesteld. Met deze bevoegdheid kunnen Gedeputeerde Staten vooruitlopen op een eerstvolgende wijziging van de omgevingsverordening. Deze bevoegdheid leent zich ook voor het bieden van maatwerk in een bepaald gebied. Bijvoorbeeld als regels die voor de hele provincie gelden in een bepaald gebied niet de beoogde (uit)werking hebben of tot ongewenste neveneffecten leiden. De bevoegdheid kan gebruikt worden voor zowel een aanscherping als een versoepeling. Een aanscherping kan bijvoorbeeld aan de orde zijn in kwetsbare gebieden of gebieden met zeer hoge druk op de fysieke leefomgeving.

Maatwerkregels gaan deel uitmaken van de verordening. Toepassing van deze afwijkmogelijkheid gebeurt dus in de vorm van een besluit van Gedeputeerde Staten tot wijziging van de verordening. Daarbij gelden de normale procedurele waarborgen voor de totstandkoming van een wijziging van de omgevingsverordening.

De tijdswinst met het anticiperen op een 'echte' wijziging van de verordening wordt bereikt, doordat Gedeputeerde Staten zelf op basis van de ingediende zienswijzen de maatwerkregels kunnen vaststellen en geen besluitvorming door Provinciale Staten plaatsvindt.

Paragraaf 1.3.2 Afwijkmogelijkheden bij instructieregels in de hoofdstukken 5 en 6

Deze paragraaf bevat twee mogelijkheden om af te kunnen wijken van in deze verordening gestelde instructieregels.

Artikel 1.6 (onthefving van een instructieregel)

De ontheffing uit artikel 2.32 van de Omgevingswet biedt de eerste mogelijkheid om af te wijken van instructieregels. Het gemeentebestuur respectievelijk het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten ontheffing vragen van een instructieregel in [hoofdstuk 5](#) respectievelijk [hoofdstuk 6](#). Zij kunnen dit doen als het onverkort toepassen van die instructieregel botst met de uitoefening van hun taak of bevoegdheid in het kader van de zorg voor de fysieke leefomgeving en die uitoefening onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het met die instructieregel te dienen provinciale belang. Zo'n situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een nieuwe, urgente, maatschappelijke ontwikkeling, waarvoor de verordening ontoereikende afweegruimte bevat. Denk aan ambities van gemeenten of waterschappen op het gebied van energietransitie of klimaatadaptatie.

Deze ontheffingsbevoegdheid is ruimer dan die van artikel 2.66 in de Omgevingsverordening 2014-2020, die gebaseerd was op artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening. Vanwege de strikte toetsing door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, is van deze ontheffingsmogelijkheid terughoudend gebruik gemaakt. Dat is onder de Omgevingswet niet meer nodig, omdat de wetgever nadrukkelijk een ruimere toepassing van de ontheffingsmogelijkheid beoogt. Zie voor een toelichting de parlementaire geschiedenis van de Omgevingswet (Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 107 en 434-436; nr. 12, p. 101-102, nr.23, p. 14-15 en 95-69; E, p. 58).

Tegen een ontheffing van een instructieregel kan beroep worden ingesteld. Dat beroep wordt gebundeld met het besluit waarop de ontheffing ziet (artikel 16.85 Omgevingswet). Als Gedeputeerde Staten de gevraagde ontheffing weigeren, wordt het beroep tegen de weigering gebundeld met het

beroep tegen het onderliggende besluit waarin de beoogde aanpassing niet is meegenomen. Als het gemeente- of waterschapbestuur geen besluit meer neemt, wordt het weigeringsbesluit zelfstandig appellabel. Er staat dus altijd rechtsbescherming open tegen zowel de verlening als de weigering van een ontheffing.

Artikel 1.7 (afwijking van een instructieregel voor het omgevingsplan om een zwaarwegend belang)

Deze tweede afwijkingsmogelijkheid van instructieregels is mede gebaseerd op artikel 2.23, vijfde lid, van de Omgevingswet: als instructieregels worden gesteld, kan bij die regels ook worden bepaald in welke gevallen en onder welke voorwaarden van die regels kan worden afgeweken als de toepassing van de regels niet toereikend is voor, of in de weg staat aan, het bereiken van de doelen van de wet. Dit criterium komt overeen met het in [artikel 1.3](#) van deze verordening geformuleerde oogmerk. Anders dan de voorafgaande afwijkingsmogelijkheid (ontheffing), biedt dit artikel een afwijkbevoegdheid aan het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur mag alleen van een instructieregel afwijken als «zwaarwegende maatschappelijke belangen» zo'n afwijking rechtvaardigen.

Met dit criterium borgen Provinciale Staten dat alleen in gevallen die er écht toe doen van deze afwijkingsmogelijkheid gebruikgemaakt wordt. Het criterium is ontleend aan het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin het wordt gebruikt om flexibiliteit te bieden aan het gemeentebestuur bij de toepassing van instructieregels van het Rijk. De formulering van het criterium is iets aangepast, om minder de nadruk te leggen op economische belangen. Het criterium is vergelijkbaar met het uit de natuurregelgeving bekende criterium van 'een dringende reden van groot maatschappelijk belang' (het D-criterium uit de ADC-toets), dat overigens ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt gebruikt. In aansluiting daarop zijn ook de twee andere onderdelen van de ADC-toets in dit artikel opgenomen: de A van alternatieven en de C van compensatie. Op deze manier is het afwijkcriterium uit de instructieregels voor natuurgebieden qua reikwijdte verruimd tot andere provinciale belangen.

Eigenlijk is nu dus sprake van een AZC-toets, waarbij de 'Z' staat voor 'zwaarwegend'. Deze AZC-toets kan overigens ook door Gedeputeerde Staten gehanteerd worden om invulling te geven aan de afweging van een verzoek om ontheffing ([artikel 1.6](#)).

Dit toetsingscriterium wordt in het tweede lid ingevuld met drie concrete voorbeelden. Uiteraard is die opsomming niet limitatief ('in ieder geval'), maar het geeft wel een indruk van het type belangen die naar het oordeel van Provinciale Staten het toepassen van deze afwijkingsbevoegdheid kunnen rechtvaardigen. Wat een voldoende 'zwaarwegend maatschappelijk belang' is, is overigens mede afhankelijk van de context waarbinnen en de schaalgrootte waarop die nieuwe activiteit of ontwikkeling speelt. De schaalgrootte van een kleine gemeente verschilt ten opzichte van die van een grote gemeente, de schaalgrootte van een regio verschilt met die van de provincie. Met die context en schaalgrootte wordt bij de toetsing aan dit criterium rekening gehouden.

In dit toetsingscriterium is ook een waarborg ingebouwd, zodat de provinciale belangen die mogelijk door toepassing van deze bevoegdheid kunnen worden aangetast, tijdig en effectief worden gecompenseerd. Op welke wijze die compensatie moet plaatsvinden, is bij nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten van natuurgebieden concreet aangegeven in de (instructie)regels voor natuur (lid 3). Effectieve natuurcompensatie in het Gelders natuurnetwerk heeft ten doel het versterken van de natuurwaarden.

Bij andere provinciale belangen zal de gemeente bij de voorgenomen wijziging van het omgevingsplan (al dan niet via een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit) een gemotiveerd compensatievoorstel moeten indienen. Deze C-voorwaarde betekent ook dat het gemeentebestuur van deze afwijkingsmogelijkheid geen gebruik kan maken als het door instructieregels beschermde provinciale belang onevenredig zwaar wordt benadeeld. In dat geval is er immers geen sprake van een evenredige toedeling van functies aan locaties. Evenmin kan van deze bevoegdheid gebruik worden gemaakt als dat belang niet tijdig of niet effectief kan worden gecompenseerd. Een andere waarborg is opgenomen in de schakelbepaling van artikel 5.2, waarbij het toepassingsbereik van deze bevoegdheid kan worden uitgesloten bij bepaalde provinciale belangen.

Paragraaf 1.3.3 Overige afwijkingsmogelijkheden

Geen toelichting.

Artikel 1.8 (experimenteerbepaling)

Deze laatste afwijkingsmogelijkheid gaat over het mogelijk maken van experimenten (of pilots) in het verlengde van afdeling 23.3 van de Omgevingswet en van de Crisis- en herstelwet. Deze mogelijkheid geldt voor zowel de algemene regels in [hoofdstuk 4](#) als voor de instructieregels in de hoofdstukken [5](#) en [6](#), tenzij in de schakelbepalingen (artikelen [4.1](#) en [5.2](#)) anders is aangegeven. Ook van deze afwijkbevoegdheid kan alleen gebruik gemaakt worden, wanneer een experiment of pilot niet gerealiseerd kan worden met een andere bevoegdheid, zoals het projectbesluit of een van de voorafgaande afwijkbepalingen. Bovendien is dit artikel alleen bruikbaar, voor zover de benodigde afwijking gaat over regels in deze verordening of in het gemeentelijke omgevingsplan. Veelal zal voor een experiment gebruik moeten worden gemaakt van afdeling 23.3 van de Omgevingswet, omdat ook afwijkingen van rijksregelgeving nodig kunnen zijn. Zie voor een toelichting op afdeling 23.3 van de Omgevingswet de memorie van toelichting (Kamerstuk 33 962, nr. 3, p. 258-260 en p. 608-609).

Paragraaf 1.3.4 Betrokkenheid Provinciale Staten bij afwijkingsmogelijkheden

Geen toelichting.

Artikel 1.9 (wensen en bedenkingen Provinciale Staten)

Met deze wensen-en-bedenkingen-procedure worden Provinciale Staten betrokken bij de toepassing van de afwijkruimte in het beoordelingskader. Die wensen-en-bedenkingen-procedure is van toepassing bij hetvoornemen van Gedeputeerde Staten om een maatwerkvoorschrift ([artikel 1.4](#)) of maatwerkregels ([artikel 1.5](#)) te stellen of gebruik te maken van de experimenteerbepaling ([artikel 1.8](#)). Die betrokkenheid is er ook bij toepassing door het gemeentebestuur van de ADC-toets ([artikel 1.7](#)). Als een gemeentebestuur voornemens is een nieuwe activiteit of ontwikkeling mogelijk temaken via (een wijziging van) het omgevingsplan, worden Provinciale Statenbetrokken door Gedeputeerde Staten bij de keuze om een zienswijze in te dienen en/ofom beroep in te stellen en/of om een reactieve interventie in te zetten.

Die procedure is alleen niet van toepassing bij de ontheffing van instructieregels ([artikel 1.6](#)). Die ontheffingsbevoegdheid bestond al in de Wet ruimtelijkeordening en wordt in de Omgevingswet gecontinueerd. Van die bevoegdheid kunnen Gedeputeerde Staten gebruikmaken zonder directe betrokkenheid van Provinciale Staten.

Die betrokkenheid krijgt vorm via een snelle procedure, die is ontleend aan het Reglement van Orde van Provinciale Staten. De toepassing van het nieuwe beoordelingskader door Gedeputeerde Staten en de (mate van) betrokkenheid daarbij van Provinciale Staten via deze wensen-en-

Afdeling 1.4 Aanwijzing gebieden en toepassingsbereik

Geen toelichting.

Artikel 1.10 (aanwijzing gebieden en toepassingsbereik regels omgevingsverordening)

De meeste regels in deze verordening zijn geldig binnen een specifiek aangewezen gebied of locatie en niet binnen de hele provincie Gelderland. Heeft een regel geen specifiek werkingsgebied, dan is die regel van toepassing binnen de hele provincie. De aanwijzing van specifieke gebieden met een eigen regiem volgt uit de in de Omgevingswet genoemde algemene doelen en provinciale taken, de instructieregels in hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. De geometrische begrenzing van de locaties waarbinnen de regels gelden, wordt aangegeven in de bijlage Overzicht informatieobjecten. Via de digitale vaststelling en publicatie van deze verordening via het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is voor elke locatie binnen de provincie zichtbaar welke regels ter plekke van toepassing zijn.

De volgende gebieden zijn aangewezen op basis van een expliciete instructieregel van het Rijk:

- a. het Gelderse deel van het natuurnetwerk Nederland (Gelders natuurnetwerk; artikel 7.6 Bkl),
- b. provinciale wegen voor geluidproductieplafonds (artikel 7.10a Bkl),
- c. stiltegebieden (artikel 7.11, eerste lid, onder a, Bkl) en
- d. grondwaterbeschermingsgebieden (artikel 7.11, eerste lid, onder b, Bkl), meer specifiek het waterwingebied, het grondwaterbeschermingsgebied, de koude-warmte-opslagvrije zone, de boringsvrije zone, het intrekgebied, het kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied en het minder kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied.

De Gelderse delen van de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes behoeven geen expliciete aanwijzing, omdat het Rijk deze gebieden zelf al heeft aangewezen (artikel 7.3 Bkl).

Binnen het Gelders natuurnetwerk worden drie gebieden aangewezen, twee verkenningsgebieden specifiek voor natuurbegraven en één gebied voor windturbines. Aanvullend op het Gelders natuurnetwerk worden de volgende bijzondere natuurgebieden aangewezen (artikel 2.44, vijfde lid, Omgevingswet): de beschermingszone natte landnatuur, de Groene ontwikkelingszone, de ganzenrustgebieden en de weidevogelgebieden.

Eén beperkingengebied is aangewezen: beperkingengebied met betrekking tot provinciale wegen. Aan dit beperkingengebied is een meldings- en een vergunningplicht verbonden, waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegde gezag zijn.

Verder zijn nog aangewezen het ammoniakbuffergebied (zone rondom kwetsbare natuur), glastuinbouwontwikkelingsgebied (concentratiebeleid), de molenbiotop (bescherming erfgoed) en het verbodsgebied varend ontgassen (bescherming gezondheid en milieu). Deze laatste aanwijzing is tijdelijk in afwachting van Rijksregels.

Eén aanwijzing volgt niet uit het stelsel van de Omgevingswet, maar uit (artikel 23 van) de Wet vervoer gevaarlijke stoffen: een provinciaal wegennet voor het doorgaande vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. Deze aanwijzing ziet op wegen die in beheer zijn bij de provincie en bij de waterschappen. Het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit uit 1998 is in 2014 geïntegreerd in de omgevingsverordening en in 2015 nogmaals getoetst (Arcadis, rapport «Verkenning transport van gevaarlijke stoffen Gelderland»). De provinciale aanwijzing sluit aan op het landelijke netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (Basisnet).

In de bijlage bij [artikel 1.10](#) zijn ook gebieden aangewezen met betrekking tot beheerstaken van binnen Gelderland gelegen waterschappen (peilbesluitgebied, dijktrajecten). Vanwege de toedeling van vaarwegbeheer en onderhoud zijn aangewezen de Arkervaart, de gekanaliseerde Linge, en de Korne, delen van de Oude IJssel en delen van de Linge. Voor de toedeling van faunabeheer is aangewezen het werkgebied van de Faunabeheereenheid Gelderland.

Hoofdstuk 2 Toedeling van beheer en onderhoud

Geen toelichting.

Afdeling 2.1 Faunabeheer

Geen toelichting.

Artikel 2.1 (faunabeheereenheid)

De Faunabeheereenheid Gelderland coördineert de uitvoering van alle vormen van faunabeheer in de provincie Gelderland met uitzondering van het Kroondomein Het Loo. De Faunabeheereenheid richt zich op het in stand houden van de inheemse, wilde diersoorten. Ook probeert de Faunabeheereenheid schade door deze soorten te voorkomen of te beperken. Naast de Faunabeheereenheid Gelderland is er ook een zelfstandige Faunabeheereenheid Kroondomein Het Loo. De minister is bevoegd gezag voor het Kroondomein. De regels over de faunabeheereenheid in deze omgevingsverordening zijn niet van toepassing op het Kroondomein.

Artikel 2.2 (nadere regels faunabeheerplan)

Lid 1: Op grond van artikel 8.1, derde lid van de Omgevingswet, worden bij omgevingsverordening nadere regels gesteld over faunabeheerplannen. Gedeputeerde Staten kunnen het faunabeheerplan op verzoek van de Faunabeheereenheid Gelderland met een jaar verlengen. De bevoegdheid hiervoor staat in het Delegatiebesluit. Bij verlenging wordt het faunabeheerplan niet na zes, maar na zeven jaar herzien. De Faunabeheereenheid kan een faunabeheerplan ook tussentijds wijzigen. Bijvoorbeeld als ontwikkelingen in dierenpopulaties of ontwikkelingen in schade daartoe aanleiding geven. Gedeputeerde Staten beoordelen dit op grond van artikel 8.1, tweede lid, van de Omgevingswet.

Lid 2: Het beperken van de omvang van populaties van in het wild levende dieren, het bestrijden van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht, worden uitgevoerd volgens het faunabeheerplan. De Faunabeheereenheid kan deze onderdelen als zelfstandig leesbare plannen vaststellen en aanbieden aan Gedeputeerde Staten. Het is ook mogelijk om de plannen te integreren in één plan. Wanneer de uitvoering van het faunabeheerplan mogelijk is zonder verdere vergunningen, gelden voor dat faunabeheerplan uitsluitend de wettelijke vereisten. Een wettelijke eis is dat het faunabeheerplan in ieder geval passende en doeltreffende maatregelen voor het voorkomen en het bestrijden van schade aangericht door in het wild levende dieren bevat. Een andere wettelijke eis is dat het faunabeheerplan wordt onderbouwd door trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het gebied waarop het faunabeheerplan van toepassing is om een planmatige en doelmatige aanpak van het faunabeheer te bewerkstelligen. In de praktijk zal het faunabeheerplan meer bevatten dan deze gegevens, bijvoorbeeld ook kaarten, een vermelding van de relevante wildbeheereenheden en beschrijvingen van toegestane activiteiten. Gedeputeerde Staten maken hierover afspraken met de Faunabeheereenheid. Voor de uitvoering van het faunabeheerplan zijn soms vergunningen nodig zijn, bijvoorbeeld bij populatiebeheer. In dat geval schrijft de verordening voor dat het faunabeheerplan de relevante gegevens bevat die nodig zijn voor het aanvragen van de omgevingsvergunning. Met het stellen van deze eis stimuleert de provincie dat het faunabeheerplan kan dienen als inhoudelijke onderbouwing voor de aanvraag van deze omgevingsvergunning. Uiteraard gelden hier ook de wettelijke eisen waar het faunabeheerplan aan moet voldoen.

Artikel 2.3 (wildbeheereenheid)

De wildbeheereenheden bevorderen dat de aangesloten jachthouders de jacht en de schadebestrijding uitvoeren op grond van het faunabeheerplan. Daarnaast adviseren zij de Faunabeheereenheid over de inhoud van het faunabeheerplan en leveren zij op basis van trendtellingen de gegevens aan voor dit plan. De werkgebieden van de wildbeheereenheden moeten van voldoende omvang zijn voor een effectieve vervulling van de werkzaamheden. Het werkgebied van een wildbeheereenheid kan de provinciegrens overschrijden. Het werkgebied in de provincie Gelderland moet echter ten minste 5.000 hectare bedragen.

Artikel 2.4 (geen uitzondering aansluitplicht wildbeheereenheid)

Volgens de wet worden bij omgevingsverordening regels gesteld over gevallen waarin en voorwaarden waaronder jachthouders zijn uitgezonderd van het verplichte lidmaatschap van een wildbeheereenheid. De provincie Gelderland heeft ervoor gekozen geen uitzonderingen te maken op dit verplichte lidmaatschap.

Afdeling 2.2 Zwemwaterbeheer

Geen toelichting.

Artikel 2.5 (aanwijzing houder zwemlocatie)

Het is voor de veiligheid en gezondheid van zwemmers van belang dat het beheer en het onderhoud op de zwemlocaties gewaarborgd is. Het gaat hierbij onder meer om voorzieningen voor het inzamelen van afval, het schoonhouden van het terrein, het verbieden van honden en het terreinonderhoud. Daarvoor is het noodzakelijk om voor elke zwemlocatie een houder aan te wijzen die hiervoor het meest geschikt is. Deze partij

draagt zorg voor het beheer en onderhoud van de zwemlocatie, zie [artikel 2.6](#). De provincie zal daartoe tegelijk met de jaarlijkse aanwijzing van de zwemwateren de verantwoordelijke partij aanwijzen. Als houder wordt aangewezen degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in een zwemlocatie, zijnde de exploitant van de zwemlocatie of de gemeente als er geen sprake is van exploitatie van de zwemlocatie.

Artikel 2.6 (verplichtingen houder zwemlocatie)

Onderdeel a en b: Voor de veiligheid van de gebruikers van een zwemlocatie is het belangrijk dat zorgvuldig onderzoek naar de veiligheid wordt verricht vóór aanvang van het zwemseizoen. Door hoogwatersituaties, harde wind of menselijk toedoen, kunnen obstakels of afval in de zwemzone zijn terechtgekomen, waaraan bezoekers zich kunnen verwonden. Ook kunnen er door seizoensinvloeden kuilen in de oeverzone of waterbodembodem zijn ontstaan. Het is daarnaast ook van belang de zwemlocatie tijdens het zwemseizoen te inspecteren. Obstakels en afval moeten uit de zwemzone worden verwijderd en de oeverzone en onderwaterbodembodem moeten geëgaliseerd worden, zodat bezoekers zich niet kunnen verwonden of kunnen struikelen.

Onderdeel c: Onder het treffen van realistische en evenredige maatregelen wordt alles verstaan dat redelijkerwijs tot de verantwoordelijkheid van de houder kan worden gerekend, zoals het plaatsen en onderhouden van toiletten en het instellen van een verbod voor honden.

Onderdeel d: Onder passende zwemwaterbeheersmaatregelen wordt verstaan het uitvoeren van een dagelijkse controle op zaken die de veiligheid en hygiëne kunnen bedreigen, zoals de aanwezigheid van blauwalg, macrofyten, ratten, glas, afval en dode dieren. Ook wordt hieronder verstaan het uitvoeren van beheer en onderhoud van de zwemlocatie, zoals het plaatsen en legen van afvalbakken, verwijderen van feces van vogels en huisdieren en onderhoud van strandzone en ligweide.

Onderdeel e: Het aanbrengen van fysieke markeringen is noodzakelijk om zwemmers te beschermen tegen andere vormen van waterrecreatie, zoals een confrontatie met surfers, kanoërs, roeiers en dergelijke en om gevaarlijke zones binnen de zwemlocatie aan te duiden, zoals een snel verloop in waterdiepte.

Onderdeel f: Als voor het zwemmen een toegangsprijs wordt gevraagd, moet voor voldoende mate van toezicht op de zwemmers worden gezorgd. In dat geval verwachten bezoekers dezelfde voorzieningen als gebruikelijk bij openbare zwembaden. Bij niet openbaar toegankelijke zwemlocaties, zoals bij campings en recreatieparken, kunnen de bezoekers via de door de recreatieondernemer ingestelde regels en voorschriften op de hoogte worden gesteld van de risico's.

Afdeling 2.3 Vaarwegbeheer en -onderhoud

Bij vaarwegbeheer gaat het om het in stand houden en het beschermen van de natte infrastructuur voor het scheepvaartverkeer en om aanleg en verbetering van objecten die deel uitmaken van die infrastructuur. Dit heet ook wel 'het in standhouden van de bak'. Voor het beheer en onderhoud van waterwegen bestaat geen wettelijk kader. Daarom bevat deze afdeling regels die van belang zijn voor de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van vaarwegen en bijbehorende werken. Deze regels gelden voor alle vaarwegen binnen de provincie Gelderland die zijn aangewezen in [artikel 2.7](#). Het nautisch beheer (verkeersregeling op het water) valt niet onder het vaarwegbeheer en wordt geregeld in afdeling 2.3a.

Artikel 2.7 (toedeling vaarwegbeheer)

Alleen als er sprake is van substantiële meerkosten vanwege de scheepvaart, moet het vaarwegbeheer worden onderscheiden van het watersysteembeheer. In dat geval wordt een vaarwegbeheerder aangewezen. Uit inventarisatie is gebleken dat dit in Gelderland nodig is voor de Arkervaart, de Korne, delen van de Oude IJssel en delen van de Linge. Bij de aanwijzing hebben we ook rekening gehouden met bestaande afspraken over de beheersituatie. Met uitzondering van de Arkervaart en de gekanaliseerde Linge worden Gedeputeerde Staten aangewezen als vaarwegbeheerder.

Het vaarwegbeheer van de Arkervaart is toebedeeld aan burgemeester en wethouders van Nijkerk. Voor het vaarwegbeheer van de gekanaliseerde Linge tussen de Arkelse dam en ongeveer 750 meter bovenstrooms van de A15, wordt het waterschap Rivierenland aangewezen. Dit omdat het Rijk het beheer hiervan per 1 januari 2006 aan dit waterschap heeft overgedragen en het waterschap hiervoor met een afkoopsom heeft gecompenseerd. Het waterschap Rivierenland en het waterschap Rijn en IJssel voeren in opdracht van Gedeputeerde Staten het vaarwegbeheer voor de Korne, de Linge en de Oude IJssel uit.

Hierover zijn in de Vaarwegverordening Gelderland 2009 afspraken gemaakt. Waterschap Rijn en IJssel heeft in het verleden samen met het recreatieschap besloten om de oude IJssel vanaf de Slingerparallel tot en met de Stuw Ulft open te houden voor recreatievaart. Er vindt geen beroepsscheepvaart plaats. Omdat het aantal recreatieschepen kleiner is dan 5.000 gaan we er op basis van de Richtlijn kostenverdeling vaarwegbeheer vanuit dat er geen sprake is van substantiële meerkosten vanwege de scheepvaart. In dit geval valt het vaarwegbeheer onder het watersysteembeheer en wordt er geen vaarwegbeheerder aangewezen.

De indeling van vaarwegen vindt plaats volgens de Beleidsvisie Recreatie Toervaart in Nederland (BRTN), gebaseerd op zowel het verbindende karakter van vaarwegen, als de maximale diepgang en hoogte van de recreatievaartuigen waarvoor de vaarweg geschikt is. In klasse BM (Ontsluiting voor motorboten (BM)) zijn ingedeeld de Korne en de Linge vanaf de monding van de Korne tot het midden van de zwaairom in Geldermalsen.

De binnen- of riviarscheepvaart is opgedeeld in CEMT-klassen om de afmetingen van vaarwegen op elkaar af te stemmen. Per klasse zijn de maximale afmetingen van het schip vastgelegd. Hiermee wordt meteen duidelijk welke bruggen al dan niet ondervaarbaar zijn en kanalen en rivieren al dan niet bevaarbaar zijn vanwege diepgang en manoeuvreerbaarheid. De indeling loopt van 0 t/m VII.

	Naam vaarweg	CEMT-klasse / BRTN	Vaarwegbeheerder
1	Korne	BRTN: BM	Gedeputeerde Staten
2	Linge (vanaf de monding van de Korne tot het midden van de zwaairom in Geldermalsen)	BRTN: BM	Gedeputeerde Staten
3	Linge (vanaf het midden van de zwaairom in Geldermalsen tot de Arkelse dam)	CEMT-klasse II	Gedeputeerde Staten
4	Oude IJssel (vanaf Doesburg, met inbegrip van het sluiscomplex aldaar tot aan de brug in de Slingerparallel ter hoogte van kmp 16,8 te Doetinchem)	CEMT-klasse II	Gedeputeerde Staten

	Naam vaarweg	CEMT-klasse / BRTN	Vaarwegbeheerder
1	Gekanaliseerde Linge tussen de Arkelse dam en 750m bovenstrooms van de A15	CEMT-klasse: II	Dagelijks bestuur van waterschap Rivierenland
2	Arkervaart	CEMT-klasse: III Vanaf brug in de Ambachtstraat tot aan gemeentehuis: CEMT-klasse: II	Burgemeester en wethouders van Nijkerk

Artikel 2.8 (vaarwegonderhoud)

De vaarwegbeheerder is het openbare lichaam dat is belast met het vaarwegbeheer op grond van de wet of waaraan de uitvoering van het vaarwegbeheer is opgedragen in [artikel 2.7](#). Onderhoud aan kunstwerken, zoals bruggen en tunnels valt hier niet onder. Dit wordt meestal uitgevoerd door de wegbeheerder. Het vaarwegprofiel, oftewel de voor een vlotte en veilige scheepvaart ten minste noodzakelijke breedte en diepte van een vaarweg, wordt op grond van het Delegatiebesluit vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Afdeling 2.3a Nautisch beheer

De grondslag voor deze afdeling is de Scheepvaartverkeerswet. Op grond van artikel 2, derde lid, van de Scheepvaartverkeerswet wijst Provinciale Staten voor de vaarwegen in het beheer van een waterschap de nautisch beheerder aan. Voor de vaarwegen in het beheer bij provincie en gemeente regelt de Scheepvaartverkeerswet wie nautisch beheerder is. Voor zover een vaarweg in beheer is bij de provincie dan is Gedeputeerde Staten nautisch beheerder. Als een vaarweg in het beheer is bij een gemeente dan is het college van B&W van die gemeente nautisch beheerder. Op grond van de Scheepvaartverkeerswet en de aanwijzing van Gedeputeerde Staten als vaarwegbeheerder (in artikel 2.7, eerste lid, van deze verordening) is Gedeputeerde Staten nautisch beheerder voor het werkingsgebied van de Korne, delen van de Oude IJssel en delen van de Linge. Echter heeft Gedeputeerde Staten in 2023 een delegatiebesluit genomen om het nautisch beheer van de Korne, delen van de Oude IJssel en delen van de Linge over te dragen aan de dagelijks besturen van waterschappen Rivierenland en Rijn en IJssel, voor zover de vaarweg in hun beheergebied ligt. Voor die vaarwegen waren die waterschappen al nautisch beheerder op grond van een aanwijzingsbesluit uit 1991. Dit besluit is ingetrokken met de aanwijzing in de omgevingsverordening. Het bovenstaande betekent dat het dagelijks bestuur van waterschap Rivierenland over de het gehele gebied van de Linge en Korne nautisch beheerder is en dat het dagelijks bestuur van waterschap Rijn en IJssel nautisch beheerder is van de gehele Oude IJssel.

Artikel 2.8a (toedeling nautisch beheer)

Dit artikel regelt het nautisch beheer voor de vaarwegen anders dan waarvoor Gedeputeerde Staten op grond van artikel 2.7 nautisch beheerder zijn. Het gaat dus om de delen die buiten het werkingsgebied van de Korne, delen van de Oude IJssel en delen van de Linge vallen. Onder nautisch beheer wordt verstaan de overheidszorg gericht op de afwikkeling van een veilig en vlot scheepvaartverkeer op vaarwegen zoals bedoeld in de Scheepvaartverkeerswet.

Afdeling 2.4 Onderhoud van provinciale wegen

Geen toelichting.

Artikel 2.9 (onderhoud van provinciale wegen)

Het onderhoud omvat alle werkzaamheden om de instandhouding en een veilig gebruik van een weg te waarborgen.

Hoofdstuk 3 Omgevingswaarden

Geen toelichting.

Afdeling 3.1 Omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

Geen toelichting.

Artikel 3.1 (oogmerk omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Op grond van artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet worden bij omgevingsverordening omgevingswaarden vastgesteld voor de veiligheid van bij de verordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij het Rijk in beheer zijn. In de omgevingswaarden is vastgelegd wat het gewenste beschermingsniveau is van de waterkeringen die op grond van hun functie van regionale betekenis zijn.

Artikel 3.2 (toepassingsbereik omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Regionale waterkeringen beschermen tegen overstromingen uit regionale wateren. Voor elke waterkering geldt een veiligheidsnorm. Voor de regionale waterkeringen, die direct regionaal water keren, wordt de veiligheidsnorm uitgedrukt in de gemiddelde overschrijdingsfrequentie per jaar. Deze norm hangt samen met de economische schade die bij het falen van de waterkering kan optreden. Afhankelijk van de mogelijk optredende schade worden de regionale waterkeringen in vier klassen ingedeeld: oplopend van een gemiddelde overschrijdingskans van 1/30 per jaar tot 1/1250 per jaar.

Artikel 3.3 (dijktraject 1 op 30)

Zie toelichting bij [artikel 3.2](#).

Artikel 3.4 (dijktraject 1 op 100)

Zie toelichting bij [artikel 3.2](#).

Artikel 3.5 (dijktraject 1 op 300)

Zie toelichting bij [artikel 3.2](#).

Artikel 3.6 (dijktraject 1 op 1250)

Zie toelichting bij [artikel 3.2](#).

Artikel 3.7 (dijktraject handhaven huidige situatie)

Een aantal regionale waterkeringen keren niet direct regionaal water en zijn van weinig invloed op de gevolgschade bij overstroming. Toch kan het van belang zijn om die keringen in hun huidige situatie te behouden. Bijvoorbeeld wanneer die keringen een bepaalde invloed hebben op het overstromingsverloop na de doorbraak van een primaire waterkering (compartimenterende werking). Voor die keringen is geen norm bepaald in de vorm van een gemiddelde overschrijdingsfrequentie per jaar, maar is bepaald dat het huidige dijkprofiel moet worden gehandhaafd.

Artikel 3.8 (termijn en aard omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Voor de regionale waterkeringen die (bij de periodieke toetsing) met 'onvoldoende' worden beoordeeld, is bepaald dat deze in 2030 aan de veiligheidsnormen moeten voldoen. Het is immers belangrijk dat de keringen die niet voldoen aan de veiligheidsnorm binnen een redelijke termijn wel voldoen aan die norm. De omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als resultaatsverplichtingen voor het waterschap. Mede gelet op de taak van het waterschap draagt het waterschap er zorg voor dat de regionale waterkeringen aan de gestelde veiligheidsnorm voldoen.

Afdeling 3.2 Omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren

Geen toelichting.

Artikel 3.9 (oogmerk omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren)

Op grond van artikel 2.13, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet worden bij omgevingsverordening omgevingswaarden vastgesteld voor de gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de verordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht. In de omgevingswaarden is vastgelegd wat het gewenste beschermingsniveau is waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht.

Artikel 3.10 (toepassingsbereik omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren)

Bij grote hoeveelheden neerslag kunnen bepaalde gebieden vanuit regionale wateren overstromen. Voor deze gebieden worden normen gesteld aan de wateroverlast. De norm wordt uitgedrukt in de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming. De norm hangt samen met de economische waarde van het landgebruik en de te verwachten schade bij overstroming. Als hoofdregel geldt een gemiddelde kans op overstroming van 1/100 per jaar voor bebouwing in stedelijk gebied, 1/10 per jaar voor het overige gebied en geen norm voor natuurgebieden. Voor het beheergebied van waterschap Rivierenland is de normering buiten het stedelijk gebied afhankelijk van het landgebruik ter plaatse.

Artikel 3.11 (omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren waterschap Rijn en IJssel)

Voor een toelichting op de norm zelf, zie toelichting bij [artikel 3.10](#).

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken dat de regionale watersystemen in 2015 op orde zijn en voor het overgrote deel is dat ook het geval. Er zijn echter uitzonderingssituaties benoemd waarin het watersysteem uiterlijk in 2027 op orde mag zijn. Met het waterschap Rijn en IJssel is afgestemd dat zij in 2027 geheel aan de omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren (kunnen) voldoen. Overigens is het denkbaar dat het watersysteem niet (op tijd) volledig aan de normen voor wateroverlast voldoet, vanwege problemen bij grondverwerving, andere wettelijke verplichtingen (bijvoorbeeld vanuit natuurwetgeving) of omdat er (nog) geen ruimtelijke maatregelen zijn getroffen om extra bergingscapaciteit te maken. Daarom wordt in het Delegatiebesluit aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gegeven om na overleg met het dagelijks bestuur van het waterschap de termijn te wijzigen.

De omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als inspanningsverplichtingen en vormen het vertrekpunt bij de voorbereiding van waterhuishoudkundige en ruimtelijke maatregelen gericht op het orde brengen van de regionale watersystemen, die in het waterbeheerprogramma van het waterschap worden opgenomen.

Artikel 3.12 (omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren waterschap Vallei en Veluwe)

Voor een toelichting op de norm zelf, zie toelichting bij [artikel 3.10](#).

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken dat de regionale watersystemen in 2015 op orde zijn en voor het overgrote deel is dat ook het geval. Er zijn echter uitzonderingssituaties benoemd waarin het watersysteem uiterlijk in 2027 op orde mag zijn. Met het waterschap Vallei en Veluwe is afgestemd dat zij in 2022 geheel aan de omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren (kunnen) voldoen. Overigens is het denkbaar dat het watersysteem niet (op tijd) volledig aan de normen voor wateroverlast voldoet, vanwege problemen bij grondverwerving, andere wettelijke verplichtingen (bijvoorbeeld vanuit natuurwetgeving) of omdat er (nog) geen ruimtelijke maatregelen zijn getroffen om extra bergingscapaciteit te maken. Daarom wordt in het Delegatiebesluit aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gegeven om na overleg met het dagelijks bestuur van het waterschap de termijn te wijzigen.

De omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als inspanningsverplichtingen en vormen het vertrekpunt bij de voorbereiding van waterhuishoudkundige en ruimtelijke maatregelen gericht op het orde brengen van de regionale watersystemen, die in het waterbeheerprogramma van het waterschap worden opgenomen.

Artikel 3.13 (omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren waterschap Rivierenland)

Voor een toelichting op de norm zelf, zie toelichting bij [artikel 3.10](#).

Binnen waterschap Rivierenland is ervoor gekozen om buiten het stedelijk gebied de normering afhankelijk te maken van het plaatselijke landgebruik. Om te kunnen bepalen welk landgebruik ter plaatse aanwezig is, wordt het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland versie 7 (LGN7) gebruikt. Dit bestand geeft het Nederlandse landgebruik weer (voor een bepaald referentiejaar). In de conversietabel staat aangegeven welke typen landgebruik, zoals weergegeven in (de legenda van) het LGN7, vallen onder het landgebruik zoals genoemd bij de omgevingswaarde.

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken dat de regionale watersystemen in 2015 op orde zijn en voor het overgrote deel is dat ook het geval. Er zijn echter uitzonderingssituaties benoemd waarin het watersysteem uiterlijk in 2027 op orde mag zijn. Met het waterschap Rivierenland is afgestemd dat zij in 2021 geheel aan de omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren (kunnen) voldoen. Overigens is het denkbaar dat het watersysteem niet (op tijd) volledig aan de normen voor wateroverlast voldoet, vanwege problemen bij grondverwerving, andere wettelijke verplichtingen (bijvoorbeeld vanuit natuurwetgeving) of omdat er (nog) geen ruimtelijke maatregelen zijn getroffen om extra bergingscapaciteit te maken. Daarom wordt in het Delegatiebesluit aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gegeven om na overleg met het dagelijks bestuur van het waterschap de termijn te wijzigen.

De omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als inspanningsverplichtingen en vormen het vertrekpunt bij de voorbereiding van waterhuishoudkundige en ruimtelijke maatregelen gericht op het orde brengen van de regionale watersystemen, die in het waterbeheerprogramma van het waterschap worden opgenomen.

Artikel 3.14 (omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren waterschap Vechtstromen)

Een klein deel van het beheergebied van waterschap Vechtstromen ligt in Gelderland, het overgrote deel ligt in Overijssel. Tussen betrokken partijen bestaat al lang de afspraak en regeling dat de op het waterschap Vechtstromen gerichte regels van de Provincie Overijssel ook van toepassing zijn op het Gelderse gebied van het waterschap. Dat wordt met dit artikel voortgezet.

Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten in de leefomgeving

Geen toelichting.

Afdeling 4.1 Toepassingsbereik afwegingsruimte afdeling 1.3

Geen toelichting.

Artikel 4.1 (geheel of gedeeltelijk buiten toepassing laten van afwijkingsmogelijkheden)

De afweeg- en afwijkruimte in hoofdstuk 1, [afdeling 1.3](#), werkt zonder nadere regeling volledig door in de regels over activiteiten in [hoofdstuk 4](#), [Artikel 4.1](#) beperkt die doorwerking voor bepaalde regels over activiteiten.

Afdeling 4.2 Activiteiten met betrekking tot natuur en landschap

Geen toelichting.

Paragraaf 4.2.1 Flora- en fauna-activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 4.2 (oogmerk regels over flora- en fauna-activiteiten)

Het provinciale beleid is erop gericht een goede aansluiting te vinden tussen maatschappelijke belangen en het beschermen van soorten. Het uitgangspunt is dat beschermde, in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Om bijvoorbeeld soorten te storen, vangen of doden, is een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit nodig. Dit volgt uit de artikelen 11.38, 11.47 en 11.55 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze artikelen gelden voor Europees (Vogel- en Habitatrichtlijn) en nationaal beschermde soorten. Provinciale Staten kunnen gevallen aanwijzen waarin wordt afgeweken van deze bepalingen. In de omgevingsverordening wijzen Provinciale Staten gevallen aan waarvoor voor het storen, vangen of doden van bepaalde soorten geen omgevingsvergunning nodig is. Het provinciale belang is om te waarborgen dat de staat van instandhouding van de betrokken soorten behouden blijft en dat de overige maatschappelijke belangen ook behartigd worden.

Artikel 4.3 (aanwijzing vergunningvrij geval: schadeveroorzakende soorten)

Het gaat hier om maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen de genoemde diersoorten om schade aan zijn gewassen te voorkomen. Voor deze maatregelen is geen omgevingsvergunning nodig. In de bijlage Voorwaarden vergunningvrije flora- en fauna-activiteit schadeveroorzakende soorten stelt de provincie een aantal voorwaarden aan de uitvoering van de maatregelen. Dit om het risico op aantasting van de instandhouding van de soort te beperken. Naast deze voorwaarden moet ook de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen. Om maatregelen te nemen tegen soorten die niet vallen onder de 'vergunningvrije gevallen' moet een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd.

Artikel 4.4 (aanwijzing vergunningvrij geval: ruimtelijke inrichting)

Bij nieuwe, ruimtelijke ontwikkelingen of bij gebruikelijk beheer en onderhoud kan het nodig zijn dieren te vangen om te voorkomen dat ze bij het uitvoeren van werkzaamheden worden gedood of verwond. Daarbij moet de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen. In de bijlage Voorwaarden vergunningvrije flora- en fauna-activiteit ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud wijst de provincie een aantal soorten aan die met het aangegeven middel zonder omgevingsvergunning mogen worden gevangen. Na het vangen dienen de dieren zo snel mogelijk in de directe omgeving te worden losgelaten. Het gaat om algemeen voorkomende soorten, die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of gevaar daarop lopen. Voor het vangen van soorten die niet vallen onder de 'vergunningvrije gevallen' moet een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd.

Artikel 4.5 (aanwijzing vergunningvrij geval: bescherming tegen verkeer)

Deze vrijstelling is bedoeld om genoemde soorten te helpen bij het oversteken van de weg. In het artikel zijn voorwaarden gesteld aan het vergunningvrij uitvoeren van de activiteit. Hiermee wordt het risico op aantasting van de instandhouding van de soort beperkt. Naast deze voorwaarden moet ook de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen.

Artikel 4.6 (aanwijzing vergunningvrij geval: onderzoek of onderwijs)

Deze vrijstelling is bedoeld om de eieren of larven van genoemde soorten te gebruiken bij onderzoek of onderwijs. In het artikel zijn voorwaarden gesteld aan het vergunningvrij uitvoeren van de activiteit. Hiermee wordt het risico op aantasting van de instandhouding van de soort beperkt. Naast deze voorwaarden moet ook de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen. Om andere soorten voor doeleinden van onderzoek of onderwijs te gebruiken, moet een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd.

Artikel 4.7 (aanwijzing vergunningvrij geval: bescherming tegen landbouwwerkzaamheden)

Deze vrijstelling is bedoeld om eieren en jonge vogels, die nog niet (goed) kunnen vliegen, te beschermen tegen landbouwwerkzaamheden. In het artikel zijn voorwaarden gesteld aan het vergunningvrij uitvoeren van de activiteit. Hiermee wordt het risico op aantasting van de instandhouding van de soort beperkt. Naast deze voorwaarden moet ook de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen.

Artikel 4.8 (aanwijzing vergunningvrij geval: asbestsanering)

Bij asbestsanering geldt voor genoemde soorten een vrijstelling van de vergunningplicht. In de bijlage Voorwaarden vergunningvrije flora-en fauna-activiteit asbestsanering verbindt de provincie een aantal voorwaarden aan het vergunningvrij uitvoeren van de asbestsanering. Dit om het risico op aantasting van de instandhouding van de soort te beperken. Naast deze voorwaarden moet ook de zorgplicht, genoemd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, altijd in acht worden genomen.

Paragraaf 4.2.2 Activiteiten die houtopstanden betreffen

Geen toelichting.

Artikel 4.9 (oogmerk maatwerkregels over houtopstand)

Het Besluit activiteiten leefomgeving stelt in paragraaf 11.3.2 regels over het vellen en beheren van houtopstanden. De provincie werkt deze regels verder uit en maakt maatwerk mogelijk waar dat gewenst is. De bevoegdheid om maatwerkregels te stellen volgt uit artikel 11.117 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.10 (melding vellen houtopstand)

Geen toelichting.

Artikel 4.11 (nadere invulling voorwaarden kapverbod)

In artikel 11.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat dat Gedeputeerde Staten bevoegd zijn een kapverbod op te leggen onder de voorwaarden dat dit nodig is voor de bescherming van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden en telkens voor ten hoogste vijf jaar. In dit artikel wordt aangegeven wat in ieder geval onder bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden wordt verstaan. Is hiervan sprake, dan kunnen Gedeputeerde Staten een kapverbod overwegen. Het kapverbod is een uiterst middel. In overleg met de eigenaar zoeken Gedeputeerde Staten eerst naar andere oplossingen.

Artikel 4.12 (nadere invulling bosbouwkundig verantwoord herbeplanten)

Algemeen: Dit artikel geeft invulling aan het begrip 'bosbouwkundig verantwoord herbeplanten', als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het doel is dat de herbeplanting (of herbebossing door natuurlijke verjonging) vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand, zowel in oppervlakte als in kwaliteit. Precies dezelfde boomsoorten planten, is niet nodig. Wel moet de herbeplanting een houtteeltkundige, ecologische en landschappelijke waarde kunnen ontwikkelen, die vergelijkbaar is met de gevelde of tenietgegane houtopstand. Als de herbeplanting niet op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt, is niet voldaan aan de herplantplicht.

Lid 1, onderdeel a, b en c: de gestelde eisen aan het gebruik van voldoende en kwalitatief goed plantmateriaal waarborgen het herstel van de gevelde houtopstand. Op het moment van herbeplanting heeft de nieuwe houtopstand nog niet de kwaliteit van de gevelde of tenietgegane houtopstand. Op termijn moet de herbeplanting wel leiden tot een houtopstand van vergelijkbare kwaliteit.

Lid 1, onderdeel d: een voorbeeld is de Amerikaanse vogelkers. Deze soort kan door het woekerende karakter inheemse vegetaties volledig verdringen.

Artikel 4.13 (meldplicht aanleg en onderhoud brandgang)

In artikel 11.131, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit activiteiten leefomgeving staat dat de meldplicht vellen houtopstand en de plicht tot herbeplanting niet van toepassing zijn op het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen. Dit artikel stelt eisen aan de vegetatie, locatie en maximale omvang van een brandgang. Wanneer niet wordt voldaan aan deze eisen, is de aanleg of uitbreiding van de brandgang niet uitgezonderd van de meldplicht vellen houtopstand en plicht tot herbeplanting en gelden deze verplichtingen dus wel.

Paragraaf 4.2.3 Activiteiten die de jacht betreffen

Geen toelichting.

Artikel 4.13a (geen jacht tijdens bijzondere weersomstandigheden)

Geen toelichting.

Paragraaf 4.2.4 Natura 2000-activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 4.13b (oogmerk maatwerkregels over natura 2000-activiteiten Veluwe)

Geen toelichting.

Artikel 4.13c (verbod houtoogst kwalificerend boshabitat Natura 2000-gebied Veluwe)

Gedeputeerde Staten hebben op <datum> het Natura 2000 Veluwe Herstelprogramma voor bossen als onderdeel van het beheerplan Natura 2000 Veluwe vastgesteld. In dit programma is in paragraaf 6.1.2 beschreven dat het oogsten van hout in het kader van bosbeheer significant nadelige gevolgen voor het Natura 2000-gebied hebben. De kwalificerende habitats Beuken-eikenbossen met hulst (H9120) Oude eikenbossen (H9190) in het Natura 2000-gebied Veluwe zijn op een kaart aangegeven. Het afvoeren van houtige biomassa vanuit deze specifieke boshabitats is verboden. Het niet oogsten en afvoeren van hout uit deze kwalificerend boshabitat beschermt de processen van veroudering, aftakeling en natuurlijke sterfte van bomen binnen deze bossen. Het verbod geldt ook voor het afvoeren van dood hout, het opruimen van stormschade buiten de paden en voor het verwijderen van wortelkluiten. Op het verbod wordt een aantal uitzonderingen gemaakt (zie artikel 4.13d).

Artikel 4.13d (vrijstellingen verbod houtoogst)

Lid 1: Er geldt een vrijstelling voor beheerders en eigenaren van kleinschalige habitatbospercelen. Deze categorie eigenaren bezit circa 1% van het totale oppervlakte kwalificerend habitat op de Veluwe. Houtoogst in deze bossen is hoofdzakelijk kleinschalig. Vanwege het beperkte oppervlakteaandeel binnen het totale areaal van de habitatbossen zijn geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen te verwachten en is het verbieden van de houtoogst hier niet noodzakelijk.

Lid 2: De overige vrijstellingen zijn ontleend aan paragraaf 6.1.2 (Bosbeheer in kwalificerende boshabitats) van het Natura 2000 Veluwe Herstelprogramma voor bossen. Deze vrijstellingen betreffen het afvoeren van verjonging van uitheemse soorten en het afvoeren van volwassen uitheemse soorten. De eerste uitzonderingsgronden (onderdelen a en b) zijn bedoeld om het vellen van enclaves van uitheemse soorten binnen kwalificerend habitat mogelijk te maken. De uitzonderingen voor afvoer ten behoeve van laanverjonging (onderdeel c) en voor hakhoutbeheer (onderdeel d) zijn bedoeld om de belangrijkste cultuurhistorische waarden binnen de habitatbossen te kunnen behouden en zorgvuldig beheer van deze groene monumenten mogelijk te maken. Het totale oppervlakteaandeel van rijksmonumentale lanen en hakhoutpercelen binnen de habitatbossen is dusdanig klein dat bij houtoogst in kader van beheer hiervan geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen te verwachten zijn.

Afdeling 4.3 Grondwaterbedreigende activiteiten

Geen toelichting.

Paragraaf 4.3.1 Algemeen

Geen toelichting.

Artikel 4.14 (toepassingsbereik en oogmerk regels over grondwaterbedreigende activiteiten)

Volgens artikel 7.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een omgevingsverordening in ieder geval regels over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater vanwege de waterwinning in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden. Daar is in [afdeling 4.3](#) invulling aan gegeven ter bescherming van de openbare drinkwatervoorziening. Dicht bij de plek waar het drinkwater wordt gewonnen, geldt het hoogste beschermingsniveau, met de meest strenge beschermingsregels. Hoe verder weg van deze plek, hoe soepeler de beschermingsregels zijn en hoe meer activiteiten zijn toegestaan. Tevens zijn drinkwaterreserveringsgebieden vastgesteld om het grondwater te beschermen voor een potentiële drinkwaterwinning in de toekomst. In de aangewezen gebieden (en zones) zijn grondwaterbedreigende activiteiten aangewezen, die in het betreffende gebied zijn verboden of waarvoor extra beschermingsmaatregelen gelden.

Artikel 4.15 (specifieke zorgplicht)

De in [artikel 4.14](#) genoemde gebieden en zones beschermen de kwetsbare functie drinkwaterwinning en een veelal kwetsbare bodem. Daarom mag extra alertheid en zorgvuldigheid worden verwacht van degene die hier een activiteit verricht die de kwaliteit van het grondwater negatief kan beïnvloeden. Gelet hierop is ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater, in aanvulling op de algemene zorgplicht uit de Omgevingswet, een specifieke zorgplicht opgenomen. Ook al geldt er geen expliciet verbod op een activiteit of gelden er niet direct nadere regels bij het verrichten van de activiteit, als die activiteit risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich meebrengt, mag zij niet zonder meer worden uitgevoerd. De verplichte melding van incidenten met (mogelijke) nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het grondwater, bij de provincie en bij Vitens, kan worden gedaan via het Provincieloket (telefoonnummer 026 359 99 99) en de Coördinatie-wacht van de Centrale Waterverdeling (telefoonnummer 088 884 50 65).

Artikel 4.16 (bebording waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden)

Waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden beschermen de kwetsbare functie drinkwaterwinning. Van degene die hier een activiteit verricht, die de kwaliteit van het grondwater negatief kan beïnvloeden, wordt extra alertheid en zorgvuldigheid verwacht. Daarom is de (her)kenbaarheid van deze gebieden ter plaatse van groot belang. Hier wordt voor gezorgd door middel van het plaatsen van herkenbare borden door het drinkwaterbedrijf.

Paragraaf 4.3.2 Waterwingebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.17 (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in waterwingebieden)

Algemeen: Een waterwingebied is het gebied waar het grondwater bestemd voor de bereiding van drinkwater daadwerkelijk wordt gewonnen. Deze gebieden zijn meestal in eigendom van het drinkwaterbedrijf. Bescherming van bodem en grondwater is cruciaal gelet op de kwaliteit van het drinkwater. Activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de bodemopbouw verstoord kan worden, zijn absoluut verboden. Dit verbod is zowel vanwege (milieu-)hygiënische, microbiologische als bacteriologische risico's nodig.

Lid 1 onderdeel a: De lijst van verboden activiteiten bevat milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waaronder het aanleggen en gebruiken van een bodemenergiesysteem of mijnbouwwerk en het exploiteren van specifiek benoemde bedrijven.

Lid 1 onderdeel b: Bij de beschermende werking van een bodemlaag moet voornamelijk worden gedacht aan een slecht doorlatende (klei)laag die zich bevindt tussen het maaiveld en het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Deze lagen zijn in beeld gebracht en op onze webpagina 'maximale boordiepte in beschermingsgebieden grondwater' wordt de maximale boordiepte aangegeven. Wanneer deze niet wordt overschreden, mag ervan worden uitgegaan dat de beschermende werking van een bodemlaag niet wordt aangetast (als gevolg van de boring of ontgraving zelf).

Lid 2, 3 en 4: Er zijn ook activiteiten benoemd die niet verboden zijn. Dat is onder meer noodzakelijk om de waterwinning zelf mogelijk te houden. Ook het saneren van de bodem of het grondwater en daarvoor benodigd onderzoek blijft mogelijk. In alle gevallen geldt wel altijd de zorgplicht.

Lid 5: Voor de toepassing van grond of baggerspecie met poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) worden specifieke waarden gehanteerd. Daarmee wordt aangesloten bij het 'Geactualiseerde handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie' (geactualiseerde versie van december 2021). Daarbij is er ruimte voor gebiedsspecifiek beleid als in dat kader door het bevoegd gezag specifieke waarden (ook wel gebiedswaarde of lokale maximale waarde genoemd) zijn vastgesteld.

Artikel 4.18 (vergunningplichtige grondwaterbedreigende activiteiten in waterwingebieden)

Algemeen: Niet alle grondwaterbedreigende activiteiten zijn absoluut verboden in een waterwingebied. Er zijn ook activiteiten die met een omgevingsvergunning zijn toegestaan, maar alleen als er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Aan de vergunning worden voorschriften verbonden die nodig zijn om (de kwaliteit van) het grondwater te beschermen.

Lid 1 onderdeel b: Bij 'handelingen met constructies waardoor schadelijke stoffen op of in de bodem terecht kunnen komen' moet worden gedacht aan het aanleggen, hebben of gebruiken van een werk, leiding of installatie op of in de bodem waarmee een schadelijke stof in de bodem wordt of kan worden gebracht.

Lid 1 onderdeel c: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem. Denk er daarbij aan dat het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag absoluut verboden is op grond van het voorgaande artikel.

Lid 2 en 3: Om onevenredig grote maatschappelijke nadelen te voorkomen, zijn er enkele activiteiten benoemd die wel zonder omgevingsvergunning mogen worden verricht. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht. Bij de genoemde uitzonderingen van het verbod op het hebben, gebruiken of vervoeren van schadelijke stoffen gaat het er met name om dat die stoffen niet kunnen verspreiden of verstuiven.

Paragraaf 4.3.3 Grondwaterbeschermingsgebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.19 (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden)

Algemeen: Een grondwaterbeschermingsgebied ligt als een schil rond het waterwingebied waar het grondwater bestemd voor de bereiding van drinkwater daadwerkelijk wordt gewonnen. De buitengrens is de lijn van waar het grondwater vanaf de grondwaterstand een periode van 25 jaar nodig heeft om de drinkwaterwinning te bereiken. Hoewel er geen drinkwater wordt opgepompt, is ook hier bescherming van bodem en grondwater cruciaal voor de kwaliteit van het drinkwater. Activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de bodemopbouw verstoord kan worden, zijn absoluut verboden.

Lid 1 onderdeel a: De lijst van verboden activiteiten bevat milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waaronder het aanleggen en gebruiken van een bodemenergiesysteem of mijnbouwwerk en het exploiteren van specifiek benoemde bedrijven.

Lid 1 onderdeel b: Bij de beschermende werking van een bodemlaag moet voornamelijk worden gedacht aan een slecht doorlatende (klei)laag die zich bevindt tussen het maaiveld en het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Deze lagen zijn in beeld gebracht en op onze webpagina 'maximale boordiepte in beschermingsgebieden grondwater' wordt de maximale boordiepte aangegeven. Wanneer deze niet wordt overschreden, mag ervan worden uitgegaan dat de beschermende werking van een bodemlaag niet wordt aangetast (als gevolg van de boring of ontgraving zelf).

Lid 2: Het saneren van de bodem of het grondwater en daarvoor benodigd onderzoek blijft mogelijk. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.20 (melding grondwaterbedreigende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden)

Algemeen: Niet alle grondwaterbedreigende activiteiten zijn absoluut verboden in een grondwaterbeschermingsgebied. Er zijn ook activiteiten die na een voorafgaande melding zijn toegestaan, maar alleen als bij het verrichten van deze activiteiten wordt voldaan aan de regels die in de navolgende artikelen zijn gesteld. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij aan het hebben van vloeiستofdichte vloeren, extra eisen aan opslagvoorzieningen, extra eisen bij het verrichten van boringen of de toepassing van grond van een bepaalde kwaliteit. Het gaat erom dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Maatwerk is mogelijk via (een besluit over) maatwerkvoorschriften met inachtneming van de bescherming van (de kwaliteit van) het grondwater. Hier kan bij de melding om worden verzocht met een nadere motivering.

Lid 1 onderdeel a: Onder 'uitbreiden' wordt in ieder geval verstaan het groter in omvang maken of vermeerderen. Het vergroten van de oppervlakte van de begraafplaats of het terrein voor het verstrooien van as valt hier dus onder, evenals een toename van het aantal geplande graven binnen de bestaande oppervlakte van een begraafplaats.

Lid 1 onderdeel e: Bij 'handelingen met constructies waardoor schadelijke stoffen op of in de bodem terecht kunnen komen' moet worden gedacht aan het aanleggen, hebben of gebruiken van een werk, leiding of installatie op of in de bodem, waarmee een schadelijke stof in de bodem wordt of kan worden gebracht.

Lid 1 onderdeel f: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem. Denk er daarbij aan dat het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag absoluut verboden is op grond van het voorgaande artikel.

Lid 2, 3 en 4: Om onevenredig grote maatschappelijke nadelen te voorkomen, zijn er enkele activiteiten benoemd die wel zonder melding en voorgeschreven beschermende maatregelen mogen worden verricht. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht. Bij de genoemde uitzonderingen van het verbod op het vervoeren van meststoffen en het verbod op het hebben, gebruiken of vervoeren van schadelijke stoffen gaat het er met name om dat die stoffen niet kunnen verspreiden of verstuiven.

Lid 5: Voor de toepassing van grond of baggerspecie met poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) worden specifieke waarden gehanteerd. Daarmee wordt aangesloten bij het Geactualiseerde handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (geactualiseerde versie van december 2021).

Artikel 4.21 (uitbreiden begraafplaats of uitstrooiveld in grondwaterbeschermingsgebieden)

Een begraafplaats of terrein voor het verstrooien van as kan nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. Het aanleggen van een nieuwe (dieren)begraafplaats of een nieuw uitstrooiveld is daarom verboden in een grondwaterbeschermingsgebied. Een bestaande (dieren)begraafplaats of uitstrooiveld mag wel worden uitgebreid, als dat geen negatief effect heeft op de grondwaterkwaliteit.

Artikel 4.22 (toepassen grond of baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden)

Lid 1: Door het (her)gebruik van grond of baggerspecie kan het grondwater dat wordt gebruikt voor de openbare drinkwatervoorziening worden verontreinigd. Bij de normstelling voor de landelijke gebruiksregels voor het toepassen van grond of baggerspecie, is het risico op verspreiding van verontreinigingen naar het grondwater bestemd voor de drinkwaterwinning niet specifiek meegenomen. Vanwege dit risico gelden in een grondwaterbeschermingsgebied specifieke regels bij het toepassen van grond of baggerspecie. In grondwaterbeschermingsgebieden is het beleid erop gericht om het bestaande beschermingsniveau minimaal in stand te laten (stand still) en zo mogelijk een verbetering van het beschermingsniveau te bereiken (step forward).

Daarom is het in beginsel alleen toegestaan om grond of baggerspecie te gebruiken van achtergrondwaardekwaliteit. Dergelijke 'schone' grond is echter niet altijd beschikbaar. Daarom zijn na melding uitzonderingen toegestaan voor het toepassen van licht verontreinigde grond of baggerspecie. Aanvoer van licht verontreinigde grond van buiten het grondwaterbeschermingsgebied is alleen toegestaan voor de toepassing op of in de bodem van grond met de kwaliteitsklasse wonen. Voor alle andere toepassingen geldt dat de licht verontreinigde grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig moet zijn. Daarmee wordt bereikt dat geen toename van verontreinigingen in het grondwaterbeschermingsgebied plaatsvindt.

Lid 2: Voor de toepassing van grond of baggerspecie met poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) worden specifieke waarden gehanteerd. Daarmee wordt aangesloten bij het Geactualiseerde handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (geactualiseerde versie van december 2021). Er is ruimte voor gebiedsspecifiek beleid als in dat kader door het bevoegd gezag specifieke waarden (ook wel gebiedswaarde of lokale maximale waarde genoemd) zijn vastgesteld.

Artikel 4.23 (activiteiten met meststoffen in grondwaterbeschermingsgebieden)

Het verbod op de toepassing van andere meststoffen is opgenomen vanwege het risico op de aanwezigheid van onbekende verontreinigingen. Met name in zuiveringsslib en in overige organische en anorganische meststoffen kunnen zich verontreinigingen bevinden. Daarnaast geldt dat toepassing van die meststoffen niet strikt noodzakelijk is, omdat er minder risicovolle alternatieven voorhanden beschikbaar zijn, zoals het gebruik van dierlijke meststoffen. Voor het gebruik van dierlijke meststoffen, anorganische meststoffen, kalkmeststoffen of compost gelden geen aanvullende beschermende regels boven op de landelijke regels. Bij het opslaan in een mestbassin is wel een extra beschermende voorziening nodig als aanvulling op de bodembeschermende voorzieningen die zijn voorgeschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving. Denk aan een extra onderfolie inclusief een drainagesysteem met een inspectieput die regelmatig wordt gecontroleerd als extra voorziening boven op de folie die al is voorgeschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.24 (activiteiten met schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebieden)

Niet alleen handelingen met schadelijke stoffen zelf (hebben, gebruiken of vervoeren) vormen een direct risico voor de kwaliteit van het grondwater wanneer die stoffen op of in de bodem terechtkomen. Ook bij het aanleggen, hebben of gebruiken van een werk, leiding of installatie op of in de bodem kunnen schadelijke stoffen op of in de bodem terechtkomen. In dergelijke gevallen moeten beschermende maatregelen en voorzieningen worden getroffen. Denk aan vloestofdichte vloeren, extra eisen aan opslagvoorzieningen of extra eisen aan leidingen en installaties. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan.

Artikel 4.25 (boren en grondwerkzaamheden in grondwaterbeschermingsgebieden)

Het roeren van de bodem in de eerste drie meter onder het maaiveld is van weinig invloed op de kwaliteit van het grondwater. Deze verplichtingen hebben daarom betrekking op activiteiten die op drie meter of dieper onder het maaiveld plaatsvinden. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, boringen, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden, folies en heipalen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan beschermende maatregelen bij boringen om lekstromen met verontreinigingen naar het diepere grondwater te voorkomen. Het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag blijft absoluut verboden.

Artikel 4.26 (op of in de bodem brengen van afstromend water in grondwaterbeschermingsgebieden)

Neerslag die van nature schoon is kan onderweg verontreinigingen opnemen van gebouwen en wegen. Zo bevat afstromend water van wegen zware metalen, PAK's en minerale olie. In het afstromend water van bouwwerken (bijvoorbeeld gebouwen of zonneparken) komt onder meer opgelost koper en zink voor. Onder afstromend water wordt in ieder geval verstaan: neerslag, bluswater en waswater. Bij een calamiteit op de weg kunnen grote hoeveelheden schadelijke stoffen in de berm terechtkomen, die bij ongecontroleerde lozing of infiltratie tot vervuiling van de bodem en het grondwater kunnen leiden. Generieke regelgeving beperkt dit risico onvoldoende, gelet op het bijzondere belang en de kwetsbaarheid van de openbare drinkwatervoorziening. Daarom worden beschermende voorzieningen en maatregelen voorgeschreven, om te voorkomen dat afstromend water op of in de bodem komt. Daarnaast is het risico op lekkage en afspoelen van schadelijke stoffen van motorvoertuigen bij de huidige stand van de techniek beperkt, maar niet verwaarloosbaar. Ook voor het parkeren op onverharde terreinen, zoals kale grond, gras, grind en steengranulaat, kunnen daarom extra eisen of beperkingen gelden. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan.

Paragraaf 4.3.4 Koude-warmte-opslagvrije zones

Geen toelichting.

Artikel 4.27 (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in koude-warmte-opslagvrije zones)

Algemeen: Een koude-warmte-opslagvrije zone ligt als een schil rond het grondwaterbeschermingsgebied. De buitengrens is de lijn van waar het grondwater vanaf de scheidende laag (klei/leem) boven het watervoerend pakket (zand/grind) van waaruit het drinkwater wordt gewonnen, een periode van 25 jaar nodig heeft om de drinkwaterwinning te bereiken. Gelet op de kwaliteit van het drinkwater zijn activiteiten die in de bodem worden verricht en schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de beschermende bodemlaag verstoord kan worden, absoluut verboden.

Lid 1 onderdeel c: Bij de beschermende werking van een bodemlaag moet voornamelijk worden gedacht aan een slecht doorlatende (klei)laag die zich bevindt tussen het maaiveld en het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Deze lagen zijn in beeld gebracht en op onze webpagina 'maximale boordiepte in beschermingsgebieden grondwater' wordt de maximale boordiepte aangegeven. Wanneer deze niet wordt overschreden, mag ervan worden uitgegaan dat de beschermende werking van een bodemlaag niet wordt aangetast (als gevolg van de boring of ontgraving zelf).

Lid 2: Het saneren van de bodem of het grondwater en daarvoor benodigd onderzoek blijft mogelijk. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.28 (melding grondwaterbedreigende activiteiten in koude-warmte-opslagvrije zones)

Algemeen: Naast de verboden grondwaterbedreigende activiteiten zijn er in een koude-warmte-opslagvrije zone ook activiteiten die na een voorafgaande melding zijn toegestaan, maar alleen als bij het verrichten van deze activiteiten wordt voldaan aan de regels die in de navolgende artikelen zijn gesteld. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan.

Denk daarbij aan het hebben van vloestofdichte vloeren, extra eisen aan opslagvoorzieningen of extra eisen bij het verrichten van boringen. Het gaat erom dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Maatwerk is mogelijk via (een besluit over) maatwerkvoorschriften met inachtneming van de bescherming van (de kwaliteit van) het grondwater. Hier kan bij de melding om worden verzocht met een nadere motivering.

Lid 1 onderdeel b: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem. Denk er daarbij aan dat het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag absoluut verboden is op grond van het voorgaande artikel.

Lid 2: Om onevenredig grote maatschappelijke nadelen te voorkomen, mogen enkele activiteiten zonder melding en voorgeschreven beschermende maatregelen worden verricht. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.29 (activiteiten met vloeibare schadelijke stoffen zwaarder dan water in koude-warmte-opslagvrije zones)

Het hebben, gebruiken of vervoeren van vloeibare schadelijke stoffen zwaarder dan water vormt in koude-warmte-opslagvrije zones een direct risico voor de kwaliteit van het grondwater wanneer die stoffen op of in de bodem terechtkomen. Voor activiteiten met vloeibare schadelijke stoffen zwaarder dan water moeten daarom beschermende maatregelen en voorzieningen worden genomen om te voorkomen dat die stoffen op of in de bodem kunnen komen. Denk aan vloestofdichte vloeren of extra eisen aan opslagvoorzieningen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan.

Artikel 4.30 (boren en grondwerkzaamheden in koude-warmte-opslagvrije zones)

Het roeren van de bodem in de eerste drie meter onder het maaiveld is van weinig invloed op de kwaliteit van het grondwater. Deze verplichtingen hebben daarom betrekking op activiteiten die op drie meter of dieper onder het maaiveld plaatsvinden. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, boringen, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden, folies en heipalen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan beschermende maatregelen bij boringen om lekstromen met verontreinigingen naar het diepere grondwater te voorkomen. Het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag blijft absoluut verboden.

Paragraaf 4.3.5 Boringsvrije zones

Geen toelichting.

Artikel 4.31 (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in boringsvrije zones)

Algemeen: Een boringsvrije zone ligt als een schil rond een koude-warmte-opslagvrije zone. De buitengrens is de lijn van waar het grondwater vanaf het watervoerend pakket (zand/grind) van waaruit het drinkwater wordt gewonnen, een periode van 25 jaar nodig heeft om de drinkwaterwinning te bereiken. Gelet op de kwaliteit van het drinkwater zijn een tweetal activiteiten die in de bodem worden verricht en schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de beschermende bodemlaag verstoord kan worden, absoluut verboden.

Lid 1 onderdeel b: Bij de beschermende werking van een bodemlaag moet voornamelijk worden gedacht aan een slecht doorlatende (klei)laag die zich bevindt tussen het maaiveld en het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Deze lagen zijn in beeld gebracht en op onze webpagina 'maximale boordiepte in beschermingsgebieden grondwater' wordt de maximale boordiepte aangegeven. Wanneer deze niet wordt overschreden mag ervan worden uitgegaan dat de beschermende werking van een bodemlaag niet wordt aangetast (als gevolg van de boring of ontgraving zelf).

Lid 2: Het saneren van de bodem of het grondwater en daarvoor benodigd onderzoek blijft mogelijk. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.32 (melding grondwaterbedreigende activiteiten in boringsvrije zones)

Algemeen: Naast de verboden grondwaterbedreigende activiteiten zijn er in een boringsvrije zone ook activiteiten die na een voorafgaande melding zijn toegestaan, maar alleen als bij het verrichten van deze activiteiten wordt voldaan aan de regels die in artikel [4.33](#) zijn gesteld. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij aan extra eisen bij het verrichten van boringen. Het gaat erom dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Maatwerk is mogelijk via (een besluit over) maatwerkvoorschriften met inachtneming van de bescherming van (de kwaliteit van) het grondwater. Hier kan bij de melding om worden verzocht met een nadere motivering.

Lid 1 onderdeel b: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem. Denk er daarbij, en bij het aanleggen en gebruiken van een bodemenergiesysteem, aan dat het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag absoluut verboden is op grond van het voorgaande artikel.

Artikel 4.33 (boren en grondwerkzaamheden in boringsvrije zones)

Het roeren van de bodem in de eerste drie meter onder het maaiveld is van weinig invloed op de kwaliteit van het grondwater. Deze verplichtingen hebben daarom betrekking op activiteiten die op drie meter of dieper onder het maaiveld plaatsvinden. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, boringen, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden, folies en heipalen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan beschermende maatregelen bij boringen om lekstromen met verontreinigingen naar het diepere grondwater te voorkomen. Het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag blijft absoluut verboden.

Paragraaf 4.3.6 Intrekgebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.34 (verbod mijnbouwactiviteit in intrekgebieden)

Een intrekgebied ligt als buitenste schil om de andere aangewezen gebieden ter bescherming van de openbare drinkwatervoorziening. Water dat hier in de bodem zakt, kan binnen duizend jaar bij een waterwingebied zijn. Vanwege de grote gevolgen is het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk in deze gebieden niet toegestaan. Het gebruik van geothermie is binnen een intrekgebied wel toegestaan. Daarbij geldt wel altijd de zorgplicht.

Paragraaf 4.3.7 Kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.34a (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied is een gebied waar het grondwater wordt beschermd voor een potentiële drinkwaterwinning in de toekomst. In deze drinkwaterreserveringsgebieden is geen beschermende kleilaag aanwezig of bevindt zich een (klein) deel van het grondwater dat naar de potentiële drinkwaterwinning stroomt direct boven de beschermende kleilaag. Als het een potentiële oevergrondwaterwinning betreft is het betreffende drinkwaterreserveringsgebied ook als kwetsbaar aangemerkt, omdat die winputten zich relatief ondiep in de grond bevinden. Bescherming van bodem en grondwater is cruciaal gelet op de kwaliteit van het toekomstige drinkwater. Activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de bodemopbouw verstoord kan worden, zijn absoluut verboden.

Artikel 4.34b (vergunningplichtige grondwaterbedreigende activiteiten in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Niet alle grondwaterbedreigende activiteiten zijn absoluut verboden in een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied. Er zijn ook activiteiten die met een omgevingsvergunning zijn toegestaan, maar alleen als er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Aan de vergunning worden voorschriften verbonden die nodig zijn om (de kwaliteit van) het grondwater te beschermen.

Onderdeel a: De bijlage Grondwaterbedreigende activiteiten in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden bevat milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waaronder het exploiteren van specifiek benoemde bedrijven. De bijlage bevat een lijst A en een lijst B. De genoemde activiteiten op lijst A zijn vergunningplichtig.

Artikel 4.34c (melding grondwaterbedreigende activiteiten in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Niet alle grondwaterbedreigende activiteiten zijn absoluut verboden of vergunningplichtig in een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied. Er zijn ook activiteiten die na een voorafgaande melding zijn toegestaan, maar alleen als bij het verrichten van deze activiteiten wordt voldaan aan de regels die in de navolgende artikelen zijn gesteld. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij aan extra eisen bij het verrichten van boringen of de toepassing van grond van een bepaalde kwaliteit. Het gaat erom dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Maatwerk is mogelijk via (een besluit over) maatwerkvoorschriften met inachtneming van de bescherming van (de kwaliteit van) het grondwater. Hier kan bij de melding om worden verzocht met een nadere motivering. Lid 1, onderdeel a: De bijlage Grondwaterbedreigende activiteiten in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden bevat milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waaronder het exploiteren van specifiek benoemde bedrijven. De bijlage bevat een lijst A en een lijst B. De genoemde activiteiten op lijst B zijn meldingsplichtig.

Lid 1 onderdeel b: Onder uitbreiden wordt in ieder geval verstaan het groter in omvang maken of vermeerderen. Het vergroten van de oppervlakte van de begraafplaats of het terrein voor het verstrooien van as valt hier dus onder, evenals een toename van het aantal geplande graven binnen de bestaande oppervlakte van een begraafplaats.

Lid 1, onderdeel d: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem.

Lid 2, 3, 4 en 5: Om onevenredig grote maatschappelijke nadelen te voorkomen, mogen bepaalde activiteiten wel zonder melding en voorgeschreven beschermende maatregelen worden verricht. Ook daarvoor geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.34d (uitbreiden begraafplaats of uitstrooiveld in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Een begraafplaats of terrein voor het verstrooien van as kan nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. Het aanleggen van een nieuwe (dieren)begraafplaats of een nieuw uitstrooiveld is daarom zonder omgevingsvergunning verboden in een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied. Een bestaande (dieren) begraafplaats of uitstrooiveld mag wel worden uitgebreid, als dat geen negatief effect heeft op de grondwaterkwaliteit.

Artikel 4.34e (toepassen grond of baggerspecie in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Door het (her)gebruik van grond of baggerspecie kan het grondwater dat in de toekomst mogelijk wordt gebruikt voor de openbare in een omvang van meer dan 5000 kubieke meter. Daarbij is het in beginsel alleen toegestaan om grond of baggerspecie te gebruiken van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur of algemeen toepasbaar. Dergelijke 'schone' grond is echter niet altijd beschikbaar. Daarom zijn na melding uitzonderingen toegestaan voor het toepassen van licht verontreinigde grond of baggerspecie. Bij de normstelling voor de landelijke gebruiksregels voor het toepassen van grond of baggerspecie, is het risico op verspreiding van verontreinigingen naar het grondwater bestemd voor de drinkwaterwinning niet specifiek meegenomen. Vanwege dit risico gelden in een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied specifieke regels bij het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater drinkwatervoorziening.

Artikel 4.34f (activiteiten met meststoffen in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Het verbod op de toepassing van andere meststoffen is opgenomen vanwege het risico op de aanwezigheid van onbekende verontreinigingen. Met name in zuiveringsslib en overige anorganische meststoffen kunnen zich verontreinigingen bevinden. Daarnaast geldt dat toepassing van die meststoffen niet strikt noodzakelijk is, omdat er minder risicovolle alternatieven beschikbaar zijn, zoals het gebruik van dierlijke meststoffen en kunstmest. Voor het gebruik van dierlijke meststoffen, anorganische meststoffen, kalkmeststoffen of compost gelden geen aanvullende beschermende regels bovenop de landelijke regels.

Lid 1 en 2: Overige organische meststoffen vormen een (rest)categorie waarvan niet in zijn algemeenheid en op voorhand kan worden geconcludeerd dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Daarom moet het gebruik van dergelijke meststoffen altijd worden gemeld en is het op of in de bodem brengen van overige organische meststoffen alleen toegestaan als wordt aangetoond dat het gebruik ervan de grondwaterkwaliteit niet verslechtert.

Artikel 4.34g (boren en grondwerkzaamheden in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Deze verplichtingen hebben betrekking op activiteiten die op 10 meter of dieper onder het maaiveld plaatsvinden met uitzondering van ontgrondingsactiviteiten. Onder dit artikel vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, boringen, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden, folies en heipalen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan beschermende maatregelen bij boringen om lekstromen met verontreinigingen naar het diepere grondwater te voorkomen.

Artikel 4.34h (op of in de bodem brengen van afstromend water in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Neerslag die van nature schoon is kan onderweg verontreinigingen opnemen van bouwwerken en wegen. Zo bevat afstromend water van wegen zware metalen, PAK's en minerale olie. In het afstromend water van bouwwerken komt onder meer opgelost koper en zink voor. Onder afstromend water wordt in ieder geval verstaan: neerslag, bluswater en waswater. Bij een calamiteit op de weg kunnen grote hoeveelheden schadelijke stoffen in de berm terechtkomen, die bij ongecontroleerde lozing of infiltratie tot vervuiling van de bodem en het grondwater kunnen leiden. Generieke regelgeving beperkt dit risico onvoldoende, gelet op het bijzondere belang en de kwetsbaarheid van de potentiële openbare drinkwatervoorziening. Daarom worden beschermende voorzieningen en maatregelen voorgeschreven, om te voorkomen dat afstromend water op of in de bodem komt. Daarnaast is het risico op lekkage en afspoelen van schadelijke stoffen van motorvoertuigen bij de huidige stand van de techniek beperkt, maar niet verwaarloosbaar. Ook voor het parkeren op onverharde terreinen, zoals kale grond, gras, grind en steengranulaat, kunnen daarom extra eisen of beperkingen gelden. Een ander voorbeeld waarop de regels voor afstromend water van toepassing (kunnen) zijn, zijn zonneparken. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Binnen de kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden gelden deze regels alleen voor afstromend water van zonneparken groter dan 1 hectare, rijks- of provinciale wegen, parkeerplaatsen voor meer dan 100 motorvoertuigen en bedrijventerreinen met milieubelastende activiteiten die op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtig of meldingplichtig zijn.

Artikel 4.34i (aanleggen van een systeem voor individuele behandeling van afvalwater (IBA) in kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

In principe wordt huishoudelijk afvalwater opgevangen in een riolering en gezuiverd in een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Er zijn plekken waar huishoudens geen riolering hebben en dan moeten zij het afvalwater zuiveren. In de landelijke regelgeving (lozingsbesluiten) staan doelvoorschriften over de mate van zuivering. Er zijn verschillende IBA-systemen. Het bekendste IBA-systeem is de septictank. Andere systemen zijn bijvoorbeeld de biorotor, het oxidatiebed en het helofytenfilter. De aanleg van een IBA-systeem moet dusdanig worden uitgevoerd dat het systeem geen nadelige gevolgen voor het grondwater heeft. Als het onvoldoende zeker is dat er geen schadelijke stoffen in het grondwater komen, kan de aanleg van een IBAsysteem niet worden toegestaan.

Paragraaf 4.3.8 Minder kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.34j (verboden grondwaterbedreigende activiteiten in minder kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Een minder kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied is een gebied waar het grondwater wordt beschermd voor een potentiële drinkwaterwinning in de toekomst. In deze drinkwaterreserveringsgebieden is een beschermende kleilaag aanwezig, waardoor het overal in het watervoerend pakket boven de kleilaag meer dan 25 jaar duurt tot dit water naar een potentiële winning stroomt. Bescherming van bodem en grondwater is cruciaal gelet op de kwaliteit van het toekomstige drinkwater. Activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor het grondwater of waarbij de bodemopbouw verstoord kan worden, zijn absoluut verboden.

Lid 1 onderdeel b: Bij de beschermende werking van een bodemlaag moet voornamelijk worden gedacht aan een slecht doorlatende (klei)laag die zich bevindt tussen het maaiveld en het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. De diepte en ligging van deze lagen zijn

opgenomen in de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Op onze webpagina 'maximale boordiepte in beschermingsgebieden grondwater' wordt de maximale boordiepte aangegeven. Wanneer deze niet wordt overschreden, mag ervan worden uitgegaan dat de beschermende werking van een bodemlaag niet wordt aangetast (als gevolg van de boring of ontgraving zelf).

Lid 2: In bepaalde gevallen kan het toch nodig zijn om de beschermende (klei) laag te doorbreken. Zo blijft het saneren van de bodem of het grondwater en daarvoor benodigd onderzoek mogelijk. Ook kan het van overheidswege nodig zijn om grondwatermetingen te verrichten voor een grondwatermeetnet. En tot slot heeft het drinkwaterreserveringsgebied tot doel om het grondwater te beschermen voor een potentiële drinkwaterwinning in de toekomst; dan moet het wel mogelijk zijn om die winning te realiseren. In al deze gevallen geldt wel altijd de zorgplicht.

Artikel 4.34k (melding grondwaterbedreigende activiteiten in minder kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Algemeen: Niet alle grondwaterbedreigende activiteiten zijn absoluut verboden in een minder kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied. Er zijn ook activiteiten die na een voorafgaande melding zijn toegestaan, maar alleen als bij het verrichten van deze activiteiten wordt voldaan aan de regels die in artikel [4.34l](#) zijn gesteld. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij aan extra eisen bij het verrichten van boringen. Het gaat erom dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Maatwerk is mogelijk via (een besluit over) maatwerkvoorschriften met inachtneming van de bescherming van (de kwaliteit van) het grondwater. Hier kan bij de melding om worden verzocht met een nadere motivering.

Lid 1 onderdeel b: Onder 'roeren van de bodem' wordt in ieder geval verstaan het verrichten van boringen en graafwerkzaamheden in de bodem met uitzondering van ontgrondingsactiviteiten (zie Lid 2). Denk er daarbij, en bij het aanleggen en gebruiken van een bodemenergiesysteem, aan dat het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag absoluut verboden is op grond van het voorgaande artikel.

Artikel 4.34l (boren en grondwerkzaamheden in minder kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden)

Deze verplichtingen hebben betrekking op activiteiten die op 30 meter of dieper onder het maaiveld plaatsvinden met uitzondering van ontgrondingsactiviteiten. Onder dit artikel vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, boringen, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden, folies en heipalen. Bij de melding krijgt de melder te zien met welke maatregelen en voorzieningen aan de gestelde regels kan worden voldaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan beschermende maatregelen bij boringen om lekstromen met verontreinigingen naar het diepere grondwater te voorkomen. Het aantasten van de beschermende werking van een bodemlaag blijft absoluut verboden.

Afdeling 4.4 Milieubelastende activiteiten

Geen toelichting.

Paragraaf 4.4.1 Activiteiten op een gesloten stortplaats

Geen toelichting.

Artikel 4.35 (oogmerk regels over activiteiten op een gesloten stortplaats)

Om te voorkomen dat gesloten stortplaatsen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken, worden (eeuwigdurende) nazorgmaatregelen genomen. Deze mogen niet worden belemmerd of aangetast. Degene die een gesloten stortplaats (of een deel daarvan) wil gebruiken, moet daarom goed nagaan welke nazorgmaatregelen zijn getroffen en daarmee rekening houden bij het verrichten van de voorgenomen activiteiten. Inzicht in de getroffen en te treffen nazorgmaatregelen kan worden verkregen uit het nazorgplan (beschikbaar bij de provincie). De aanduiding van de locatie van de gesloten stortplaats(en) bij deze regels is indicatief. De contour geeft de ligging van de stortplaats aan, maar ook in de nabijheid van de stortplaats kunnen nazorgvoorzieningen, zoals een stortgasverwerking, lozingsvoorziening vuilwater of meet- en monitoringsnetwerk aanwezig zijn. Dergelijke nazorgvoorzieningen, noodzakelijk voor de uitvoering van de nazorg als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer, zijn ook onderdeel van de stortplaats waarop deze paragraaf van toepassing is.

Artikel 4.36 (verbod gebruik gesloten stortplaats)

Het verbod komt neer op een vergunningplicht voor het gebruik van een gesloten stortplaats. Gebruik van de gesloten stortplaats kan worden toegestaan als wordt gewaarborgd dat de gesloten stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. Dat betekent dat het risico, dat door het voorgenomen gebruik nazorgvoorzieningen worden beschadigd of nazorgmaatregelen niet kunnen worden genomen, voldoende moet worden beperkt. De aanvrager zal daarom moeten aangeven hoe de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen wordt gegarandeerd, aantasting van de nazorgvoorzieningen wordt voorkomen en welke andere maatregelen worden genomen om te voorkomen dat de uitvoering van de nazorgmaatregelen wordt belemmerd. De aanduiding van de locatie van de gesloten stortplaats(en) bij deze regels is indicatief. De contour geeft de ligging van de stortplaats aan, maar ook in de nabijheid van de stortplaats kunnen nazorgvoorzieningen, zoals een stortgasverwerking, lozingsvoorziening vuilwater of meet- en monitoringsnetwerk aanwezig zijn. Dergelijke nazorgvoorzieningen, noodzakelijk voor de uitvoering van de nazorg als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer, zijn ook onderdeel van de stortplaats waarop deze regel van toepassing is.

Paragraaf 4.4.2 Activiteiten op of in de bodem

Geen toelichting.

Artikel 4.37 (toepassingsbereik en oogmerk regels over activiteiten op of in de bodem)

Lid 1: Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Aanvullingswet bodem is de Wet bodembescherming ingetrokken. De nieuwe bodemregels binnen het stelsel van de Omgevingswet gaan uit van de volgende drie pijlers:

- a. het voorkomen van nieuwe verontreiniging of aantasting (preventie);
- b. het meewegen van bodemkwaliteit als het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving, in relatie tot het gebruik hiervan (toedeling van functies);
- c. het op duurzame en doelmatige manier beheren van historische verontreinigingen (beheer van historische bodemverontreinigingen).

Aanvullend op deze Rijksregelgeving en ter uitvoering van de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn worden in deze verordening enkele regels gesteld over het bodemonderzoek en de bodemsanering bij grondwaterverontreiniging. Deze regels zijn niet van toepassing als de activiteiten 'saneren van de bodem' en 'graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit' alleen (moeten) worden uitgevoerd ten behoeve van aanleg of onderhoud van kabels en leidingen. Als een bodemverontreiniging conform het overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem wordt gesaneerd volgens het oude recht (de regels van de Wet bodembescherming), zijn ook de regels over bodemsanering van de Omgevingsverordening Gelderland van voor 1 juli 2023 daarop van toepassing (zie ook de algemene toelichting bij [hoofdstuk 9](#) overgangsrecht).

Lid 2: De regels in de omgevingsverordening richten zich op de verplichtingen van een initiatiefnemer in de situatie dat deze op een locatie met een bodemverontreiniging de bodem wil saneren of grond wil ontgraven boven de interventiewaarde. Wanneer daarbij sprake is van een grondwaterverontreiniging met risico's voor de gezondheid of kwetsbare objecten, zoals bijvoorbeeld een zwemwater, moet de verontreinigingsbron in de vaste bodem zoveel mogelijk worden verwijderd.

Artikel 4.38 (bodemonderzoek grondwaterverontreiniging)

De initiatiefnemer is verplicht een aantal onderzoeken te doen om de risico's als gevolg van een verontreiniging in het grondwater te kunnen vaststellen. Het staat vrij om zelf de volgorde van deze onderzoeken te bepalen. Zo kan eerst worden onderzocht of negatieve gezondheidseffecten of risico's voor kwetsbare objecten aan de orde kunnen zijn (nader bodemonderzoek), vóórdat wordt onderzocht of de verontreiniging in het grondwater verband houdt met een verontreinigingsbron in de vaste bodem op de locatie (vervolgbodemonderzoek). Als risico's op voorhand zijn uit te sluiten, kan het zogenoemde vervolgbodemonderzoek ook achterwege blijven.

Artikel 4.39 (informerende Gedeputeerde Staten over resultaten bodemonderzoek grondwater)

De gemeente is het bevoegd gezag voor de activiteiten 'graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit' en 'saneren van de bodem' op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dat betekent dat initiatiefnemers genoemde activiteiten verplicht moeten melden bij de gemeente. Als het bevoegd gezag moet de gemeente deze meldingen beoordelen en afhandelen. De regels in de omgevingsverordening zijn maatwerkregels 'bovenop' de landelijke regels over genoemde activiteiten. Dat betekent dat de gemeente bij de beoordeling en afhandeling niet alleen toetst of de initiatiefnemer voldoet aan de relevante regels van het Bal, maar ook of wordt voldaan aan de relevante (maatwerk)regels van de omgevingsverordening. Wanneer het gaat om de bestuursrechtelijke handhaving volgt uit de Omgevingswet (en het Bal) dat die taak kortgezegd berust bij het bevoegd gezag dat de regels heeft gesteld. Dat is in dit geval dus de provincie. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten standaard het bevoegd gezag zijn wanneer het in deze gevallen op toezicht en handhaving aan komt van de provinciale (maatwerk)regels.

Artikel 4.40 (sanering verontreinigingsbron grondwaterverontreiniging)

Bij een negatief gezondheidseffect of een onaanvaardbaar risico is het nodig om de bron van de grondwaterverontreiniging aan te pakken door zoveel mogelijk van de verontreinigingsbron in de vaste bodem te verwijderen. De gemeente (omgevingsdienst) beoordeelt de bronaanpak gericht op het wegnemen van de risico's als onderdeel van het verwijderen van verontreiniging als saneringsaanpak bedoeld in artikel 4.1242 Besluit activiteiten leefomgeving.

Paragraaf 4.4.3 Activiteiten in stiltegebieden

Geen toelichting.

Artikel 4.41 (toepassingsbereik en oogmerk regels over activiteiten in stiltegebied)

De omgevingsverordening bevat in ieder geval regels over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden (artikel 7.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Artikel 4.42 (verboden activiteiten in stiltegebieden)

Onderdeel a: De regels over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in stiltegebieden zien op het gebruik van «toestellen» en «motorvoertuigen». Het gebruik van dit type geluidsbronnen is verboden, zodat het stille karakter van het gebied niet onnodig wordt verstoord. Tot dit type geluidsbronnen behoren in ieder geval:

- a. een airgun en andere knalapparatuur;

- b. een apparaat of toestel om geluid te versterken of voort te brengen, zoals een omroep- of muziekinstallatie, een muziekinstrument, een sirene of een hoorn;
- c. een modelvliegtuig, aangedreven door een verbrandingsmotor;
- d. een drone;
- e. een modelboot en jetski, aangedreven door een verbrandingsmotor;
- f. gemotoriseerde modelauto's.

Het afsteken van vuurwerk is sowieso al verboden, binnen en buiten stiltegebieden. Om geluidhinder door vuurwerk op oudjaarsavond te voorkomen, het enige moment dat het afsteken van vuurwerk legaal is, kan de burgemeester een stiltegebied als vuurwerkvrije zone aanwijzen.

Onderdeel b: Gebruik van toestellen en motorvoertuigen in het kader van het normale maatschappelijke verkeer - het wonen en werken in het gebied - vallen niet onder het verbod. In het volgende artikel worden de belangrijkste voorbeelden daarvan genoemd (vrijstellingen). [Artikel 1.4](#) (maatwerkvoorschrift in afwijking van algemene regels voor activiteiten) biedt de mogelijkheid om zo nodig voor een andere activiteit van dit verbod af te wijken.

Artikel 4.43 (vrijstellingen verboden activiteiten in stiltegebieden)

Stiltegebieden garanderen geen volledige stilte. Ook binnen stiltegebieden of in de nabijheid ervan worden activiteiten verricht, die eigen zijn aan het hebben van een bedrijf. Denk aan agrarische bedrijvigheid, natuurbeheer (bosonderhoud) en verblijfs- of dagrecreatie. Deze in de onderdelen a tot en met f bedoelde menselijke activiteiten brengen onvermijdelijk een bepaalde mate van geluid(hinder) met zich mee, maar worden desondanks vrijgesteld van het verbod in [artikel 4.42](#).

Paragraaf 4.4.4 Varend ontgassen

Geen toelichting.

Artikel 4.44 (toepassingsbereik en oogmerk regels over varend ontgassen)

Het ontgassen van binnenschepen op vaarwegen is het ventileren van de laadruimte waardoor restdampen onbehandeld in de buitenlucht komen. Dit ontgassen gebeurt om ladingtanks van schepen schoon te maken vóór het laden van een volgend product. Vooral benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen, zoals olie, brand- en brandbare stoffen, zijn zeer schadelijk voor de volksgezondheid en de luchtkwaliteit. Het verbod is opgenomen in de omgevingsverordening met het oog op het voorkomen van varend ontgassen op een vaarweg binnen de provincie Gelderland. Het is een tijdelijk verbod op varend ontgassen in de provincie Gelderland omdat er naar verwachting een landelijk ontgassingsverbod komt dat in het Scheepsafvalstoffenbesluit wordt opgenomen.

Artikel 4.45 (verbod varend ontgassen)

Dit artikel wijst benzeen en de benzeenhoudende koolwaterstoffen aan waarvoor het ontgassen is verboden vanaf een binnenschip op een vaarweg gelegen binnen de provincie Gelderland. De aangewezen koolwaterstoffen zijn ontleend aan de lijst van gevaarlijke goederen die is opgenomen in het Europees Verdrag over het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren.

Artikel 4.46 (vrijstelling verbod varend ontgassen)

Dit artikel omschrijft de gevallen waarin het ontgassingsverbod van het eerste lid niet van toepassing is. Dat kan zich voordoen als het ontgassen noodzakelijk is om redenen van veiligheid vanwege drukverevening of in het geval van een calamiteit. De noodzaak tot drukverevening kan aan de orde zijn bij toenemende temperaturen en daarmee toenemende druk in de ladingtank van het schip. Verder kan drukverevening om veiligheidsredenen spelen bij metingen en monsternames. De dampen verlaten de tank dan via de veiligheids-overdrukkleppen. Het ontgassingsverbod is ook niet van toepassing als wordt aangetoond dat de drie voorafgaande ladingen in de te ontgassen ladingtank niet bestonden uit de aangewezen stoffen van [artikel 4.45](#) of de te ontgassen ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof.

Paragraaf 4.4.5 Geitenhouderij

Geen toelichting.

Artikel 4.47 (toepassingsbereik en oogmerk regels over geitenhouderij)

Lid 1: Onder een «geitenhouderij» wordt in deze paragraaf verstaan een bedrijf, geheel of gedeeltelijk gericht op het fokken, mesten of houden van geiten (M/V). Van een geitenhouderij is dus sprake als in een veehouderij of in een veehouderijtak geiten (en bokken) worden gehouden. Het gaat bij dit verbod dus om het bedrijfsmatig of in een bedrijfsmatige omvang houden van landbouwhuisdieren. Voor het aantal landbouwhuisdieren dat gehouden kan worden zonder dat sprake is van het 'bedrijfsmatig houden' van dieren geldt (net als in de jurisprudentie) als ondergrens het aantal van 10 landbouwhuisdieren. Naast de omvang van de dierstapel noemt de jurisprudentie onder meer een commercieel doelend (het genereren van inkomsten, een winstoogmerk) en de wijze van huisvesting als relevante criteria. Het op kleine schaal, niet bedrijfsmatig houden van geiten, zoals op kinderboerderijen of bij hobbyboeren, valt niet onder het verbod tot nieuwvestiging en uitbreiding.

Lid 2: [Paragraaf 4.4.5](#) is de uitwerking van het op 30 augustus 2017 door Provinciale Staten genomen voorbereidingsbesluit (PS2017-510, Provinciaal

Blad 2017, nr. 3851 en Staatscourant 2017, nr. 50241). Ingesteld is een tijdelijk verbod op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in afwachting van nader onderzoek naar de relatie tussen de geitenhouderij en de risico's voor de gezondheid van omwonenden. Voor deze onderzoeken wordt verwezen naar de websites van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu RIVM ([Veehouderij en gezondheid omwonenden \(VGO\)](#)) en het Kennisplatform Veehouderij ([VGO onderzoeken Veehouderij en gezondheid omwonenden](#))

Artikel 4.48 (tijdelijk verbod nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij)

Lid 1: [Artikel 4.48](#) bevat een rechtstreeks voor de veehouderij geldende verbodsbepaling. Dit verbod ziet op (nieuw) vestiging en (verschillende vormen van) uitbreiding van bestaande geitenhouderijen. Onderdeel b verbiedt de omschakeling van een veehouderijbedrijf of -tak met andere landbouwhuisdieren in een geitenhouderij, omdat ook daardoor het aantal geiten toeneemt. Beoogd is een (tijdelijke) bevestiging van de bestaande legale situatie per 30 augustus 2017. Het op dat moment legale aantal gegunde geiten mag niet toenemen. Het oprichtingsverbod voor een geitenverblijf (onderdeel d) geldt niet als het gaat over het vergroten e/o renoveren van de bestaande huisvesting als dit is ingegeven door dierenwelzijn, milieu en veiligheid. Onder renovatie wordt verstaan: het herstellen of (geheel of gedeeltelijk) vernieuwen van een bestaande stal, waardoor deze weer bruikbaar wordt naar de geldende maatstaven en normen. Voorbeelden hiervan zijn omschakeling naar biologisch werken met meer leefruimte voor de geiten binnen de stal of verbeterde huisvesting in een te krappe, verouderde stal. Ook verbouw van een verblijf is mogelijk als de stal bouwkundig slecht is of als een asbesthoudend dak vervangen moet worden. Ook kunnen stallen verbeterd worden om de emissie te verkleinen en zo het milieu in de omgeving van de stallen te verbeteren.

Lid 2: Het verbod in het eerste lid op het vergroten van het aantal geiten of van de ruimte om geiten te huisvesten, geldt niet voor het tijdelijk huisvesten van op het eigen bedrijf geboren geitenlammeren (opfokgeitjes en bokjes) tot een leeftijd van 61 dagen. Deze uitzondering betreft uitdrukkelijk alleen geitenlammeren die op het eigen bedrijf geboren zijn. Deze uitzondering wordt ingegeven door het oogmerk van dierenwelzijn: het voorkomen dat te jonge dieren vervoerd moeten worden. Deze vrijstelling geldt alleen als het legale aantal op het bedrijf aanwezige aantal geiten van 61 dagen en ouder niet toeneemt. Onder 'het legale aantal' wordt verstaan het aantal geiten van 61 dagen en ouder dat op 30 augustus 2017 - de datum waarop het verbod (via een voorbereidingsbesluit) is gaan gelden - was vergund en/of gemeld of waarvoor uiterlijk op die datum een aanvraag of melding was ingediend. De vrijstelling kan dus niet worden benut om het in een geldende vergunning opgenomen aantal geiten te verhogen.

Afdeling 4.5 Ontgrondingsactiviteiten

Geen toelichting.

Artikel 4.49 (toepassingsbereik en oogmerk regels over ontgrondingsactiviteiten)

Artikel 5.1 van de Omgevingswet bepaalt dat voor het verrichten van ontgrondingsactiviteiten een omgevingsvergunning nodig is. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn hiervoor in artikel 16.7 vergunningvrije gevallen aangewezen. Artikel 16.9 van het Bal geeft provincies de mogelijkheid af te wijken van de aanwijzing van vergunningvrije gevallen en hier ook zelf vrijstellingen aan toe te voegen. Van deze mogelijkheid wordt gebruikgemaakt om het bestaande provinciale regiem van vrijstellingen en meldingsplicht te continueren.

Artikel 4.50 (aanvullend verbod ontgrondingsactiviteit)

Dit artikel regelt dat de vergunningplicht alleen geldt als een ontgrondingsactiviteit primair wordt verricht om bodemmateriaal te verkrijgen. Dit verbod geldt niet als artikel 16.8, tweede lid van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is.

Artikel 4.51 (aanvullende vrijstellingen ontgrondingsactiviteit)

Lid 1: Het eerste lid bevat een algemene vrijstelling voor ontgrondingsactiviteiten die vanwege hun omvang niet hoeven te voldoen aan de vergunningplicht. Als er 1.000 m³ of meer wordt ontgraven, geldt wel een meldingsplicht op grond van [artikel 4.52](#) (melding ontgrondingsactiviteit).

Lid 2: De volume- en oppervlakte-eis uit het eerste lid geldt niet voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van de in het tweede lid genoemde terreinen. De eis dat niet dieper dan drie meter mag worden ontgraven, blijft wel staan. Dit lid is in afwijking van de vrijstelling in artikel 16.7, onder g en onder 2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Lid 3: Het derde lid voegt het aanleggen, veranderen of verwijderen van een noodzakelijke voorlandverbetering voor een dijk door of namens de waterbeheerder toe aan de vrijstellingen genoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Artikel 16.7, onder g en onder 1o van het Bal bevat een vrijstelling voor ontgrondingsactiviteiten door of namens de waterbeheerder, als deze nodig zijn voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk en deze maatregel getroffen wordt op basis van een omgevingsplan, projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit. De vrijstelling geldt alleen voor voorlandverbeteringen bij dijken met een waterkerende functie.

Lid 4: De vrijstelling in het vierde lid is bedoeld voor die gevallen waar dieper dan drie meter onder het maaiveld wordt ontgraven, tot vier en een halve meter diep, om een afdichtende kleilaag aan te brengen met een dikte van maximaal anderhalve meter. Het uiteindelijke opleveringspeil moet op maximaal drie meter onder het oorspronkelijke maaiveld liggen. Vanuit technische overweging kan het nodig zijn om een extra kleilaag aan te brengen, bijvoorbeeld in geval van kwelvorming. Deze vrijstelling zorgt ervoor dat daarvoor dan niet een vergunning nodig is.

Artikel 4.52 (melding ontgrondingsactiviteit)

De huidige meldingsplicht wordt gecontinueerd voor de gevallen die genoemd zijn in dit artikel en als er 1.000 m³ of meer wordt ontgraven. Eerder gold een termijn van twee weken voor start van de activiteit. Dit is gewijzigd in vier weken om aan te sluiten bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Afdeling 4.6 Beperkingengebiedactiviteiten provinciale wegen

Geen toelichting.

Paragraaf 4.6.1 Algemeen

Geen toelichting.

Artikel 4.53 (toepassingsbereik en oogmerk regels over provinciale wegen)

Lid 1: Het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg omvat dat deel van de weg waar de provincie verantwoordelijk is voor het beheer. De weg kan omvatten: de rijbanen, bromfiets-, fiets- en voetpaden, parkeer-, carpool- en halteplaatsen, vluchtstroken en andere stroken, bermen, glooiingen, grondkeringen, bermsloten en alle zich op, aan, in, onder of boven een weg bevindende voorzieningen en werken. Het beperkingengebied kan daarmee per weg verschillen. Binnen het beperkingengebied zijn de activiteiten genoemd in [artikel 4.55](#) niet toegestaan. Gedeputeerde Staten kunnen hiervoor in bepaalde gevallen een omgevingsvergunning verlenen.

Lid 2: Uitgezonderd worden de activiteiten die door of namens de wegbeheerder worden uitgevoerd. Activiteiten van de wegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de weg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de wegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan onderhoud en herstel van de weg of aanleg en wijziging van de weg.

Lid 3: De regels beschermen de weg tegen fysieke inbreuken en dragen bij aan het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik van de weg. Hierbij hoort ook het belang van onderhoud en/of wijziging van de weg. Op grond van artikel 2.18 van de Omgevingswet heeft het provinciebestuur de taak om de staat en werking van wegen in beheer van de provincie te beschermen tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen. Naast de mobiliteitsbelangen kan er op grond van dit lid ook rekening worden gehouden met belangen van ecologie en natuur. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden ter bescherming van deze belangen.

Paragraaf 4.6.2 Zorgplicht en vergunningplichtige activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 4.54 (specifieke zorgplicht)

Lid 1: De zorgplicht vertaalt het oogmerk genoemd in [artikel 4.53](#) naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van een weg. Een dergelijke zorgplicht geldt als algemeen kader voor het gebruik van de weg en dient als vangnet voor die gevallen waarbij geen expliciete vergunningplicht geldt, maar waarbij de handeling niet verenigbaar is met het oogmerk. Het is tevens een vangnetbepaling voor bestuursrechtelijke toezicht- en handhavingsbevoegdheden.

Lid 2, algemeen: In het tweede lid is de specifieke zorgplicht concreter gemaakt voor een aantal activiteiten die onwenselijk zijn in het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg. Bij evidente overtreding kan een zorgplichtbepaling direct gehandhaafd worden. Bijvoorbeeld bij olie, modder of zand op de weg, als dit zorgt voor gevaarlijke situaties. Ook overhangend groen vanuit aanliggende percelen kan een probleem opleveren voor de verkeersveiligheid. De zorgplichtbepaling maakt het mogelijk dat Gedeputeerde Staten als wegbeheerder snel kunnen optreden wanneer direct gevaar voor de verkeersveiligheid op de provinciale weg ontstaat of dreigt te ontstaan.

Lid 2, onderdeel f: Het komt geregeld voor dat voertuigen langdurig of permanent worden achtergelaten op of langs de weg. Op basis van deze zorgplichtbepaling kan hiertegen worden opgetreden. Onder een onbeheerd voertuig wordt hier verstaan: een voertuig als bedoeld in artikel 1 van de Wegenverkeerswet 1994 en artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, dat bestemd is tot vervoer van personen, dieren of goederen, al dan niet in slechte staat van onderhoud, dat achtergelaten is op of langs de weg en waarvan de eigenaar c.q. rechthebbende niet of zeer moeilijk te achterhalen is of geen adequate reactie geeft.

Lid 2, onderdeel g: Het komt ook geregeld voor dat voertuigen op parkeer- of carpoolplaatsen niet worden opgehaald door de eigenaar of dat er voertuigen parkeren die te groot zijn voor de plek (zoals vrachtwagens). Om te voorkomen dat deze parkeerplaatsen worden misbruikt, is excessief parkeren niet toegestaan op grond van deze zorgplichtbepaling. Onder excessief parkeren wordt verstaan:

- het parkeren op de weg dat met het oog op de verdeling van de beschikbare parkeerruimte buitensporig is tegenover andere weggebruikers die ook parkeergelegenheid nodig hebben;
- wanneer het gebruik van de weg als parkeerplaats op zichzelf niet ongeoorloofd is, maar de aard van het voertuig of het aantal te parkeren voertuigen relatief gezien een te grote ruimte opeist in vergelijking met de parkeerruimte van anderen;
- wanneer het parkeren betreft dat om andere redenen onaanvaardbaar is. Bijvoorbeeld wanneer de verkeersveiligheid in het geding is of wanneer de verkeersregels niet worden nageleefd.

Artikel 4.55 (verbod beperkingengebiedactiviteit op of langs een provinciale weg)

Lid 1, onderdeel a: Onder een uitweg wordt verstaan: een permanente verbinding tussen percelen en de weg, die een ontsluitingsmogelijkheid biedt voor één of meerdere aanliggende percelen. Uitwegen op de weg zijn vanwege de uitwisseling van verkeer potentiële conflictpunten. Door de grote snelheidsverschillen zijn ze al snel verkeersonveilig. Zijn er veel uitwegen op een weg, dan komt dit de overzichtelijkheid en dus de verkeersveiligheid niet ten goede. Ook de doorstroming komt bij veel uitwegen onder druk te staan. Nieuwe uitwegen worden daarom tot een minimum beperkt. Het veranderen en intensiveren van het gebruik van uitwegen is vergunningplichtig, omdat dit een verslechtering kan betekenen van de verkeersveiligheid en de doorstroming. Ook moet de inrichting van de uitweg aangepast worden aan het gebruik. Bij bedrijfsmatig gebruik is een ruimer opgezette uitweg nodig, om zo veilig mogelijk gebruik te kunnen maken van de uitweg.

Lid 1, onderdeel b: Hieronder vallen bijvoorbeeld werkzaamheden aan tankstations en werken van openbaar belang, zoals fietspaden, trottoirs, tunnels,

viaducten, bruggen, parkeervoorzieningen etc., waarbij de grond wordt geroerd.

Lid 1, onderdeel c: Het gaat in dit artikel om alle roerende zaken, voorwerpen en stoffen die niet functioneel zijn voor de weg of het gebruik ervan, maar wel van invloed zijn op de bruikbaarheid en veiligheid van de weg. Denk aan bouwmaterialen en bouw- en afvalcontainers gedurende een verbouwing als deze niet op eigen terrein kunnen worden opgeslagen. Voorwerpen en stoffen die niet (verkeers)functioneel zijn voor de weg of het gebruik daarvan, vallen ook onder deze verbodsbepaling. Denk aan buitenreclame, fietsenrekken, terrassen, luifels, kermisattracties, tribunes, podia, dranghekken, kramen/verkoopwagens ter inname van een standplaats en inboedels. Buitenreclame is de verzamelnaam voor alle vormen van naamaanduidingen, bestemmings- of routeborden (niet-zijnde formele bewegwijzering), aankondigingen of aanprijzingen, zowel cultureel, ideëel als commercieel, die zichtbaar zijn in de openbare ruimte met als doel een boodschap, merk, bedrijf, product, dienst, ideologie of huisstijl te communiceren. Lid 1, onderdeel d: Onder houtgewas wordt verstaan: bomen, heesters, struik-, veld- en tuingewassen en andere houtgewassen, de wortels inbegrepen.

Lid 1, onderdeel e: Denk hierbij aan activiteiten met een maatschappelijk belang die op de wegen plaatsvinden, zoals evenementen, kermissen, optochten, braderieën, rommelmarkten, muziek- en toneeluitvoeringen etc. Voor wegwedstrijden gelden de bepalingen uit de Wegenverkeerswet.

Lid 2: Deze uitzondering waarborgt de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting. Dit grondrecht geldt niet voor buitenreclame.

Lid 3 onderdeel a: Hieronder vallen ook de voorbereidende werkzaamheden die nodig zijn voor kabels en leidingen, zoals het maken van proefsleuven en sonderingen. Dit zijn voorbereidende werkzaamheden zijn nodig voor de tracébepaling van de toekomstige kabel of leiding.

Lid 4: Gedeputeerde Staten hebben maatwerkregels gesteld voor het leggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen, voor het plaatsen van een gedenksteen en voor tijdelijke verkeersmaatregelen en omleidingsborden door een andere wegbeheerder.

Hiervoor geldt dus geen vergunningplicht. Wel moet worden voldaan aan:

- a. de maatwerkregels kabels en leidingen, waaronder een meldplicht ([paragraaf 4.6.3](#)); of
- b. de maatwerkregels plaatsen gedenkstenen, waaronder een meldplicht ([paragraaf 4.6.4](#));
- c. de maatwerkregels tijdelijke verkeersmaatregelen en omleidingsborden, waaronder een meldplicht (paragraaf 4.6.5).

Gedeputeerde Staten kunnen van deze maatwerkregels afwijken met een maatwerkvoorschrift, zoals bedoeld in [artikel 7.17](#).

Paragraaf 4.6.3 Maatwerkregels kabels en leidingen

Geen toelichting.

Artikel 4.56 (meldplicht kabels en leidingen)

Binnen de grenzen van het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg liggen duizenden kilometers aan kabels en leidingen. De ruimte langs provinciale wegen is schaars, daarom mogen er alléén kabels en leidingen worden gelegd met een openbare functie. Dit kunnen water- en gasleidingen, elektriciteitskabels, telecommunicatienetten, riolering en persleidingen, olie- en aardgastransportleidingen en weggebonden kabels zijn. De aanleg van kabels en leidingen zonder openbare functie is niet toegestaan en valt niet onder deze algemene regels. Met uitzondering van de meeste weggebonden kabels (openbare verlichting, detectielussen enzovoorts) zijn al deze kabel- en leidingnetwerken in eigendom en beheer van derden. Het leggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen is uitgezonderd van de vergunningplicht, maar er geldt een meldplicht. De meldplicht geldt niet voor telecomkabels die vallen onder de Telecommunicatiewet en voor werkzaamheden door of namens de wegbeheerder. Werkzaamheden aan kabels of leidingen als gevolg van een calamiteit worden direct gemeld. Onder een calamiteit wordt hier verstaan: schade aan- of een defecte kabel of leiding die onverwijld en met spoed moet worden gerepareerd.

Lid 4: onder een calamiteit wordt verstaan: schade aan- of een defecte kabel of leiding die onverwijld en met spoed moet worden gerepareerd.

Artikel 4.57 (gegevens en bescheiden bij melding begin van werkzaamheden)

Geen toelichting.

Artikel 4.58 (ontgraving algemeen)

Lid 1, onder e: De werkbare urenkaart is te raadplegen op de website van de provincie Gelderland.

Lid 2: De wegbeheerder herstelt de weg periodiek in eigen beheer, waarbij de opengebrooken verharding definitief wordt hersteld. De kosten hiervoor worden in rekening gebracht bij de melder die de werkzaamheden aan de kabel of leiding heeft uitgevoerd.

Artikel 4.59 (ontgraving bescherming groenvoorziening)

Naast deze maatwerkregels voor de bescherming van de groenvoorziening, moet ook worden voldaan aan andere wettelijke eisen voor de bescherming van natuur. In de "Gedragscode provinciale infrastructuur" hebben de provincies vastgelegd wat een zorgvuldige manier van werken is. Hierin staat hoe tijdens de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden rekening moet worden gehouden met beschermde soorten.

Artikel 4.60 (ligging van de kabel of leiding)

Lid 1 onderdeel a: Kabels of leidingen in de lengterichting onder de verharding van de weg zijn niet toegestaan. Dit kan ook een fietspad zijn.

Artikel 4.61 (wegkruisingen)

Geen toelichting.

Artikel 4.62 (gestuurd boren en persen)

Geen toelichting.

Artikel 4.63 (afstanden bij boren)

Geen toelichting.

Artikel 4.64 (mantelbuizen)

Geen toelichting.

Artikel 4.65 (noodreparatie)

Geen toelichting.

Artikel 4.66 (verzakkingen en beschadigingen)

Geen toelichting.

Artikel 4.67 (verplichting tot verwijderen of verleggen bij belemmering)

Als kabels of leidingen een belemmering vormen voor de aanleg, verruiming of wijziging van een provinciale weg door of namens de wegbeheerder, dan is de rechthebbende van die kabel of leiding verplicht om deze te verplaatsen of te verleggen. Onder een belemmering verstaan wij in ieder geval als de kabel of leiding in de lengterichting onder de verharding van de weg komt te liggen of de kabels of leidingen een belemmering vormen voor de (de aanplant van) bomen door de wegbeheerder. De kosten die hiermee verband houden, komen voor zijn of haar rekening. De rechthebbende kan onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vergoeding op grond van de regeling "Uitgangspunten voor eventuele schadevergoeding bij het verleggen van kabels en leidingen bij reconstructies van provinciale wegen".

Artikel 4.68 (informeren over een ongewoon voorval)

Geen toelichting.

Paragraaf 4.6.4 Maatwerkregels plaatsen gedenkteken

Geen toelichting.

Artikel 4.69 (melding gedenkteken)

Na een dodelijk verkeersongeluk kan het voor nabestaanden van grote emotionele betekenis zijn om een gedenkteken te plaatsen op de plaats van het ongeval. Een gedenkteken is een voorwerp ter nagedachtenis aan een verkeersdode.

Artikel 4.70 (locatie gedenkteken)

Het plaatsen van voorwerpen en stoffen in buitenbermen is in verband met verkeersveiligheid niet toegestaan. Uit medeleven met de nabestaanden, wijkt de provincie onder voorwaarden af van deze hoofdregel. Een gedenkteken is alleen toegestaan op een plek waar het de veiligheid van de overige weggebruikers en de bezoeker(s) niet in gevaar brengt.

Artikel 4.71 (uitvoering en onderhoud gedenkteken)

Gedeputeerde Staten zijn niet verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gedenkteken.

Paragraaf 4.6.5 Maatwerkregels tijdelijke verkeersmaatregelen en omleidingsborden

Geen toelichting.

Artikel 4.71a (melding tijdelijke verkeersmaatregelen en omleidingsborden)

Werkzaamheden door andere wegbeheerders (Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten en waterschappen), waarvoor tijdelijke verkeersmaatregelen of omleidingsborden nodig zijn op een provinciale weg voor maximaal 24 uur, vallen onder de meldplicht. Het gaat daarbij vaak om kortdurende (onderhouds)werkzaamheden aan de op- en afritten van (snel)wegen, maaionderhoud of asfaltonderhoud, waarvoor tijdelijke verkeersmaatregelen of omleidingsborden nodig zijn op een provinciale weg.

Artikel 4.71b (veilig werken)

De werkbare urenkaart is te raadplegen op de website van de provincie Gelderland.

Afdeling 4.7 Gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin

Geen toelichting.

Artikel 4.72 (oogmerk regels over gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin)

Degene die gelegenheid biedt om te zwemmen of te baden, oftewel de houder van een badwaterbassin, heeft de verantwoordelijkheid om het risico op significante nadelige gevolgen van ongewenste situaties te beheersen. In deze afdeling zijn met het oog op de bescherming van de veiligheid en gezondheid van bezoekers van badwaterbassins algemene regels opgenomen voor de houder. Veiligheid wordt ruim opgevat en omvat ook het aspect van de hygiëne.

Artikel 4.73 (melding realiseren badwaterbassin)

Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt de provincie ten minste vier weken voordat een badwaterbassin in gebruik wordt genomen hiervan in kennis gesteld (artikelen 15.13, 15.31, 15.47 en 15.50). Als uit controles van de provincie, monitoringsresultaten van waterkwaliteitsonderzoek of klachten of ongevallen van gebruikers blijkt dat het badwaterbassin onvoldoende veilig (of hygiënisch) is, moeten maatregelen worden genomen. Om het risico op ongevallen en de noodzaak voor ingrijpende en kostbare bouwkundige of technische aanpassingen zoveel mogelijk te voorkomen, geldt een extra meldplicht. Drie maanden voor de realisatie of wijziging (ofwel bouw) van een badwaterbassin moet het voornemen daartoe worden gemeld, zodat de plannen vroegtijdig door de provincie kunnen worden beoordeeld.

Hoofdstuk 5 Instructieregels omgevingsplan

Hoofdstuk 5 Instructieregels omgevingsplan

De instructieregels in [hoofdstuk 5](#) zijn van toepassing op het omgevingsplan, zowel op het uiteindelijke omgevingsplan dat uiterlijk op 1 januari 2029 moet zijn vastgesteld (artikel 2.4 van de Omgevingswet), als op het tijdelijke omgevingsplan in de overgangsfase (artikel 22.1 van de Omgevingswet). De instructieregels gelden ook voor de omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (zie paragraaf 8.1.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tenslotte gelden deze instructieregels ook voor het projectbesluit (zie [artikel 6.17](#) van deze verordening). De instructieregels gelden niet voor de binnenplanse afwijkingbevoegdheden, die zijn opgenomen in bestemmingsplannen die deel uitmaken van het zogenaamde tijdelijke omgevingsplan tijdens de overgangsfase (zie [artikel 9.6](#) van deze verordening en artikel 22.282 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, Stb. 2020 400, pag. 707).

Afdeling 5.1 Instructieregels omgevingsplan: algemeen

Geen toelichting.

Artikel 5.1 (aangewezen gebieden of locaties)

De aangewezen gebieden waarvoor een specifiekregiem geldt, krijgen een doorwerking in het omgevingsplan. Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een omgevingsplan worden deze gebiedsaanduidingen (bijvoorbeeld natuurgebied, grondwaterbeschermingsgebied, beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg) meegenomen. Die aanduiding wordt dus doorvertaald als één van de functies van de locaties in die gebieden. Het staat het gemeentebestuur vrij aan die locaties allerlei andere functies toe te delen, mits die verenigbaar zijn met deze provinciale 'basisfunctie' (vergelijkbaar met de «dubbelbestemming» in het bestemmingsplan).

Artikel 5.3 (overgangsrecht inhoud omgevingsplan)

Lid 1: Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt ook het in paragraaf 3.2 van het Besluit ruimtelijke ordening voorgeschreven standaardovergangsrecht (zie paragraaf 3.2.4.1 uit de Nota van Toelichting bij het Omgevingsbesluit, Stb. 2018, 290, p. 99-101). Met deze instructieregel wordt ook in deze verordening geen gestandaardiseerd eerbiedigend overgangsrecht voorgeschreven. Het gemeentebestuur heeft beter zicht op alle activiteiten die plaatsvinden binnen de verschillende aangewezen gebieden met een beschermend regiem. Het al dan niet opnemen van eerbiedigend overgangsrecht bij het omzetten van deze provinciale instructieregels wordt daarom aan de gemeentelijke planregelgever overgelaten (subsidiariteit). Incidenteel is bij een instructieregel een overgangsregiem opgenomen (bijvoorbeeld bij grondwaterbescherming en glastuinbouw). Overigens is bij het (gangbare) type instructieregel eigenlijk geen overgangsrecht nodig, omdat die regel pas aangrijpt op het moment dat zich een nieuwe ontwikkeling voordoet of het huidige gebruik wijzigt.

Lid 2 en 3: Bij de omzetting van een instructieregel kan ook blijken dat binnen een gebied legale activiteiten plaatsvinden, die zich onmiddellijk of op de langere duur niet of slecht verdragen met het oogmerk van de instructieregel. In zo'n situatie kan uiteraard niet automatisch eerbiedigend overgangsrecht worden opgenomen.

Gedeputeerde Staten krijgen dan de gelegenheid te adviseren over het al dan niet eerbiedigen van de op grond van het omgevingsplan (-van-rechtswege) «bestaande rechten». Dat wil zeggen over de vorm van het overgangsrecht (eerbiedigend, uitgestelde werking, persoonsgebonden). Tussen het gemeentebestuur en Gedeputeerde Staten kunnen in dat kader ook afspraken worden gemaakt over de eventuele financiële consequenties van die keuze (directe planschade, onteigening).

Afdeling 5.2 Instructieregels omgevingsplan: natuur

Geen toelichting.

Paragraaf 5.2.1 Gelders natuurnetwerk

Geen toelichting.

Artikel 5.4 (oogmerk instructieregels over het Gelders natuurnetwerk)

De provincie is verantwoordelijk voor het beschermen en ontwikkelen van het natuurnetwerk. Met het oog daarop stelt de provincie regels aan ruimtelijke ontwikkelingen in het natuurnetwerk. Dit is verplicht op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

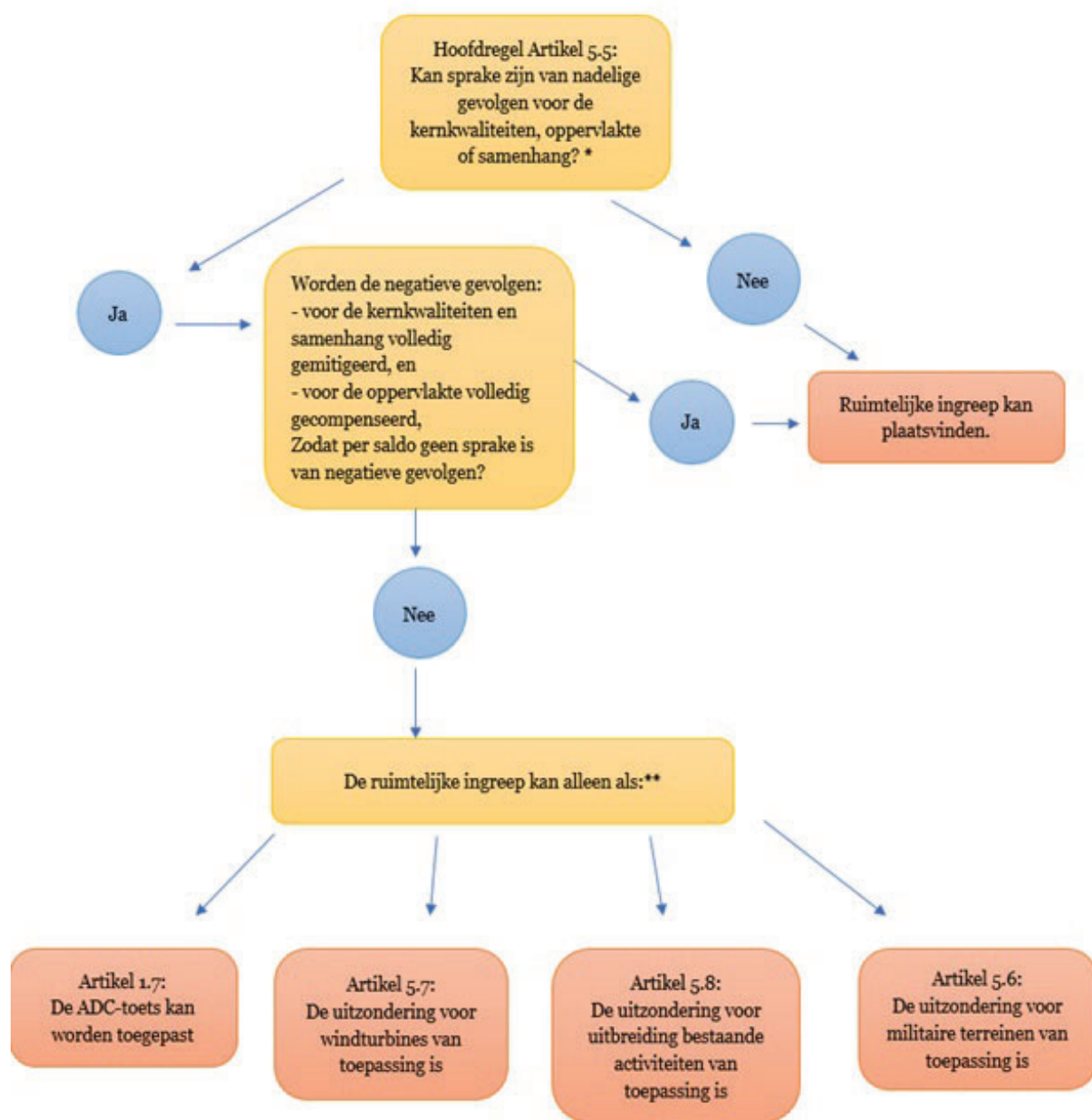
Het natuurnetwerk Nederland is een landelijk stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten. Het netwerk bestaat uit afzonderlijke natuurbuizen. Daarnaast zijn er zones die deze gebieden met elkaar verbinden, de zogenaamde verbindingsschakels. Het netwerk Nederland moet nog in zekere mate ontwikkeld worden. In Gelderland liggen de natuurbuizen in het Gelders natuurnetwerk en de verbindingsschakels in de Groene ontwikkelingszone. Provinciale Staten willen de natuurbuizen vergroten en in de aangrenzende gebieden meer kleinschalige natuur en landschapselementen ontwikkelen. Daarmee wordt de biodiversiteit vergroot en wordt bijgedragen aan een prettige woon- en leefomgeving.

In Gelderland worden de volgende gebieden beschermd door regels in deze verordening: Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, natu-

landnatuur, weidevogelgebieden en ganzenrustgebieden.

Het Gelders natuurnetwerk bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur en anderzijds uit het zoekgebied voor nieuwe natuur (zie actuele Natuurbeheerplan Provincie Gelderland). De provincie streeft in het Gelders natuurnetwerk naar versterking van de kernkwaliteiten, volgens de doelen beschreven in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.

Een overzicht van alle regels voor het Gelders natuurnetwerk staat in onderstaand schema:

*De hoofdregeel geldt niet voor natuurbegraafplaatsen, zie artikel 5.10 en 5.11.

**Uitzondering is gemaakt voor zeldzame natuurbeheertypen, zie artikel 5.9.

Artikel 5.5 (beschermen kwaliteit Gelders natuurnetwerk)

Een ruimtelijk initiatief in het Gelders natuurnetwerk kan doorgaan als er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het natuurnetwerk. Mitigerende maatregelen kunnen nodig zijn om de negatieve gevolgen te voorkomen. Mitigeren van oppervlakteverlies houdt in dat het oppervlakteverlies wordt gecompenseerd overeenkomstig de bijlage Gelijkwwaardige natuurbeheertypen, en door fysieke natuurcompensatie ([artikel 5.12](#)) of door gebruik te maken van de compensatiepool ([artikel 5.13](#) en [5.13a](#)). Dan is per saldo geen sprake van negatieve gevolgen en kan het ruimtelijk initiatief dus plaatsvinden.

Het Gelders natuurnetwerk bestaat voor een klein deel uit zoekgebied nieuwe natuur. Dit is agrarische grond die de provincie wil omvormen tot natuur volgens de afspraken met het Rijk over de afronding van het natuurnetwerk Nederland in 2027. Deze gebieden zijn door de geografische ligging van betekenis voor de samenhang van het natuurnetwerk en hebben potentiële natuurkwaliteiten. Volgens [artikel 5.5](#) geldt dat een mogelijke aantasting van de (potentiële) kernkwaliteiten of samenhang op dezelfde locatie gemitigeerd moet worden en dat eventueel oppervlakteverlies gecompenseerd moet worden. Een ruimtelijk initiatief kan dus plaatsvinden als er op de locatie van het initiatief per saldo sprake is van neutrale en waar mogelijk positieve gevolgen. Compensatie kan daarom ook plaatsvinden in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het

Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01.

Deze gronden liggen in het zoekgebied nieuwe natuur en zijn door hun ligging het meest geschikt om als natuur ingericht te worden. Compensatie vindt bij voorkeur hier plaats. Immers, door in het zoekgebied te compenseren, neemt de oppervlakte gerealiseerde natuur toe en de oppervlakte zoekgebied af. In dat geval is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte van het Gelders natuurnetwerk. Het zoekgebied is namelijk ruimer dan de ambitie van de provincie om nieuwe natuur aan het natuurnetwerk toe te voegen. Bij de aanleg van een tijdelijk initiatief binnen het zoekgebied nieuwe natuur zullen in ieder geval de negatieve gevolgen voor de kwaliteit en de samenhang gemitigeerd moeten worden. Dit kan bijvoorbeeld door in de directe omgeving nieuwe natuur in te richten op een minimaal gelijk aantal hectares landbouwgrond. Compensatie van oppervlakte buiten het natuurnetwerk is nodig als er sprake is van oppervlakteverlies van het natuurnetwerk. Voor een tijdelijk initiatief in het zoekgebied nieuwe natuur is dat niet nodig omdat de grond waarop het tijdelijke initiatief plaatsvindt onderdeel blijft van het Gelders natuurnetwerk en na afloop weer als natuur kan worden ingericht. Per saldo ontstaat door deze aanpak een substantieel positief effect.

Artikel 5.6 (afwijkingsmogelijkheden bij militaire terreinen)

In deze verordening zijn naast [artikel 5.5](#) vier uitzonderingen opgenomen waaronder een ruimtelijke ingreep binnen het Gelders natuurnetwerk mogelijk is. De mogelijkheid in dit artikel is daar één van. Dit artikel is gebaseerd op artikel 7.8, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 5.7 (afwijkingsmogelijkheden bij windturbines)

In deze verordening zijn naast [artikel 5.5](#) vier uitzonderingen opgenomen waaronder een ruimtelijke ingreep binnen het Gelders natuurnetwerk mogelijk is. De mogelijkheid in dit artikel is daar één van. De essentie van deze uitzondering is dat in de gebieden die zijn aangeduid als Gelders natuurnetwerk windturbines onder voorwaarden mogelijk voor windturbines de alternatieventoets niet nodig is.

Bij plaatsing van windturbines moet de oppervlakte voor 200 procent worden gecompenseerd. Met de oppervlakte natuur die verloren gaat, wordt de oppervlakte bedoeld die een andere functie dan natuur krijgt. Bij een windmolen is dat de voet van de molen, de weg er naartoe en het bouwterrein er omheen. Wordt aan de gestelde voorwaarden voldaan, dan is verzekerd dat de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van het natuurnetwerk behouden blijven.

Artikel 5.8 (afwijkingsmogelijkheden uitbreiding bestaande activiteit)

In deze verordening zijn naast [artikel 5.5](#) vier uitzonderingen opgenomen waaronder een ruimtelijke ingreep binnen het Gelders natuurnetwerk mogelijk is. Uitbreiding van bestaande activiteiten is daar één van. Wordt aan deze voorwaarden voldaan, dan is verzekerd dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

Lid 1: Aangetoond moet worden dat er geen reële alternatieven beschikbaar zijn. Ten eerste moet worden onderbouwd dat er geen reëel alternatief is voor uitbreiding. Zo spelen bij de uitbreiding van een bedrijf bijvoorbeeld bedrijfseconomische belangen mee. Ten tweede moet worden onderbouwd dat er voor de uitbreiding op deze locatie geen alternatieven zijn. Bij de uitbreiding van een woning die tevens aan de Groene ontwikkelingszone grenst, zal bijvoorbeeld aangetoond moeten worden waarom uitbreiding binnen het Gelders natuurnetwerk nodig is en niet binnen de Groene ontwikkelingszone kan. Deze alternatieventoets is inhoudelijk gelijk aan de toets, bedoeld in [artikel 1.7](#).

Lid 2: Gedeputeerde Staten hebben op 26 september 2006 de Streekplanuitwerking "Groeï en Krimp" vastgesteld. Een deel van de aanwezige verblijfsrecreatie op de Veluwe zal moeten krimpen, wat tot uitbreidingsmogelijkheid (groei) voor andere verblijfsrecreatie leidt. De groei-bedrijven zijn geselecteerd met een tenderprocedure. De bedrijven die voor uitbreiding in aanmerking komen, staan in de bijlage Groeilocaties groei-krimpbeleid Veluwe. Zij mogen uitbreiden met het aantal hectares vermeld in de bijlage. Wel moet per hectare een vergoeding worden betaald. De uitbreiding moet op uiterlijk 1 januari 2027 zijn opgenomen in een onherroepelijk omgevingsplan. Na deze datum komt de uitbreidingsmogelijkheid te vervallen.

Artikel 5.9 (beschermen zeldzame natuurbeheertypen)

De hier genoemde natuurbeheertypen zijn zeldzaam en van hoogwaardige kwaliteit. Ze kunnen niet worden gecompenseerd. Dit betekent dat de drie uitzonderingen op [artikel 5.5](#) niet van toepassing zijn. Ook de uitzondering van [artikel 1.7](#) is niet van toepassing.

Artikel 5.10 (afwijkmogelijkheden voor natuurbegraafplaats)

Lid 1: Voor natuurbegraafplaatsen binnen het Gelders natuurnetwerk wordt een uitzondering op de hoofdregel ([artikel 5.5](#)) gemaakt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in twee soorten verkenningengebieden. Natuurbegraafplaatsen zijn alleen toegestaan binnen deze verkenningengebieden als aan deze voorwaarden is voldaan.

Lid 2: De mate van versterking is afhankelijk van het aantal graven per hectare. Een initiatiefnemer kan kiezen of het Gelders natuurnetwerk wordt versterkt door nieuwe natuur in te richten of door bestaande natuur om te vormen naar een type, zoals beschreven in het bij het gebied behorende beheerplan Natura 2000. Het omvormen is alleen mogelijk als dit uit het beheerplan volgt. In het beheerplan staat welke maatregelen nodig zijn om de doelen voor het Natura 2000-gebied te behalen. Onder bijzondere soorten worden verstaan de wettelijk beschermde soorten en de provinciale prioritaire soorten. De provinciale prioritaire soorten zijn te vinden in de Beleidsnota actieve Soortenbescherming, vastgesteld door Gedeputeerde Staten bij besluit van 6 januari 2015.

Artikel 5.11 (natuurbegraafplaats op een bosbodem)

Natuurbegraven op bosbodems binnen het verkenningengebied bijzondere voorwaarden natuurbegraven Gelders natuurnetwerk is alleen mogelijk als wordt aangetoond dat de bosbodem eerder is geroerd en niet meer ongestoord is. Dit aantonen kan bijvoorbeeld door het verrichten van veldonderzoek. Door boringen met een grondboor kan de opbouw van het bodemprofiel worden bekeken, waarmee kan worden vastgesteld of nog sprake is van een ongestoorde bodemopbouw. Ook kan door middel van oude topografische kaarten aangetoond worden dat de bosbodem eerder is geroerd en niet meer ongestoord is. Bijvoorbeeld omdat er tijdelijk een gebouw heeft gestaan.

Artikel 5.12 (fysieke natuurcompensatie)

Uitgangspunt is dat in ieder geval dezelfde oppervlakte aan nieuwe natuur gerealiseerd moet worden met een kwaliteit die ten minste even groot is als de natuur die verloren is gegaan. Afhankelijk van de ontwikkeltijd van het natuurbeheertype dat verloren gaat, kan sprake zijn van een hectaretoeslag. De ontwikkeltijd per natuurbeheertype is terug te vinden in de bijlage Ontwikkeltijd natuurbeheertypen. De natuurcompensatie vindt plaats in het Gelders natuurnetwerk op gronden waar Gedeputeerde Staten de ambitie hebben deze in te richten als natuur of nabij het Gelders natuurnetwerk. Effectieve natuurcompensatie in het Gelders natuurnetwerk heeft ten doel het versterken van de natuurwaarden.

Artikel 5.13 (compensatiepool provincie: kleinschalige ontwikkelingen)

Een compensatiepool bestaat uit locaties die als natuur zijn ingericht, die nabij het Gelders natuurnetwerk liggen, maar hier nog geen onderdeel van zijn. Initiatiefnemers die minder dan 0,5 hectare moeten compenseren, kunnen gebruik maken van deze compensatiepool. Wel moet aan alle voorwaarden worden voldaan. Nadat de natuur binnen de compensatiepool is ingezet voor compensatie, wordt de grond toegevoegd aan het Gelders natuurnetwerk.

Artikel 5.13a (compensatiepool derden)

Een compensatiepool bestaat uit locaties die als natuur zijn ingericht, die nabij het Gelders natuurnetwerk liggen, maar hier geen onderdeel van zijn. Derden kunnen een compensatiepool inrichten en mogen deze als natuur ingerichte locaties inzetten ter compensatie bij aantasting van het Gelders natuurnetwerk. Wel moet hierbij worden voldaan aan alle overige voorwaarden die gelden voor fysieke natuurcompensatie en moeten de ingerichte gronden staan op de bijlage Compensatiepool Gelders natuurnetwerk. Nadat de natuur binnen de compensatiepool is ingezet voor compensatie, wordt de grond toegevoegd aan het Gelders natuurnetwerk.

Artikel 5.14 (onderzoek kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk)

Een omgevingsplan maakt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen mogelijk onder strenge voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is dat de voorgenomen activiteit geen nadelige gevolgen kan hebben voor de oppervlakte, samenhang en kwaliteit volgens de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Zijn er wel nadelige gevolgen, dan moeten deze worden gecompenseerd. In veel gevallen moet daarbij de alternatieventoets worden doorlopen en dient er sprake te zijn van een groot maatschappelijk belang. Om de gevolgen voor het natuurnetwerk in beeld te brengen, dient de initiatiefnemer onderzoek te doen. Dit artikel beschrijft waaraan het onderzoek moet voldoen. Dit onderzoek is een voorwaarde voor het vaststellen van het omgevingsplan.

Artikel 5.15 (compensatieplan voor fysieke natuurcompensatie)

Een omgevingsplan maakt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen mogelijk onder strenge voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is dat de voorgenomen activiteit geen nadelige gevolgen kan hebben voor de oppervlakte, samenhang en kwaliteit volgens de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Zijn er wel nadelige gevolgen, dan moeten deze worden gecompenseerd. In veel gevallen moet daarbij de alternatieventoets worden doorlopen en dient er sprake te zijn van een groot maatschappelijk belang. Bij fysieke natuurcompensatie dient de initiatiefnemer een compensatieplan op te stellen. Dit artikel beschrijft waaraan het compensatieplan moet voldoen. Dit plan is een voorwaarde voor het vaststellen van het omgevingsplan.

Artikel 5.16 (planologische borging fysieke natuurcompensatie)

De compensatie kan binnen hetzelfde plangebied worden gerealiseerd, maar dat hoeft niet. De compensatie kan ook elders plaatsvinden, dus buiten het plangebied of de gemeentegrenzen. Als voor de uitvoering van de compensatie buiten het plangebied een wijziging van het omgevingsplan nodig is, mag dit omgevingsplan niet later worden vastgesteld dan het omgevingsplan waarin de functie wordt opgenomen die de aanleiding vormt voor de compensatie. De twee omgevingsplannen mogen uiteraard ook tegelijk worden vastgesteld.

Artikel 5.17 (borging uitvoering fysieke natuurcompensatie)

De planologische borging van de fysieke natuurcompensatie in het omgevingsplan ([artikel 5.16](#)) verzekert nog niet dat de compensatie ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Hiervoor moet in het omgevingsplan, dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt, een voorwaardelijke verplichting worden opgenomen. Deze verplichting bevat de voorwaarde dat alleen gebruik kan worden gemaakt van de functie als het compensatieplan binnen vijf jaar is uitgevoerd. Wanneer ter plaatse beschermde soorten voorkomen, moet het compensatieplan zijn uitgevoerd voordat gebruik wordt gemaakt van de nieuwe functie. Als het gemeentebestuur een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleent, wordt de verplichting in de omgevingsvergunning vastgelegd. Aanvullend op de voorwaardelijke verplichting of de voorwaarde in de omgevingsvergunning kan de uitvoering worden verzekerd door het opstellen van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de eigenaar van de grond waar de compensatie plaatsvindt.

Paragraaf 5.2.2 Groene ontwikkelingszone

Geen toelichting.

Artikel 5.18 (oogmerk instructieregels over de Groene ontwikkelingszone)

Het beleid over de Groene ontwikkelingszone is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones en het creëren van overgangen tussen natuur en andere functies. Het doel is tweeledig: mogelijk maken van ruimtelijke initiatieven in combinatie met versterking van de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen. De Groene ontwikkelingszone bestaat met name uit agrarisch gebied, dat tussen de grote natuurskeden ligt. Om de migratiemogelijkheden voor planten en dieren te verbeteren, worden hier natuur- en landschapselementen aangelegd volgens de ontwikkelingsdoelen beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Kleine natuurgebiedjes, denk aan stapstenen in een verbindingzone, zullen na aanleg ook deel gaan uitmaken van het Gelders natuurnetwerk.

Artikel 5.19 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

Initiatieven zijn mogelijk als ze per saldo en naar rato van de ingreep leiden tot een versterking van de Groene ontwikkelingszone. In de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone staan per deelgebied kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen geformuleerd. Een ontwikkeling of activiteit hoeft niet altijd een aanwezige (kern)kwaliteit aan te tasten. Wel kan ze de mogelijkheid om ontwikkelingsdoelen te realiseren in de weg zitten. Daarom moet elke nieuwe activiteit of ontwikkeling bijdragen aan het per saldo en naar rato van de ingreep versterken van de Groene ontwikkelingszone. Hiervoor zijn regels opgenomen in de bijlage Versterking Groene ontwikkelingszone. De regels in deze bijlage geven invulling aan het per saldo en naar rato van de ingreep versterken van de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen.

In het algemeen zijn de omvang en de invloed van de ingreep bepalend voor de omvang van de versterking (naar rato versterken). Hoe omvangrijker de ontwikkeling is en hoe meer invloed de ontwikkeling heeft op de kernkwaliteiten, hoe meer er gedaan moet worden om per saldo uit te komen op een versterking van de Groene ontwikkelingszone. De versterking sluit aan bij de ontwikkelingsdoelen in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. De versterking wordt vastgelegd in een versterkingsplan.

Voor zover de versterking plaatsvindt in de Beschermingszone natte landnatuur, mag dit geen gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natte landnatuur. Wanneer de samenhang van de Groene ontwikkelingszone verloren gaat als gevolg van de nieuwe activiteit of ontwikkeling, kan deze activiteit of ontwikkeling niet plaatsvinden.

Artikel 5.20 (uitbreiding grondgebonden veehouderij, landgoederen en extensieve openluchtrecreatie)

Genoemde bedrijven passen naar hun aard in de Groene ontwikkelingszone. Voor de uitbreiding van deze bedrijven geldt een soepeler beleid dan [artikel 5.19](#). Voor wat betreft grondgebonden veehouderijen gaat het alleen om de uitbreiding van de hoofdfunctie van het bedrijf. Uitbreiding van nevenfuncties valt hier niet onder. Zo valt een nieuwe stal bij een landbouwbedrijf er wel onder, maar een winkel niet. Valt de uitbreiding niet onder de genoemde uitzonderingen, dan geldt [artikel 5.19](#). De functies grondgebonden veehouderij en landgoederen - volgens de definitie van de Natuurschoonwet - verdienen een bijzondere behandeling, omdat beheer en onderhoud van het landschap deel uitmaken van hun bedrijfsvoering. Deze functies dragen direct bij aan de instandhouding van het landschap en daarmee ook aan de kernkwaliteiten. Daarom is voldoende wanneer bij uitbreiding de kernkwaliteiten niet significant worden aangetast. Voor plannen en projecten op bestaande landgoederen geeft de Natuurschoonwet een goede beschrijving van bouwwerken en functies die meetellen voor de kwalificatie. Plannen en projecten die niet meetellen voor de rangschikking onder de Natuurschoonwet vallen niet onder [artikel 5.20](#), maar onder [artikel 5.19](#). Er is sprake van extensieve recreatie als deze vorm van recreatie nauwelijks druk uitoefent op de omgeving en plaatsvindt in de openlucht.

Artikel 5.21 (onderzoek kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone)

Een omgevingsplan maakt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen mogelijk als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden versterkt en de samenhang van de Groene ontwikkelingszone niet verloren gaat. Om de gevolgen van de ingreep op de in het gebied aanwezige kernkwaliteiten in beeld te brengen, dient de initiatiefnemer onderzoek te doen. Als de gevolgen bekend zijn, kan ook een inschatting worden gemaakt van de benodigde versterking om de ontwikkeling door te laten gaan. Dit artikel beschrijft waaraan dit onderzoek moet voldoen. Een van de voorwaarden is onderzoek naar de potentiële natuurwaarden. Dit zijn nog te ontwikkelen natuurwaarden. Dit onderzoek is een voorwaarde voor het vaststellen van het omgevingsplan.

Artikel 5.22 (versterkingsplan)

Een omgevingsplan maakt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen mogelijk onder de voorwaarden dat de voorgenomen activiteit de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van de Groene ontwikkelingszone per saldo versterkt en de samenhang niet verloren gaat. De initiatiefnemer onderbouwt deze versterking in een versterkingsplan. Dit artikel beschrijft waaraan het versterkingsplan moet voldoen. Het plan is een voorwaarde voor het vaststellen van het omgevingsplan.

Artikel 5.23 (borging versterking)

De versterking kan binnen het plangebied worden gerealiseerd, maar dat hoeft niet. De versterking kan ook elders, buiten het plangebied, plaatsvinden. Als voor de uitvoering van de versterking buiten het plangebied een wijziging van het omgevingsplan nodig is, mag dit omgevingsplan of deze wijziging niet later worden vastgesteld dan het omgevingsplan of wijziging waarin de functie wordt opgenomen die de aanleiding vormt voor de versterking. De

twee omgevingsplannen of wijzigingen van een omgevingsplan mogen uiteraard ook tegelijk worden vastgesteld.

Artikel 5.24 (borging uitvoering versterking)

De planologische borging van de versterking in het omgevingsplan ([artikel 5.23](#)) verzekert nog niet dat de versterking ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Hiervoor moet in het omgevingsplan, dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt, een voorwaardelijke verplichting worden opgenomen. Deze verplichting bevat de voorwaarde dat alleen gebruik kan worden gemaakt van de functie als het versterkingsplan binnen vijf jaar is uitgevoerd. Deze termijn is korter als de versterking in kortere tijd kan worden uitgevoerd. Wanneer ter plaatse beschermde soorten voorkomen, moet het versterkingsplan zijn uitgevoerd voordat gebruik wordt gemaakt van de nieuwe functie. Als het gemeentebestuur een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleent, wordt de verplichting in de omgevingsvergunning vastgelegd. Aanvullend op de voorwaardelijke verplichting of de voorwaarde in de omgevingsvergunning kan de uitvoering worden verzekerd door het opstellen van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de eigenaar van de grond waar de versterking plaatsvindt.

Paragraaf 5.2.3 Ganzenrustgebied

Geen toelichting.

Artikel 5.25 (oogmerk instructieregels over ganzenrustgebieden)

Ganzen overnachten doorgaans binnen Natura 2000-gebieden. Het is wel van belang dat deze ganzen over voldoende foerageermogelijkheden beschikken buiten de Natura 2000-gebieden. Met het oog daarop zijn rustgebieden aangewezen, waarbinnen specifieke regels gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Artikel 5.26 (beschermen ganzenrustgebied)

In dit artikel staat de functie van rustgebied voor overwinterende ganzen centraal. In deze gebieden worden nieuwe activiteiten of ruimtelijke ontwikkelingen getoetst op hun gevolgen voor het ganzenrustgebied. Of een nieuwe activiteit of ontwikkeling binnen een ganzenrustgebied kan plaatsvinden, hangt af van de gekozen locatie. Gezocht moet worden naar de meest optimale locatie binnen het rustgebied, een locatie waar de nadelige gevolgen zoveel mogelijk beperkt blijven. Denk bijvoorbeeld aan een activiteit of ontwikkeling aan de rand van een rustgebied, direct grenzend aan een al bestaande activiteit of op een locatie waar ganzen weinig foerageren. Om de meest optimale locatie te bepalen, is onderzoek naar de rust- en foerageermogelijkheden van de ganzen nodig. Uit het onderzoek moet blijken hoe de ganzen het rustgebied gebruiken. Waar is de concentratie ganzen hoog of laag? Waar eten en rusten de ganzen? Waar bevinden zich bestaande activiteiten binnen het rustgebied? In de provincie Gelderland liggen verschillende ganzenrustgebieden. Elk rustgebied moet minimaal 500 hectare groot blijven. Als door een activiteit het betreffende rustgebied kleiner wordt dan 500 hectare, kan deze activiteit alleen doorgaan als aansluitend elders voldoende hectares aan het betreffende ganzenrustgebied worden toegevoegd. Met name aan de randen van de ganzenrustgebieden zijn ruimtelijke ontwikkelingen denkbaar. Afwijking is mogelijk met toepassing van [artikel 1.7](#) van deze verordening.

Paragraaf 5.2.4 Weidevogelgebied

Geen toelichting.

Artikel 5.27 (oogmerk instructieregels over weidevogelgebied)

De provincie Gelderland vindt het belangrijk het aantal weidevogels in Gelderland te behouden en uit te breiden. Het gaat namelijk niet goed met de weidevogels. Daarom is het van belang dat er voor weidevogels voldoende broedgebieden zijn en blijven, zodat zij zich kunnen voortplanten.

Artikel 5.28 (beschermen weidevogelgebied)

In dit artikel staat de functie van broedgebied voor weidevogels centraal. In deze gebieden worden nieuwe activiteiten of ruimtelijke ontwikkelingen getoetst op hun gevolgen voor het weidevogelgebied. Er wordt geen ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden nagestreefd. Het gaat hier om het behoud van broedgebied voor weidevogels. Er is snel sprake van een mogelijke aantasting van de functie van weidevogelgebied. Om die reden is een zonnepark of windturbine ook uitgesloten. Afwijking van dit artikel is niet mogelijk.

Paragraaf 5.2.5 Natte landnatuur

Geen toelichting.

Artikel 5.29 (oogmerk instructieregels over natte landnatuur)

Het provinciale belang is gericht op de bescherming van de natte landnatuur. Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. De natte landnatuur zelf maakt onderdeel uit van het Gelders natuurnetwerk. De natte landnatuur is voorzien van een buffer waarbinnen beperkingen gelden voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten: het beschermingsgebied natte landnatuur.

Artikel 5.30 (beschermen natte landnatuur)

De kwaliteit van de gebieden met natte landnatuur is beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Bij nieuwe activiteiten of ontwikkelingen moet vooral gedacht worden aan bebouwing en andere vormen van verharding. Hulpmiddelen voor de beoordeling van de kwaliteit van de natte landnatuur zijn Waterwijzer Natuur, SynBioSys en Waternood. Waternood is een belangrijk hulpmiddel bij het bepalen van het Gewenste Grond- en Oppervlaktewaterregime (GGOR) in een gebied. De Waterwijzer Natuur is gratis beschikbaar bij KWR: Waterwijzer Natuur - KWR (kwrwater.nl). SynBioSys en Waternood zijn gratis beschikbaar bij Alterra: [SynBioSys - Home \(alterra.nl\)](http://SynBioSys-Home.alterra.nl) en [Waternood - Home \(alterra.nl\)](http://Waternood-Home.alterra.nl).

De versterkingsmaatregelen in de Groene ontwikkelingszone mogen geen negatieve gevolgen hebben voor de hydrologische bescherming van natte landnatuur.

Afdeling 5.3 Instructieregels omgevingsplan: landschap

Gelderland is opgedeeld in 11 Gelderse streken. Voor de provincie als geheel en voor de streken daarbinnen zijn algemene kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen opgesteld. Deze zijn vastgelegd in de bijlage Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen landschap. Bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling wordt rekening gehouden met deze kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van de 11 Gelderse streken zijn samen met de betrokken partners uitgewerkt in streekgidsen. Deze gidsen dienen als handreiking voor de wijze waarop de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen kunnen worden toegepast, mede in relatie tot de diversiteit binnen die streken. De streekgidsen hebben geen juridische status. Zie www.gelderland.nl/streekgidsen.

Artikel 5.31 (oogmerk instructieregels over landschap)

Geen toelichting.

Artikel 5.31a (beschermen landschap Gelderse streken: Achterhoek)

Geen toelichting.

Artikel 5.31b (beschermen landschap Gelderse streken: Betuwe en Tielerwaard)

Geen toelichting.

Artikel 5.31c (beschermen landschap Gelderse streken: Bommelerwaard)

Geen toelichting.

Artikel 5.31d (beschermen landschap Gelderse streken: Gelderse Vallei)

Geen toelichting.

Artikel 5.31e (beschermen landschap Gelderse streken: Land van Maas en Waal)

Geen toelichting.

Artikel 5.31f (beschermen landschap Gelderse streken: Liemers)

Geen toelichting.

Artikel 5.31g (beschermen landschap Gelderse streken: Overbetuwe)

Geen toelichting.

Artikel 5.31h (beschermen landschap Gelderse streken: Randmeerkust)

Geen toelichting.

Artikel 5.31i (beschermen landschap Gelderse streken: Rijk van Nijmegen)

Geen toelichting.

Artikel 5.32 (beschermen landschap Gelderse streken: Veluwe)

Geen toelichting.

Artikel 5.33 (beschermen landschap Gelderse streken: IJsselvallei)

Geen toelichting.

Artikel 5.34 (beschermen landschap algemeen)

Geen toelichting.

Artikel 5.35 (beschermen Nationaal landschap)

Geen toelichting.

Afdeling 5.4 Instructieregels omgevingsplan: erfgoed

Afdeling 5.4 Instructieregels omgevingsplan: erfgoed

In de Omgevingswet zijn het cultureel erfgoed en het werelderfgoed expliciet genoemd als een relevant onderdeel aspect van de fysieke leefomgeving (artikel 1.2, tweede lid, de onderdelen i en j). Voor beide typen erfgoed worden in de omgevingsverordening instructieregels gesteld (artikel 2.27, de onderdelen a en b, van de Omgevingswet, afdeling 7.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De getrapte regels met het oog op het behoud van werelderfgoed en cultureel erfgoed in afdeling 7.2 instrueren op de omgevingsverordening die vervolgens instrueert op het omgevingsplan. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat ook rechtstreekse instructieregels voor het omgevingsplan (in paragraaf 5.1.5.5).

Paragraaf 5.4.1 Werelderfgoed: Hollandse Waterlinies

In de [paragraaf 5.4.1](#) wordt voor de Hollandse Waterlinies uitvoering gegeven aan artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aanvullend op de instructieregels voor het omgevingsplan in artikel 5.131 van datzelfde besluit.

Artikel 5.36 (oogmerk instructieregels over de Hollandse Waterlinies)

Het Werelderfgoedverdrag (UNESCO) heeft als doel bescherming, behoud, uitdragen en overdragen van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed aan toekomstige generaties. De Hollandse Waterlinies staat als onderdeel van het werelderfgoed Hollandse Waterlinies op de Werelderfgoedlijst.

Artikel 5.37 (nadere uitwerking kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies)

Ter uitvoering van artikel 7.4, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) worden in bijlage Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies bij deze omgevingsverordening de kernkwaliteiten uitgewerkt.

Het Bkl (en ook de voorloper Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) bevat een instructieregel die provincies verplicht om de kernkwaliteiten in hun omgevingsverordening nader uit te werken. Deze nadere uitwerking in concrete en toetsbare kwaliteiten (oftewel «attributen» volgens UNESCO) vindt plaats op basis van de lokale omstandigheden. De uitwerking dient zo concreet te zijn, dat er een helder toetsingskader ligt voor omgevingsplannen, omgevingsvergunningen voor een afwijkactiviteit en projectbesluiten die mogelijke gevolgen hebben voor het behoud van de erfgoederen.

In Bijlage XVII Bkl worden de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies opgesomd:

- a. het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militaire verdedigingssysteem, bestaande uit:
 1. inundatiegebieden;
 2. een zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten, betonnen mitrailleurkazematten en groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving;
 3. voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten;
 4. waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers, en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden;
 5. overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten;
 6. de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten; en
 7. de historische vestingstructuur van de vestingsteden Muiden, Weesp, Naarden, Nieuwersluis, Gorinchem en Woudrichem;
- b. de grote openheid; en
- c. het groene en overwegend rustige karakter.

In genoemde bijlage van het Bkl worden de essentiële kenmerken van het aanwezige landschap en cultureel erfgoed op hoofdlijnen beschreven. Een concrete uitwerking – op detailniveau – vindt plaats in handboeken voor behoud en ontwikkeling van de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies. Deze handboeken zijn in opdracht van het Pact van Loevestein, een bestuurlijke samenwerking van de gemeenten, provincies, waterschap en Staatsbosbeheer in het zuidelijke deel van de Hollandse Waterlinies (ten zuiden van de Lek) opgesteld. Zie bijlage Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies voor meer uitleg en toelichting.

Artikel 5.38 (omgevingsplan binnen de Hollandse Waterlinies)

Lid 1: Ter uitvoering van artikel 7.4, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden regels gesteld over de toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, met het oog op het behoud van de (uitgewerkte) kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies.

Lid 2: Deze instructieregel is bewust algemeen geformuleerd, zodat de gemeente enige ruimte voor invulling heeft.

Ter uitvoering van artikel 7.4, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aan de afweeg- en invulruimte voor de gemeente bij het toedelen van functies als ondergrens gesteld dat de kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast.

Paragraaf 5.4.2 Werelderfgoed: Neder-Germaanse Limes

In [paragraaf 5.4.2](#) wordt voor de Neder-Germaanse Limes uitvoering gegeven aan artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aanvullend op de instructieregels voor het omgevingsplan in artikel 5.131 van datzelfde besluit.

Artikel 5.39 (oogmerk instructieregels over de Neder-Germaanse Limes)

Het Werelderfgoedverdrag (UNESCO) heeft als doel om erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties. De Neder-Germaanse Limes staat sinds juli 2022 op de Lijst van Werelderfgoed.

Artikel 5.40 (nadere uitwerking kernkwaliteiten Neder-Germaanse Limes)

Ter uitvoering van artikel 7.2, tweede lid, onder b Besluit kwaliteit leefomgeving worden in bijlage Kernkwaliteiten Romeinse Limes bij deze omgevingsverordening de kernkwaliteiten uitgewerkt.

De kernkwaliteiten zijn de in bijlage XVII van het Besluit kwaliteit leefomgeving in hoofdlijnen beschreven essentiële kenmerken van het aanwezige landschap en cultureel erfgoed. Een concrete uitwerking - op detailniveau - vindt plaats in handboeken. Zie bijlage Kernkwaliteiten Romeinse Limes voor meer uitleg en toelichting.

Artikel 5.41 (omgevingsplan binnen de Neder-Germaanse Limes)

Lid 1: Ter uitvoering van artikel 7.4, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden regels gesteld over de toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, met het oog op het behoud van de (uitgewerkte) kernkwaliteiten van de Neder-Germaanse Limes. Deze instructieregel is bewust algemeen geformuleerd, zodat de gemeente enige ruimte voor invulling heeft. Die ruimte wordt begrensd in het tweede lid.

Lid 2: De afweeg- of invulruimte voor de gemeente bij het toedelen van functies aan locaties in of nabij het werelderfgoed wordt op drie punten begrensd. Onderdeel a is ontleend aan artikel 4.29, tweede lid, van de Omgevingswet. Ter uitvoering van artikel 7.4, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in onderdeel b bepaald dat de kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Gelet op de achterliggende internationale verplichtingen die Nederland bij aanmelding van dit werelderfgoed is aangegaan, kan niet van deze instructieregel worden afgeweken. Zie ook artikel

5.2 van deze verordening.

In onderdeel c is een vrijstelling opgenomen voor activiteiten met een beperkte omvang.

Lid 3: In het kader van maatwerk en subsidiariteit wordt de gemeente de mogelijkheid geboden om de in het tweede lid, onder c, gegeven vrijstellingsmogelijkheid aan te passen aan de lokale situatie.

Artikel 5.41a (omgevingsplan Neder-Germaanse Limes: kernzone Hunerberg)

Bij de Hunerberg in de gemeente Nijmegen wordt naast de bufferzone ook de kernzone door een provinciale instructieregel beschermd. UNESCO heeft ingestemd met deze vorm van planologische bescherming als alternatief voor aanwijzing als rijksmonument. Met deze provinciale instructieregel wordt dezelfde mate van bescherming geborgd. Het regiem voor de kernzone is strikter dan het regiem voor de bufferzone (zie artikel 5.41, tweede lid). In de kernzone zijn de bijzondere en unieke waarde als behoudenswaardige vindplaats aangetoond. De archeologische resten liggen in de kernzone onmiddellijk onder het maaiveld. Om die reden is geldt er geen oppervlaktevrijstelling (100 vierkante meter) en geen dieptevrijstelling (30 centimeter onder maaiveld), zoals in de bufferzone.

Artikel 5.41b (omgevingsplan Neder-Germaanse Limes: bufferzone Aquaduct)

Het Romeinse aquaduct in de gemeenten Berg en Dal en Nijmegen is het enige deel van de Neder-Germaanse Limes waar naast de ondergrondse resten ook de bovengrondse zichtlijnen van groot belang bij de bescherming van het werelderfgoed. Voor de bufferzone van het aquaduct is daarom, in aanvulling op het gangbare regiem voor de bufferzone (zie artikel 5.41, tweede lid), een advies van Gedeputeerde Staten vereist, als een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend voor een activiteit binnen dit specifieke deel van de bufferzone. Dit advies ziet op de zogenaamde 'binnenplanse' omgevingsvergunning. Advies met instemming voor de zogenaamde 'buitenplanse' omgevingsvergunning is geregeld in artikel 16.15a van de Omgevingswet. Met 'binnenplans' is bedoeld dat de aangevraagde omgevingsvergunning verleend kan worden zonder af te wijken van het geldende omgevingsplan; bij 'buitenplans' is afwijking van het omgevingsplan wel aan de orde.

Paragraaf 5.4.3 Molenbiotoop

Geen toelichting.

Artikel 5.42 (oogmerk instructieregels over de molenbiotoop)

Gestreefd wordt naar de instandhouding van de collectie aan historische molens binnen de provincie Gelderland. In Gelderland gaat het om circa 150 molens, verspreid over de hele provincie. Samen vormen zij een cultuurhistorisch erfgoed. Elke historische molen met een monumentenstatus van het Rijk of van de gemeente vormt een beeldbepalende factor in het Gelderse landschap; als collectie(f) vormen ze een onlosmakelijk onderdeel van de regionale identiteit.

De instructieregel in deze paragraaf ([artikel 5.40](#)) is niet van toepassing op de historische molens binnen het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem. De fysieke inrichting van het museum borgt het behoud van die molens en de bijbehorende molenbiotopen.

Artikel 5.43 (beschermen windvang molen)

Lid 1: Een molenbiotoop is de ruimte die vrij wordt gehouden voor een goede windvang. Daarnaast geldt voor draaiende en niet-draaiende molens dat een vrije ruimte rond de historische molen belangrijk is voor de zichtbaarheid en beleefbaarheid van de oorspronkelijke functie. Veel molens zijn beeld- en sfeerbepalend voor hun locatie en directe omgeving. Ze maken onderdeel uit van de regionale identiteit. Door eventuele bebouwing of hoge beplanting in de nabijheid nemen de zichtbaarheid, beleefbaarheid en het functioneel gebruik van de molen af. Bij de molenbiotoop wordt als vuistregel gewerkt met een straal van 400 meter vanaf het middelpunt van de molen.

Afdeling 5.5 Instructieregels omgevingsplan: milieu

Geen toelichting.

Artikel 5.44 (oogmerk instructieregels over bescherming kwaliteit grondwater)

Voor het bereiken van de grondwatergerelateerde doelen uit de Europese kaderrichtlijn water en de grondwaterrichtlijn, zowel binnen als buiten grondwaterbeschermingsgebieden, zorgt de provincie voor gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten op grond van artikel 2.18 van de Omgevingswet. Daar is in afdeling 5.5 invulling aan gegeven ter bescherming van kwaliteit van het grondwater.

Artikel 5.45 (omgevingsplan binnen een waterwingebied)

Een goede ruimtelijke regelgeving biedt de beste bescherming voor de kwaliteit van het grondwater dat is bedoeld voor de openbare drinkwatervoorziening. Door bepaalde functies of activiteiten niet toe te staan, bestaat geen risico op grondwaterverontreiniging bij calamiteiten of nalatigheid. Binnen waterwingebieden is het belang van de drinkwaterwinning zo groot dat compensatie bij functiewijziging geen optie is.

Artikel 5.46 (omgevingsplan binnen een grondwaterbeschermingsgebied)

Een goede ruimtelijke regelgeving biedt de beste bescherming voor de kwaliteit van het grondwater dat is bedoeld voor de openbare drinkwatervoorziening. Door bepaalde functies of activiteiten niet toe te staan, bestaat geen risico op grondwaterverontreiniging bij calamiteiten of nalatigheid. Binnen grondwaterbeschermingsgebieden is het belang van de drinkwaterwinning zodanig dat compensatie bij functiewijziging mogelijk is. Hiermee wordt bewerkstelligd dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze gebieden mogelijk blijven met behoud van het beschermingsniveau.

Artikel 5.46a (verbod op rechtstreeks lozen in het grondwater)

Lid 1: De kaderrichtlijn water verplicht in artikel 11, onder j, de lidstaten er zorg voor te dragen dat er niet rechtstreeks, zonder doorsijpeling, verontreinigende stoffen geloosd worden in het grondwater. Het verbod op rechtstreeks lozen naar het grondwater was onder het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geborgd in artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 3 van het Besluit lozing afvalwater huishoudens, maar keert onder de Omgevingswet niet terug in de landelijke regelgeving. Gelet op het oogmerk van deze afdeling is het aan de provincie om er voor te zorgen dat het verbod op rechtstreeks lozen in het grondwater geborgd blijft. De gemeente is echter het bevoegd gezag voor het lozen van water op of in de bodem, zoals afvalwater of hemelwater. In lijn met het subsidiariteitsbeginsel op grond van artikel 2.3 van de Omgevingswet en de bevoegdheid om instructieregels te stellen over op te nemen regels voor het omgevingsplan op grond van artikel 2.23 van de Omgevingswet, zorgen we er met deze regels voor dat er aangesloten blijft bij de door de Omgevingswet toegekende bevoegdheidsverdeling. Zodoende zorgt de instructieregel dat de gemeente, bij het uitoefenen van haar bevoegdheden ten aanzien van het lozen op of in de bodem, voorkomt dat er een rechtstreeks lozing van verontreinigende stoffen in het grondwater plaatsvindt. Dit gaat om zowel het lozen van verontreinigende stoffen die afkomstig zijn van de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen activiteiten als de in het omgevingsplan aangewezen activiteiten waar afvalwater of overig water bij vrij kan komen dat verontreinigende stoffen bevat en geloosd wordt op of in de bodem.

Lozen van water wordt in juridische zin als begrip gebruikt indien men zich van dat water wil ontdoen en er geen ander (rechtstreeks daaraan verbonden) doel mee dient. Deze regels zijn dus niet van toepassing op grondwateronttrekkingen waarbij water in de bodem gebracht wordt ter aanvulling van het grondwater (in samenhang met het onttrekken). Deze zogenaamde infiltraties hebben als doel om de grondwatervoorraad aan te vullen met als oogmerk om het ingebrachte water later weer te onttrekken. Het onttrekken van grondwater en de infiltratie van water valt onder de wateronttrekkingsactiviteiten en kent de provincie of waterbeheerder als bevoegd gezag. Er zijn aparte regels die ervoor zorgen dat een dergelijke infiltratie niet leidt tot verontreiniging van het grondwater.

Lid 2: De kaderrichtlijn water kent in artikel 11, onder j een aantal situaties waarin onder voorwaarden alsnog een rechtstreekse lozing naar het grondwater is toegestaan. Voorwaarde is dat de lozing niet verhindert dat de voor dat grondwaterlichaam vastgestelde milieudoelstellingen worden bereikt. Daarom is er een mogelijkheid geboden dat het college van burgemeester en wethouders als bevoegd gezag voor het lozen op of in de bodem de mogelijkheid heeft om een lozing door middel van een maatwerkvoorschrift onder de in artikel 11, onder j van de kaderrichtlijn water opgenomen voorwaarden toe te staan.

Artikel 5.46b (lozen van grondwater op of in de bodem)

Met dit artikel worden eisen gesteld aan de kwaliteit van grondwater dat op of in de bodem geloosd wordt en dat afkomstig is van een bodem- of grondwatersanering dan wel van het graven in een bodem met een bodemkwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit. In artikel 3.1 van zowel het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi) waren eisen gesteld aan het lozen van afvalwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering, inclusief het daaraan voorafgaande bodemonderzoek. De regels voor het lozen van grondwater afkomstig van saneringen zijn opgenomen in artikel 22.139 van de bruidsschat van het omgevingsplan. Deze regels in de omgevingsverordening zorgen ervoor dat de bruidsschatregel geborgd blijft.

In artikel 3.2 van zowel het Abm en Blbi waren eveneens eisen gesteld aan het lozen van afvalwater afkomstig van ontwatering, waaronder het graven in de bodem. Aan het lozen van afvalwater afkomstig van ontwatering worden weinig eisen gesteld omdat dit veelal schoon water betreft dat met eenvoudige filtering geloosd kan worden op of in de bodem. De regels voor het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering zijn opgenomen in artikel 22.140 van de bruidsschat van het omgevingsplan. Bij het graven in verontreinigende bodem is de kans echter groot dat het grondwater dat vrijkomt ook verontreinigende stoffen bevat. Onder de Wet bodembescherming kwam de initiatiefnemer bij het graven in verontreinigde bodem (lees: geval van ernstige verontreiniging) automatisch in het saneringsspoor, waardoor ook de emissiegrenswaarden voor het lozen van grondwater afkomstig van een sanering hier van toepassing waren. Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een saneringsplicht bij het graven in verontreinigende bodem en zijn dus ook niet de emissiegrenswaarden van toepassing die horen bij verontreinigd grondwater dat als afvalwater op of in de bodem geloosd wordt. Deze regels in de omgevingsverordening zorgen ervoor dat er voor grondwater dat vrijkomt bij het graven in verontreinigde bodem dezelfde emissiegrenswaarden gelden als voor grondwater dat vrijkomt bij saneringen.

Afdeling 5.6 Instructieregels omgevingsplan: provinciale wegen

Geen toelichting.

Artikel 5.47 (oogmerk instructieregels over gebruik en instandhouding provinciale wegen)

Geen toelichting.

Artikel 5.48 (voorkomen belemmering provinciale wegen)

Een gemeente moet in het omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud en uitbreiding van een provinciale weg. Doel van deze bepaling is onder meer om een veilig gebruiken een efficiënte wijze van beheer en onderhoud van provinciale wegen te verzekeren, fysieke wijzigingen mogelijk te maken binnen het bestaande profielen het gebruik niet te beperken.

Afdeling 5.7 Instructieregels omgevingsplan: ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden en regionale samenwerking

Geen toelichting.

Paragraaf 5.7.1 Woonlocaties en recreatiewoningen

Geen toelichting.

Artikel 5.49 (oogmerk instructieregels over woonlocaties en recreatiewoningen)

Het in onderdeel a genoemde oogmerk komt voort uit de ambitie om de Gelderlanders nu en in de toekomst te voorzien in een goede woonplek. Die ambitie uit de omgevingsvisie krijgt vorm in het Actieplan Wonen. De woonbehoefte en de balans tussen vraag en aanbod van voor de verschillende doelgroepen beschikbare woonruimte varieert per regio.

Deze paragraaf regelt dat in elke regio een regionale woonagenda wordt opgesteld en geactualiseerd en dat de daarin gemaakte afspraken doorwerken in de gemeentelijke omgevingsplannen. Zo wordt in onderlinge afstemming en samenwerking gewerkt aan de ambitie en opgave van een evenwichtige en toekomstbestendige Gelderse woonvoorraad.

Woningen worden niet alleen benut voor permanent verblijf. De provincie Gelderland beschikt over een groot aanbod aan recreatiewoningen op parken voor tijdelijk - toeristisch - verblijf. Gelderland is koploper qua aantal binnenlandse vakanties, met de Veluwe als populairste binnenlandse vakantie regio. Ook het aanbod van dit type woonverblijven moet toekomstbestendig zijn, dus duurzaam geëxploiteerd worden, zodat kan worden voorzien in een steeds veranderende vraag.

Artikel 5.50 (regionale woonagenda)

Lid 1: Het opstellen van een regionale woonagenda wordt uitdrukkelijk benoemd als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten in een regio en de provincie. Deze in de verordening geborgde overlegstructuur sluit aan bij het in artikel 2.2 van de Omgevingswet neergelegde idee van «co-actorschap»: bestuursorganen werken samen. Met de regionale woonagenda pakken naburige bestuursorganen gezamenlijk de woonopgave op. De woonopgave houdt niet op bij de gemeentegrens. Besluiten over woningbouw binnen de ene gemeente kunnen gevolgen hebben voor de naburige gemeenten. Deze opgave vraagt dat we optreden als één overheid, rekening houden met elkaars deelopgaven en onderling afstemmen.

Lid 2: Bij elke woonagenda brengt de provincie de vijf genoemde provinciale doelstellingen in. Deze doelen dienen in elke regionale woonagenda terug te komen in meetbare afspraken, waarbij de vorm en omvang afhangen van de regionale opgave. Deze opgave verschilt per regio. Elke regio heeft een eigen karakter en ontwikkelt zich anders. Regio's met een hoge economische en demografische groei bijvoorbeeld, staan voor een heel andere opgave dan regio's waar krimp plaatsvindt en waar sturen op alleen nieuwbouw niet meer mogelijk is.

Bij het in onderdeel a genoemde doel (versnellen) legt de provincie concreet het Actieplan Wonen op de regiotafels. In de regionale woonagenda kan dit plan regionaal worden uitgewerkt, met eigen accenten en in de regio levende ideeën en ambities.

Met duurzaam bouwen (onderdeel b) worden vier aspecten van duurzaamheid bedoeld: energiezuinig, natuurinclusief, circulair en klimaatadaptief. Betaalbaarheid (onderdeel c) kan per regio verschillen. Als bovengrens wordt voor alle regio's de Nationale Hypotheek Garantie gehanteerd bij koopwoningen en de aftoppingsgrens voor sociale huur bij huurwoningen.

Onder flexibele woningen (onderdeel d) worden tijdelijke woningen verstaan, die zowel ingezet kunnen worden als overgang naar meer permanente woningen als om de overgang naar een kleiner aantal inwoners in bepaalde regio's te vergemakkelijken. Ook tijdelijke transformatie van gebouwen die daarna gesloopt worden, vallen onder het begrip flexibele woningen.

Het toekomstbestendig maken van de bestaande voorraad (onderdeel e) is de opgave om de bestaande woningen van het gas te halen, energiezuinig en levensloopbestendig te maken. Voor het opstellen van een regionale woonagenda hoeft niet strikt vast te worden gehouden aan de WGR-regio's. Ook andere samenwerkingsverbanden zijn mogelijk, als het maar past bij deze opgave. Woningmarktgebieden vormen een goed uitgangspunt voor het maken van afspraken.

Lid 3: De regionale woonagenda is geen eenmalig, statisch document. In de regio's vindt regelmatig bestuurlijk overleg plaats waarin de stand van zaken rond de afspraken in de regionale woonagenda wordt geagendeerd. Die agenda blijft actueel door de feitelijke ontwikkelingen en de uitvoering en effecten van de afspraken uit de woonagenda's te monitoren. Een goede monitoring is zowel de verantwoordelijkheid van elke regiogemeente (zie [afdeling 8.5](#) van deze verordening) als een gezamenlijke, regionale verantwoordelijkheid. Afhankelijk van de inzichten uit deze monitoring worden de afspraken uit de regionale woonagenda bijgesteld of vindt er een gehele herziening plaats. In elk geval wordt de woonagenda vierjaarlijks geactualiseerd. Als na onderlinge afstemming medewerking verleend wordt aan een woningbouwplan dat afwijkt van de afspraken in de regionale woonagenda, dan wordt de agenda tussentijds geactualiseerd.

Gedeputeerde Staten kunnen zo nodig zelfstandig de regionale woonagenda bijstellen of aanscherpen als deze afspraken niet of niet tijdig door de regiogemeenten worden geactualiseerd, of de regionale afspraken naar oordeel van Gedeputeerde Staten van onvoldoende kwaliteit zijn. Zie hiervoor [artikel 6.18](#) van deze verordening. De regiogemeenten krijgen eerst een redelijke termijn om alsnog tot actualisering of kwaliteitsverbetering van de regionale afspraken te komen. Gedeputeerde Staten zetten deze bevoegdheid alleen in het uiterste geval in. Denk hierbij aan een situatie dat een regio na een lange tijd van overleg niet tot een goed voorstel komt, er geen zicht is op verbetering en nieuwe ontwikkelingen worden belemmerd. Het streven is om in partnerschap, zo mogelijk met unanimiteit, te komen tot doelmatige en doeltreffende regionale afspraken.

Artikel 5.51 (doorwerking regionale woonagenda)

Lid 1: Een nieuwe woonlocatie kan in het omgevingsplan alleen mogelijk worden gemaakt voor zover deze ontwikkeling past binnen de hierover gemaakte afspraken in de regionale woonagenda. De regionale afspraken spelen een belangrijke rol bij de motivering van een nieuwe locatie, naast de Ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 5.129 g van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Uiteraard kan de ontwikkeling van een zodanige schaal zijn, dat de bovenlokale impact ook nog buiten de eigen regio getoetst moet worden, bijvoorbeeld als die impact de provincie- of regiogrens overschrijdt.

Lid 2: Ten behoeve van de flexibiliteit is het in uitzonderlijke gevallen mogelijk om van een regionale woonagenda af te wijken. In dat geval moet onder andere aantoonbaar sprake zijn van afstemming met de gemeenten in de regio, omdat de ontwikkeling vooruitlopend op de actualisatie van het afsprakenkader mogelijk wordt gemaakt.

Artikel 5.52 (permanente bewoning van recreatiewoningen)

Voor het vitaal houden van de recreatiesector is het, gelet op de continue vraag naar beschikbare woonruimte, noodzakelijk om permanente bewoning van recreatiewoningen te verbieden. Een economisch gezonde, toekomstgerichte en vraaggerichte verblijfsrecreatiesector is van groot belang. Uitgangspunt is dat recreatiewoningen beschikbaar zijn en blijven voor toeristisch verblijf. Een provinciaal verbod verschaft duidelijkheid voor alle gemeenten en recreatieondernemingen en zorgt voor een gelijk speelveld.

In sommige gevallen kan het wenselijk zijn om de huidige functie als toeristische verblijfsrecreatie geleidelijk aan te transformeren naar een andere - voor dat park - meer (of wel weer) rendabele exploitatiemogelijkheid. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om te voorzien in een maatwerkoplossing. Gedacht kan worden aan het gebruik van de accommodaties voor tijdelijk (semipermanent) gebruik door sociaaleconomisch zwakkere groepen, als pauzewoning bij echtscheiding, en/of voor de huisvesting van (seizoensgebonden) arbeidsmigranten.

Met deze uitzondering op de hoofdregel in het eerste lid is beoogd dat dergelijke keuzes expliciet gemaakt worden, zowel door de exploitant als door de gemeente. Voorkomen moet worden dat dit - uit toeristisch oogpunt onwenselijke - gebruik van bestaande recreatiewoningen sluipenderwijs in omvang toeneemt en het aanbod aan aantrekkelijke recreatieverblijfsmogelijkheden vermindert.

Artikel 5.53 (bedrijfsmatige exploitatie van recreatieparken)

Voor het vitaal houden van de recreatiesector en een economisch gezonde, toekomstgerichte en vraaggerichte verblijfsrecreatiesector is van groot belang dat recreatiewoningen beschikbaar zijn en blijven voor toeristisch verblijf. Daarom wordt de eis gesteld dat nieuwvestiging en uitbreiding van een park met recreatiewoningen in omgevingsplannen alleen mogelijk mag worden gemaakt als sprake is van bedrijfsmatige exploitatie van die recreatiewoningen. Er is sprake van uitbreiding van een park met recreatiewoningen als het aantal recreatiewoningen toeneemt.

Paragraaf 5.7.2 Werklocaties

Geen toelichting.

Artikel 5.54 (oogmerk instructieregels over werklocaties)

Een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om voldoende geschikte werklocaties passend bij de diversiteit van de vraag, zodat bedrijven een goede plek hebben om te ondernemen, nu en in de toekomst. Als provincie ondersteunen we ondernemers en gemeenten bij het toekomstbestendig maken van de bestaande werklocaties. Daarnaast zorgen we er samen met gemeenten voor dat er waar nodig nieuwe werklocaties worden toegevoegd aan de bestaande voorraad. Daarbij houden we rekening met het gewenste economische profiel. Met dit oogmerk en breder gezien met de achterliggende oogmerken in [afdeling 1.2](#), worden in regionaal verband afspraken gemaakt in het Regionaal programma werklocaties.

Artikel 5.55 (regionaal programma werklocaties)

Lid 1: In een regionaal programma werklocaties worden afspraken gemaakt over toekomstbestendigheid en programmering van bedrijventerreinen. Gedeputeerde Staten geven per regio aan of er ook afspraken gemaakt moeten worden over perifere detailhandel of kantoren. De verantwoordelijkheid om een regionaal programma te maken en actueel te houden, ligt bij de gemeenten in de afzonderlijke regio's. De provincie is in elke regio als partner actief betrokken bij het opstellen en uitwerken van de afspraken.

Lid 2: Een regionaal programma werklocaties is geen statisch document. Jaarlijks wordt met elke regio in een bestuurlijk overleg de stand van zaken rond de afspraken in het regionaal programma werklocaties besproken. Daarbij speelt monitoring van de feitelijke ontwikkelingen (feitelijke uitgifte, het beschikbare aanbod en de actuele vraag) een belangrijke rol. Afhankelijk van feitelijke ontwikkelingen worden de regionale afspraken bijgesteld of aangescherpt. Als uitgangspunt geldt dat een regionaal programma in elk geval vierjaarlijks wordt geactualiseerd. Als de resultaten van de jaarlijkse monitoring daartoe aanleiding geven of als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, worden de afspraken tussentijds geactualiseerd.

Artikel 5.56 (inhoud regionaal programma werklocaties)

In [artikel 5.56](#) wordt aangegeven welke onderdelen in een regionaalwerkprogramma in ieder geval aan de orde moeten komen. Het doel van deze regionale afstemming is om op basis van een goede analyse (eerste lid) en visie (tweede lid) tot heldere afspraken (derde lid) te komen over de gewenste toekomstbestendige, ruimtelijk-economische ontwikkeling van werklocaties passend bij het economisch profiel, de ambities en omgevingskwaliteiten van de regio.

Lid 1: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de evenwichtige toedeling van functies op lokaal niveau. De bedrijventerreinenmarkt heeft echter nadrukkelijk ook een regionale component. De ontwikkeling van een bedrijventerrein of keuze van locatie voor een nieuwvestiging die vanuit één gemeente bezien aantrekkelijk en logisch lijkt, hoeft dit vanuit het bredere, regionale perspectief niet te zijn. In een regionaal programma werklocaties wordt vanuit dat bredere perspectief gekeken naar de gezamenlijke opgave.

Om een goede afweging te kunnen maken over de doorontwikkeling van terreinen en toevoegingen aan de bestaande voorraad is het allereerst noodzakelijk om inzicht te hebben in hoe de bestaande bedrijventerreinen ervoorstaan en hoe de vraag zich ontwikkelt in de regio. Bij het inschatten van de vraag is het van belang om zowel rekening te houden met bestaande knelpunten bij bedrijven als met trends die invloed kunnen hebben, zoals een circulaire economie.

Lid 2: Vervolgens is het belangrijk om duidelijk te krijgen hoe de regio daarmee om wil gaan op basis van een visie op toekomstbestendigheid, het gewenste economisch profiel en een evenwichtige afweging van het gebruik van de fysieke leefomgeving ter vervulling van de vraag naar werklocaties en het in stand houden of verbeteren van de omgevingskwaliteiten. Welk profiel streeft de regio na en welke bedrijven hebben toegevoegde waarde voor de regio? Hoe kan de gewenste economische ontwikkeling regionaal het beste worden vormgegeven, rekening houdend met de omgevingskwaliteiten in de regio? Op basis van deze visie maakt de provincie waar nodig afspraken om op een goede wijze invulling te geven aan de ambities.

Lid 3 onderdeel a: De provincie stimuleert regio's om goed na te denken over het toekomstbestendig maken van de werklocaties en hier waar nodig

gezamenlijk in op te trekken. Via de Aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen ondersteunt de provincie de regio's hierbij.

Lid 3 onderdelen b en c: Bij het bepalen van de gewenste toevoegingen aan de bestaande voorraad werklocaties geldt het uitgangspunt dat vraag en aanbod zowel kwantitatief als kwalitatief in evenwicht moeten zijn. Mocht er sprake zijn van over aanbod, dan verwacht de provincie afspraken over de aanpak hiervan. Om aan elk type bedrijf een goede plek te kunnen bieden, is per regio een divers en samenhangend aanbod aan typen werklocaties nodig. Bedrijven stellen immers verschillende eisen aan een locatie wat betreft bereikbaarheid, uitstraling, fysieke ruimte en milieugebruiksruimte. Dit betekent onder andere dat er voldoende kavels moeten zijn voor grootschalige logistiek, watergebondenbedrijven, kleinschalige lokale bedrijvigheid en bedrijven in de hogere milieucategorie.

Lid 3 onderdeel d: Bij het formuleren van randvoorwaarden voor nieuwe initiatieven worden in ieder geval de volgende elementen opgenomen:

- a. De ladder voor duurzame verstedelijking: we ontwikkelen alleen nieuwe terreinen, als de bestaande terreinen optimaal zijn benut en ze van toegevoegde waarde zijn voor de bestaande voorraad. Dit vereist duidelijkheid over het profiel en het type bedrijvigheid waarvoor het terrein is bedoeld.
- b. Vanuit bedrijfsmatig en maatschappelijk oogpunt is het belangrijk dat het juiste bedrijf op de juiste plek komt. De provincie hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:
 1. grootschalige bedrijven of bedrijven die milieuhinder of veel verkeersbewegingen veroorzaken, moeten een plek krijgen waar zij ruimte hebben om te ondernemen zonder hinder te ondervinden van andere functies. Andere functies, zoals wonen, moeten geen hinder ondervinden van de bedrijven. Veelal betekent dit functiescheiding. Voor grootschalige logistiek geldt aanvullend beleid waarmee wordt ingezet op clustering;
 2. bedrijven die gemengd kunnen worden met andere functies, kunnen een plek krijgen in stedelijke gebieden met gemengde milieus buiten bedrijventerreinen of op bedrijventerreinen waar dit passend is (denk aan binnensteden, gemengde werklocaties);
 3. een bedrijf moet qua aard en schaal passen bij de omgevingskwaliteiten van de locatie;
 4. op bedrijventerreinen die ook ontsloten zijn door water, worden kavels bij voorkeur benut door watergebonden en waterverbonden bedrijven. Bedrijfskavels die door een kade zijn ontsloten, moeten in beginsel beschikbaar blijven voor watergebonden bedrijvigheid;
 5. een integrale afweging bij de locatiekeuze, door waar nodig op regionaal niveau integraal te zoeken naar de beste locaties. Integraal wil zeggen: niet alleen rekening houden met het bedrijfsperspectief, maar ook met de omgevingskwaliteiten en andere ruimteclaims, zoals woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie. Zeker bij de locatiekeuze en vormgeving van grotere terreinen en clusters is dit van belang.
- c. Bij de toekomstbestendige inrichting van terreinen ligt de provinciale focus op een goede digitale ontsluiting, duurzaamheid en organisatiegraad.
- d. De provincie ziet duurzaamheid breed: energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. De huidige landelijke normen voor de bouw van bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen zijn onvoldoende om de provinciale duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Daarom wil de provincie aanvullende afspraken maken met gemeenten over het realiseren van een hoger duurzaamheidsniveau: zo duurzaam mogelijk, afhankelijk van wat er voor de locatie en bedrijfstak realistisch en haalbaar is.
- e. Een goede samenwerking tussen bedrijven is essentieel voor een langdurig goed functionerend bedrijventerrein. Daarom wil de provincie bij de aanleg van nieuwe terreinen met gemeenten afspraken maken over het borgen van de organisatiegraad, bij voorkeur via parkmanagement.

Lid 3 onderdeel e: Om duidelijkheid te creëren over de te volgen procedure en onderlinge rolverdeling moeten hierover afspraken worden gemaakt. De toekomst laat zich moeilijk voorspellen. Het is daarom van belang dat de procedures in het regionaal programma werklocaties voldoende flexibiliteit kennen om te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden.

Lid 3 onderdeel f: Het is van belang de ontwikkelingen goed te monitoren, om te kunnen beoordelen of de gemaakte afspraken nog passend zijn of dat een actualisatie nodig is.

In de huidige werkwijze wordt er vanuit één sectoraal belang naar afstemming met andere belangen gezocht. Een in onze ogen gewenst ontwikkelperspectief is het maken van een integrale verstedelijkingsvisie met afspraken, waarvan werklocaties onderdeel uitmaken. Als een regio daarmee aande slag wil, werken wij hier graag aan mee.

Lid 4: Als over de locatiekeuzes voor detailhandelsvoorzieningen in een regionaal programma werklocaties afspraken worden gemaakt, wordt het in [artikel 5.62](#) voor omgevingsplan regels gestelde kader bij die afspraken betrokken. Met de keuze voor «betrekken bij» (in plaats van «in acht nemen» of «rekening houden met»), wordt er in een regionaal programma werklocaties veel ruimte geboden voor een eigen afweging. Uiteraard zullen bij het maken van die afspraken ook de Laddervoor duurzame verstedelijking en de Dienstenrichtlijn betrokken moeten worden.

Artikel 5.57 (doorwerking regionaal programma werklocaties)

Lid 1: Een nieuw bedrijventerrein (of een ander type werklocatie) of een aanpassing of uitbreiding daarvan kan in het omgevingsplan alleen worden toegelaten voor zover deze ontwikkeling past binnen de afspraken in het regionaal programma werklocaties. De regionale afspraken spelen dus een belangrijke rol voor de motivering van een nieuwe werklocatie, naast de Ladder voor duurzame verstedelijking. Uiteraard kan de ontwikkeling van een zodanige schaal zijn, dat de bovenlokale impact ook nog buiten de eigen regio getoetst moet worden, bijvoorbeeld als die impact de provincie- of regiogrens overschrijdt.

Lid 2: Ten behoeve van de flexibiliteit is het mogelijk om vooruitlopend op een herziening van de regionale afspraken in het regionaal programma werklocaties, een bedrijventerreinontwikkeling al mogelijk te maken. Uiteraard kan alleen op zo'n actualisering van gezamenlijke afspraken worden geanticipeerd, wanneer de betrokken bestuurlijke partners over die voorgenomen ontwikkeling zijn geraadpleegd en hierop in positieve zin is gereageerd.

Lid 3 en 4: Gestreefd wordt naar een regionaal evenwicht tussen vraag en aanbod: een overaanbod aan terreinen is economisch en ruimtelijke niet gewenst. Daarom wordt het actief terugbrengen van een structureel overaanbod aan werklocaties uitdrukkelijk als onderdeel van de regionale afspraken genoemd. Afspraken over het terugbrengen van overcapaciteit zijn niet vrijblijvend. Ze moeten binnen één jaar na vaststelling concreet worden uitgewerkt en binnen drie jaar resulteren in een nieuw evenwicht tussen aanbod en vraag. Deze termijnen gaan lopen vanaf de datum waarop Gedeputeerde Staten met deze afspraken hebben ingestemd (bij een actualisatie van het regionaal programma werklocaties). In het regionaal programma werklocaties kan van deze termijnen worden afgeweken als de omstandigheden daarom vragen. De afspraak om overcapaciteit terug te brengen, wordt concreet gemaakt door de boventallige werklocaties aan te wijzen. Bij voorkeur in een ruimtelijke uitwerking, waarbij de overcapaciteit op perceelsniveau in kaart wordt gebracht. Deze ruimtelijke uitwerking wordt gebruikt om de betrokken grondeigenaren en andere zakelijk-gerechtigden tijdig te informeren en zo voorzienbaarheid te creëren. De regiogemeenten staan zelf aan de lat om met elkaar - in onderlinge solidariteit - uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken. Na overleg in de regio kunnen Gedeputeerde Staten voorzien in de ruimtelijke uitwerking. De functiewijziging wordt binnen drie jaar na de gemaakte afspraken over het terugbrengen van de overcapaciteit vastgelegd via een wijziging van de gemeentelijke omgevingsplannen.

Artikel 5.58 (kadegebonden bedrijvigheid)

Gestreefd wordt naar het behouden en creëren van een kwalitatief hoogwaardig aanbod aan kadegebonden bedrijventerreinen, die ontsloten zijn op openbaar vaarwater dat voor het vervoer van goederen en/of grondstoffen wordt gebruikt. Het bij de toedeling van functies aan locaties reserveren van kadegebonden locaties voor kadegebonden bedrijvigheid is een concrete toepassing van het uitgangspunt 'het juiste bedrijf op de juiste plek' (zie ook [artikel 5.56, derde lid](#)). Kadegebonden locaties zijn schaars en moeten dus in beginsel beschikbaar blijven voor bedrijvigheid, die afhankelijk is van een (laad- en/of los)kade. Deze bepaling borgt deze specifieke toepassing van dit beginsel, totdat in de regionale werkprogramma's werklocaties op basis

van een actueel onderzoek naar vraag en aanbod van kadegebonden locaties nadere afspraken zijn gemaakt over de toedeling van deze specifieke functie aan deze specifieke locaties. Van dit reserveringsprincipe kan alleen worden afgeweken wanneer een kadegebonden locatie zich om ruimtelijk relevante of milieuhygiënische redenen niet goed leent voor de vestiging van dergelijke typen van bedrijvigheid. Bijvoorbeeld bij een kade in een stedelijk centrumgebied waar transformatie naar de omringende locaties met bijvoorbeeld woonfunctie zich moeilijk laten combineren met kadegebonden bedrijvigheid. Afwijken is ook mogelijk als uit onderzoek blijkt dat aan de gereserveerde kadegebonden locaties geen behoefte meer bestaat, ook niet in de nabije toekomst, bijvoorbeeld omdat het aanliggende vaarwater niet of nauwelijks meer gebruikt wordt voor de beroepsvaart. In beeld zal moeten worden gebracht wat de actuele en toekomstige (regionale) vraag is naar dergelijke vestigingslocaties en de verplaatsingsbehoefte van bedrijvigheid die afhankelijk is van of gebaat is bij vestiging langs of nabij een kade langs of goed ontsloten tot openbaar vaarwater.

Artikel 5.59 (solitaire bedrijvigheid)

Lid 1: Voor solitaire bedrijvigheid die volgens de huidige planologische inzichten op een bedrijventerrein thuishoort, is in beginsel geen plek in het buitengebied.

Lid 2: Het verbod op nieuwvestiging van solitaire bedrijvigheid in het buitengebied geldt niet als er sprake is van functieverandering bij een bestaand bedrijf of als de ontwikkeling past binnen de afspraken over solitaire bedrijvigheid in het regionaal programma werklocaties.

Onder «functieverandering» wordt verstaan een ontwikkeling die:

- a. leidt tot hergebruik van bestaande bebouwing;
- b. zorgt voor een kwaliteitsverbetering in het gebied; en
- c. daar qua aard, schaal en functie past.

De regionale afspraken over functieverandering passen in elk geval binnen deze definitie.

Lid 3: Bestaande bedrijven in het buitengebied, die naar de huidige planologische inzichten thuishoren op een bedrijventerrein, zijn vaak kleinschalig begonnen en steeds verder doorgroeid. In sommige gevallen leveren ze hinder op voor de omgeving. Gemeenten zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de integrale ruimtelijke afweging hierbij. Pas als met een uitbreiding van meer dan 250 vierkante meter de oppervlakte van de bedrijfsbebouwing boven de 1000 vierkante meter komt, heeft de provincie randvoorwaarden opgenomen vanwege de relatie met het regionaal programma werklocaties. Vanaf deze grootte is uitbreiding niet mogelijk, tenzij de uitbreiding past binnen regionale afspraken hierover of, als er geen regionale afspraken over zijn gemaakt, de uitbreiding qua aard en schaal past bij de omgeving, én de uitbreiding een maatbestemming krijgt. Met de maatbestemming kan na bedrijfsbeëindiging niet elke andere vorm van bedrijvigheid op een locatie in het buitengebied worden gestart.

Artikel 5.60 (voorkeurslocatie bij installaties voor biomassavergisting, mestbewerking en mestverwerking)

Een aparte categorie van (mogelijke) bedrijvigheid in het buitengebied vormen de installaties voor biomassavergisting, mestbewerking en mestverwerking. Voor dit type bedrijven geldt een voorkeursvolgorde bij de locatiekeuze.

Lid 1: Een locatiekeuze in de directe omgeving van biomassastromen leidt tot minder transport en voorkomt overbelasting van het bestaande wegennet en verkeersonveilige situaties. Wat bedoeld wordt met de «directe omgeving», kan per initiatief verschillen. Het gaat erom dat initiatieven die gebruikmaken van lokale aanvoer van biomassa een centrale plek binnen de biomassastromen kunnen vinden.

Lid 2: Als geen gebruik wordt gemaakt van biomassa uit de directe omgeving kan uitgeweken worden naar de in lid 2 genoemde andere locaties in het buitengebied. Daarbij geldt een voorkeursrangorde. Naarmate de gekozen locatie een lagere voorkeur heeft, zal uitvoeriger moeten worden aangetoond dat er een duidelijke relatie is met de agrarische functies in het gebied.

Nuttige toepassing van warmte of andere (neven)producten zijn sterk bepalend bij het vinden van de juiste locatie. Wanneer de warmte niet bijna volledig binnen het eigen bedrijf benut wordt, liggen leveringsmogelijkheden aan bedrijven(terreinen) of woonlocaties voor de hand.

Verkeersbewegingen moeten beperkt worden uit oogpunt van (energie)efficiëntie, milieuaspecten en congestieproblematiek. De installatie moet verkeerstechnisch goed te ontsluiten zijn.

Lid 3: Aan de voorkeursvolgorde ligt, behalve de organisatorische en functionele binding met de omliggende agrarische bedrijven, ook ten grondslag dat de installatie (zo goed mogelijk) past in het landschap (zie eerste lid, onder b). Bij voorkeur wordt de locatie gekoppeld aan vergelijkbare landschappelijke elementen om verrommeling van het open, agrarische landschap tegen te gaan. Een landschappelijk inpassingsplan kan de locatiekeuze onderbouwen.

Paragraaf 5.7.3 Detailhandel

Geen toelichting.

Artikel 5.61 (oogmerk instructieregels over detailhandel)

Het provinciale beleid is in aansluiting bij landelijke RetailDeal-afspraken gericht op regionale afstemming en samenwerking in het kader van nieuwvestiging van detailhandel. Beoogd wordt om in regionale afstemming een toekomstbestendige detailhandels- en voorzieningenstructuur te realiseren, die bijdraagt aan vitale dorpen en steden.

Overaanbod aan detailhandellocaties moet worden voorkomen of, waar dit zich al voordoet, teruggedrongen. Beoogd wordt om waar nodig regionaal te komen tot scherpe keuzen over nieuwe grootschalige (perifere) detailhandelsontwikkelingen, vooral als die vestigingslocaties concurreren met beschikbare locaties in binnensteden.

Onder een toekomstbestendige detailhandelsstructuur verstaan we een samenhangend geheel van binnensteden, stadsdeelcentra, wijk- en dorpscentra en perifere detailhandelslocaties die onderling zoveel mogelijk complementair zijn. Het streven is een fijnmazige structuur die zorgt voor de beschikbaarheid en bereikbaarheid van dagelijkse en niet dagelijkse (detailhandels-) voorzieningen voor inwoners.

Artikel 5.62 (voorkeurslocatie detailhandelsvoorziening)

Het in [artikel 5.61](#) geformuleerde oogmerk leidt tot instructieregels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan. Enerzijds betreft dat de locatiekeuze voor nieuwe supermarkten (lid 1), anderzijds de locatiekeuze voor grootschaliger detailhandelsvoorzieningen (lid 2).

Lid 1: Vitale binnensteden en dorpscentra zijn van groot belang. Daarom worden nieuwe supermarkten bij voorkeur gevestigd in of aansluitend aan bestaande winkelcentra.

Supermarkten zijn belangrijk voor bestaande (wijk)winkelcentra. Ze trekken veel bezoekers en zorgen voor synergie met het overige winkelaanbod. Daarnaast is het belangrijk dat supermarkten dichtbij woonwijken worden gerealiseerd, zodat ze ook per fiets of te voet bereikbaar zijn.

Het vestigen van supermarkten in bestaande winkelcentra past binnen het algemene uitgangspunt van het beleid dat detailhandel die ruimtelijk inpasbaar is in een binnenstedelijk winkelcentrum daar een plek moet krijgen. Een winkelcentrum is een ruimtelijk geheel met meerdere winkels voor de dagelijkse boodschappen, eventueel in samenhang met andere consumentverzorgende voorzieningen, zoals horeca, Leisure, culturele voorzieningen, baliefuncties etc. Een gemeente heeft de vrijheid om het gebied van de winkelcentra te begrenzen mits redelijkerwijs passend binnen de bovenstaande omschrijving.

Meestal zijn supermarkten ruimtelijk goed in te passen in winkelcentra. Er zijn echter gevallen denkbaar waar redelijkerwijs geen ruimte geschikt of geschikt te maken is voor de vestiging van een supermarkt in een winkelcentrum. Bijvoorbeeld in het historische centrum van een kleine kern of een vestingstad. Daarom kan in bijzondere gevallen worden afgeweken van de bepaling in het eerste lid. Daarbij moet onderbouwd worden dat vestiging in een winkelcentrum redelijkerwijs niet mogelijk of wenselijk is. In die gevallen wordt vestiging van een supermarkt toegestaan op een, vanuit een goede ruimtelijke ordening, geschikte locatie net buiten een centrum of op een goed ontsloten plek ook per fiets of te voet in een dorp of woonwijk.

Als in een (nieuwe) woonwijk nog geen supermarkt is gevestigd, dan kan - binnen de kaders van de Ladder voor duurzame verstedelijking - worden meegewerkt aan de vestiging van een solitaire supermarkt.

Lid 2: Gelet op het belang bij vitale binnensteden en dorpscentra, is vestiging van een detailhandelsvoorziening buiten deze centra op een perifere locatie alleen toegestaan als deze voorziening vanwege specifiek ruimtelijke eisen of veiligheidseisen binnenstedelijk moeilijk inpasbaar is. Denk aan detailhandel in volumineuze goederen, zoals tuinartikelen, bouwmaterialen, keukens en badkamers, meubels, auto's en boten. Andere detailhandelsvoorzieningen zijn vanwege hun omvang soms moeilijk inpasbaar in binnenstedelijke centra. Bijvoorbeeld voorzieningen met een regionale verzorgingsfunctie in sport-outdoor, elektronica-witgoed of rijwielen. Een ander voorbeeld is detailhandel die uit veiligheidsoverwegingen (ontoereikende parkeervoorzieningen, slechte bereikbaarheid voor aan- en afvoer van goederen of voor de brandweer) niet inpasbaar is in een historische binnenstad of vestingstad.

Lid 3: Met het oog op de leefbaarheid en vitaliteit van het agrarische buitengebied wordt de mogelijkheid geboden om op beperkte schaal - aansluitend bij de agrarische bedrijfsvoering - producten te verkopen. Bij de formulering van deze instructieregels is bewust gekozen voor open termen als «nevenactiviteit» en «hoofdzakelijk», zodat het gemeentebestuur afwegingsruimte wordt gelaten om in het omgevingsplan hierover nadere regels te stellen.

Paragraaf 5.7.4 Glastuinbouw

Geen toelichting.

Artikel 5.63 (oogmerk instructieregels over glastuinbouw)

De glastuinbouw is een sector met een hoge dynamiek en een relatief grote economische betekenis per oppervlakte-eenheid. Voor een duurzame ontwikkeling is concentratie van de glastuinbouw noodzakelijk. Voor zaken als energievoorziening, ontsluiting, logistiek, waterhuishouding en landschappelijke inpassing levert concentratie van glastuinbouwbedrijven voordelen op. Zo zijn de overlevingskansen vanwege betere productieomstandigheden, aanwezigheid van aanpalende bedrijvigheid en uitbreidingsmogelijkheden over het algemeen gunstiger dan die van solitair gelegen bedrijven. Ook vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening zijn solitaire glastuinbouwbedrijven minder gewenst, omdat kassen een grote landschappelijke en ruimtelijke impact hebben. Daarom krijgt de glastuinbouw voorrang in de glastuinbouwontwikkelingsgebieden rond Huissen-Anger, Neerijnen, Voorst en de Bommelerwaard. De inrichting van die glastuinbouwontwikkelingsgebieden zal door herstructurering worden geoptimaliseerd.

[Paragraaf 5.7.4](#) is niet van toepassing op glasopstanden kleiner dan twee hectare, omdat zij een kleinere impact hebben op de omgeving. De keuze voor deze ondergrens hangt samen met de huidige, gangbare maat van de moderne agrarische bouwpercelen. Glasopstanden kleiner dan twee hectare vormen vaak geen zelfstandig bedrijf, maar zijn veelal een onderdeel van of ondersteunend aan een andere type bedrijfsvoering. Vaak ook betreft het een locatie voor onderzoek of voor een eerste opkweek van planten.

Artikel 5.64 (nieuwvestiging en uitbreiding glastuinbouwbedrijf)

Lid 1: Vanuit de in [artikel 5.63](#) verwoorde clusteringsdoelstelling blijven de ontwikkelingsmogelijkheden buiten de glastuinbouwontwikkelingsgebieden beperkt. Bestaande bedrijven die willen (door)groeien, zullen voor een bedrijfseconomisch rendabele omvang moeten 'verkassen' naar zo'n gebied.

Een uitzondering op deze hoofdregel wordt geboden in [artikel 5.65](#).

Lid 2: Het gaat bij deze andere functies om functies die de glastuinbouw in het glastuinbouwontwikkelingsgebied ondersteunen en versterken. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld groenstroken voor landschappelijke inpassing, waterberging, ontsluitingswegen, bedrijfswoningen, huisvesting voor arbeidsmigranten, toeleverende bedrijven en logistieke ondersteuning. Ook functies die een duurzame energievoorziening voor de kassen binnen het gebied faciliteren, zoals windmolens, zonneparken en geothermieputten, zijn voorbeelden van andere functies.

Artikel 5.65 (eenmalige uitbreiding bestaand glastuinbouwbedrijf)

Voor bestaande glastuinbouwbedrijven, die de overstap naar een glastuinbouwontwikkelingsgebied bedrijfseconomisch of om andere redenen niet (kunnen) maken, is voorzien in een éénmalige uitbreidingsregeling. Uitbreiding is in het kader van deze instructieregel mogelijk tot een bedrijfsomvang (glasopstand) van maximaal vijf hectare. IJkdatum voor een éénmalige uitbreiding is 29 juni 2005, de datum waarop het glastuinbouwbeleid voor het eerst volledig is vastgesteld (in het toenmalige streekplan). De uitbreidingsmogelijkheid is beperkt tot een enkele uitzondering op het clusteringsbeleid, waarmee aan bestaande kleinere glastuinbouwbedrijven voldoende bedrijfseconomisch perspectief wordt geboden om het bedrijf op de huidige locatie te kunnen voortzetten.

Bedrijven binnen een voormalig extensiveringsgebied, behouden hun recht op een eenmalige uitbreiding, maar zullen een onderbouwing moeten overleggen om van dit recht gebruik te kunnen maken.

Paragraaf 5.7.5 Veehouderij

Geen toelichting.

Artikel 5.66 (oogmerk instructieregels over veehouderij)

In het provinciaal beleid voor de veehouderij wordt onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijbedrijven en -takken. Deze paragraaf bevat alleen instructieregels over de niet-grondgebonden veehouderij. Het provinciaal beleid geeft grondgebonden veehouderij veel ontwikkelruimte; de ontwikkelruimte voor niet-grondgebonden veehouderij is beperkt. De instructieregels over veehouderij zijn bedoeld voor bedrijven die landbouwhuisdieren houden zoals dit omschreven is in het landelijke omgevingsbeleid. Zie hiervoor: Landbouwhuisdieren - Kenniscentrum InfoMil.

Artikel 5.67 (nieuwvestiging veehouderij)

Lid 1: Onder «nieuwvestiging» wordt verstaan: vestiging van of het planologisch mogelijk maken van een veehouderijbedrijf op een nieuw agrarisch bouwperceel. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven is sowieso uitgesloten. Vestiging van grondgebonden veehouderijbedrijven is alleen toegestaan als sprake is van hervestiging (verplaatsing) van bedrijven binnen de provincie Gelderland. Als bedrijven op initiatief van de overheid geheel of gedeeltelijk verplaatst moeten worden vanwege een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang. Denk aan stadsuitbreiding, nieuwe natuur of infrastructuur of de PAS-problematiek. Of als een bestaand bedrijf moet verplaatsen om een goede landbouwstructuur (verkavelingssituatie) te creëren. Bij zo'n gedwongen verplaatsing wordt eerst gekeken of een bestaand agrarisch bouwperceel kan worden herbenut (hervestiging). Wanneer dat niet mogelijk of ondoelmatig is, kan de gemeente een nieuw agrarisch bouwperceel toekennen. De ligging van de grond die tot het bedrijf behoort, de verkeersontsluiting en de aanwezigheid van andere gevoelige functies zijn in dat geval van belang bij de uiteindelijke keuze van de nieuwe bedrijfslocatie. Ruimtelijke kwaliteit en een goede landschappelijke inpassing worden bij die locatiekeuze ook meegewogen. Lid 2: Via deze instructieregel wordt in omgevingsplannen geen ruimte geboden voor het oprichten van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf.

Artikel 5.68 (omgevingsplan Plussenbeleid)

Aan bestaande, niet-grondgebondenveehouderijbedrijven worden onder voorwaarden wel uitbreidingsmogelijkheden gegeven. Ook een van oorsprong grondgebonden bedrijf dat met een niet-grondgebonden bedrijfsdeel uitbreidt, valt onder het Plussenbeleid. Uitbreiding is alleen toegestaan als het bedrijf extra maatregelen neemt ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Voor deze extra maatregelen («plusmaatregelen») hebben Gedeputeerde Staten een handreiking vastgesteld. Gemeenten moeten met behulp van deze Handreiking Plussenbeleid uiterlijk vóór 1 januari 2027 beleidsregels opstellen. Dit Plussenbeleid geldt evenwel al met ingang van 22 maart 2017 voor elke uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderij. Als een uitbreiding wordt aangevraagd, zal het gemeentebestuur dus eerst beleidsregels moeten opstellen om bij de beoordeling van die aanvraag te betrekken.

Lid 1: Dit eerste lid borgt de doorwerking van het provinciale Plussenbeleid in de toetsing van aanvragen voor uitbreiding aan het omgevingsplan. In de aanvraag tot uitbreiding kan een veehouderijbedrijf zelf al een voorstel doen voor de concrete invulling van de beoogde «plusmaatregelen», in samenspraak met de omwonenden. Dit draagt bij aan het draagvlak voor de uitbreiding.

Lid 2: Het Plussenbeleid geldt alleen voor een uitbreiding van een niet-grondgebonden (onderdeel van) een bestaand bedrijf groter dan 500 vierkante meter. Een uitbreiding van of tot maximaal 500 vierkante meter is zonder toepassing van de beleidsregels eens in de vijf jaar mogelijk.

Artikel 5.69 (niet-grondgebonden veehouderij in ammoniakbuffergebied)

Specifiek voor het 'ammoniakbuffergebied' - dat is een zone van 250 meter rondom zeer gevoelige natuur in het Gelders natuurnetwerk - gelden aanvullende voorwaarden ten opzichte van de instructieregels over nieuwvestiging en uitbreiding bij niet-grondgebonden veehouderij. Oogmerk van deze aanvullende voorwaarden is dat de emissie van ammoniak niet toeneemt bij uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij. Omdat het 'ammoniakbuffergebied' bestaat uit een zone rond de prioritair natuurgebieden, geldt aanvullend op de regel dat nieuw- of hervestiging van intensieve veehouderij niet is toegestaan dat bij uitbreiding van een bestaand bedrijf de emissie van ammoniak op de locatie niet mag toenemen. Met het zogenoemde Reconstructiebeleid is aan perspectiefvolle bedrijven de mogelijkheid geboden te verplaatsen naar gebieden die minder gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De 'toename van emissie' wordt berekend overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.70 (verbod nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderij)

Deze instructieregel houdt verband met [artikel 4.48](#). Beoogd is dat de beperkingen voor de geitenhouderij uit oogpunt van de gezondheid van omwonenden, geregeld gaan worden in het omgevingsplan, zodat eventueel maatwerk mogelijk is. Zolang er nog geen onderzoeksresultaten zijn, die concreet zicht geven op de oorzaak van de gezondheidsrisico's voor omwonenden van geitenhouderijen, moet noodzakelijkerwijs volstaan worden met een algemeen verbod. Voor zo'n generiek verbod zonder enig zicht op maatwerk is het doelmatiger om dit opgenomen te houden in de provinciale omgevingsverordening. Zo wordt voorkomen dat gemeenten onnodig administratieve lasten maken. Om die redenen is de verplichting tot overheveling van dit verbod naar gemeentelijke omgevingsplannen uitgesteld. Nadat de uitkomsten van de onderzoeken gereed zijn en Provinciale Staten het verbod hebben kunnen heroverwegen zullen door gemeenten pas concrete regels opgenomen kunnen worden. Verwacht wordt dat de resultaten van de onderzoeken eind 2024 gereed zijn.

Paragraaf 5.7.6 Klimaatadaptatie

Geen toelichting.

Artikel 5.71 (oogmerk instructieregels over klimaatadaptatie)

Het is belangrijk dat de ruimtelijke inrichting klimaatbestendig en waterrobuust is om met toekomstige weersextremen te kunnen omgaan. Om ervoor te zorgen dat bij nieuwe, ruimtelijke ontwikkelingen hiervoor aandacht is, moet in de toelichting van een omgevingsplan dat een nieuwe, ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, worden beschreven hoe daarbij rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering.

Artikel 5.72 (klimaatadaptatie)

Met betrekking tot waterveiligheid en wateroverlast zijn omgevingswaarden vastgesteld met resultaats- en inspanningsverplichtingen voor de waterschappen. Ruimtelijke ontwikkelingen en weersextremen zijn hierop van grote invloed. Het is daarom van belang dat hiermee bij nieuwe, ruimtelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden en dat het waterschap hierbij wordt betrokken. Daarnaast vormen de effecten en gevolgen van droogte en hitte een belangrijke problematiek om rekening mee te houden.

Paragraaf 5.7.7 Energietransitie

Geen toelichting.

Artikel 5.73 (oogmerk instructieregels over energietransitie)

Geen toelichting.

Artikel 5.73a (regionaal programma energiestrategie)

In het Klimaatakkoord uit 2019 is voor energietransitie afgesproken om op regionale schaal samen te werken. De uit die afspraken voortgekomen regionale energiestrategie (RES) is zowel een regionaal samenwerkingsproces als het resultaat van die samenwerking: een gezamenlijk strategiedocument. In dit artikel wordt de continuïteit van het gezamenlijke RES-proces geborgd.

Lid 1: Voor het borgen van het RES-proces is aangesloten bij de systematiek van de regionale woonagenda (artikelen 5.50 en 5.51) en het regionaal programma werklocaties (paragraaf 5.7.2). Anders dan bij de woonagenda en de werklocaties zitten voor de samenwerking bij de energietransitie naast de gemeenten en de provincie ook andere deelnemers aan de regionale overlegtafel: het waterschap, de netbeheerders en andere maatschappelijke organisaties. Het kader voor deze regionale samenwerking is het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES; zie <https://regionale-energiestrategie.nl>). Onder het regiem van de Omgevingswet kan de regionale energiestrategie, net als de regionale woonagenda en het regionaal programma werklocaties, worden aangemerkt als programma als bedoeld in afdeling 3.2 van die wet. Consequentie hiervan is dat de regionale energiestrategie niet (meer) wordt vastgesteld door Provinciale Staten, maar (opnieuw net als de regionale woonagenda en het regionaal programma werklocaties) door Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten zijn immers het bevoegd gezag voor de programma's (artikel 3.4 van de Omgevingswet). Aan de gemeentebesturen en waterschapsbesturen wordt deze juridische duiding van de RES niet voorgeschreven: zij kunnen zelf bepalen of zij een nieuwe versie van de RES laten vaststellen door het dagelijks of door het algemeen bestuur.

Lid 2: Een van de uitgangspunten van het NPRES is dat periodiek de samenwerking wordt geëvalueerd en de regionaal gemaakte afspraken in de RES worden geactualiseerd. De RES1.0 is vastgesteld in 2021 en wordt tweejaarlijks gemonitord en geëvalueerd en zo nodig herzien. Het NPRES vergt een tweejaarlijks 'Voortgangsdokument' (monitoring) en een 'RES Herijking' (aanpassing van de eerder gemaakte strategische keuzes). Voor deze cyclus van herijking wordt – in aansluiting bij de regionale woonagenda en het regionaal programma werklocaties – in elk geval een cyclus van vier jaar voorgeschreven. De monitoringscyclus wordt geborgd in artikel 8.10. Die vierjaarlijkse cyclus sluit aan bij de startdatum voor de bovengenoemde NPRES-cyclussen: de eerstvolgende deadline is op 1 juli 2025 (vier jaar na de deadline voor de RES1.0). Voor zover de NPRES als afspraak bevat dat de RES frequenter moet worden herzien, worden die afspraken gevolgd. Naast dit landelijke kader kunnen ook andere omstandigheden aanleiding geven om de RES te herzien buiten de vierjaarlijkse cyclus om. Twee voorbeelden worden genoemd: een scherpere van (Europees, landelijk of provinciaal) beleid en het bijsturen van de verhouding tussen zon en wind. Zowel door NPRES als door Provinciale Staten (motie 21M37, PS2021-868) is expliciet aangegeven dat een goede balans tussen energieopwekking met behulp van de zon en van de wind van belang is. Wat een (on)evenwichtige verhouding is, bepalen de deelnemende partijen met elkaar. Aangezien dit per regio kan verschillen, is maatwerk noodzakelijk.

Artikel 5.73b (doorwerking regionaal programma energiestrategie)

Hoewel de RES is opgestart uit buitenwettelijk instrument, is in het Klimaatakkoord afgesproken dat de resultaten van de RES – met name de regionaal gemaakte afspraken over zoekgebieden voor zonne-energie en windenergie – onder meer worden verankerd in het gemeentelijke omgevingsplan. Ter ondersteuning van deze borging wordt (opnieuw) aangesloten bij de systematiek van de regionale woonagenda (artikel 5.51, eerste lid) en het regionaal programma werklocaties (artikel 5.57, eerste lid). Deze borgingssystematiek biedt enerzijds rechtszekerheid aan initiatiefnemers via het omgevingsplan (lid 1) en anderzijds voldoende flexibiliteit voor lokaal maatwerk (lid 2).

Artikel 5.73c (inhoud regionaal programma energiestrategie)

In aanvulling op [artikel 5.71a](#) wordt niet alleen het RES-proces geborgd, maar ook het resultaat van die regionale samenwerking: de inhoudelijke afspraken over de energietransitie. Ook voor de inhoud van de RES2.0 en daarop volgende versies is de NPRES leidend. Deze instructieregel markeert de onderwerpen, waarover naar het oordeel van Provinciale Staten in ieder geval goede regionale afspraken moeten worden gemaakt. Deze instructieregel ondersteunt het RES-proces om tot een tijdige uitvoering (dus vóór 2030) te komen van de energietransitie conform het bod dat door

elke regio in het kader van het Klimaatakkoord op tafel is gelegd. Lid 3 Dit lid benoemt kenmerken van gebieden of locaties die in ieder geval geschikt kunnen zijn. Maar dus niet uitsluitend. De beoordeling van onderdeel b en c wordt samen met de netbeheerder en initiatiefnemer gedaan. Het jaar 2030 is opgenomen omdat dit in het Klimaatakkoord aangegeven is. Dit wil niet zeggen dat er na dit jaar geen zonne- of windparken meer geschikt kunnen zijn.

Artikel 5.74 (gebieden of locaties voor zonneparken)

In toenemende mate worden er initiatieven ontwikkeld voor het opwekken van zonne-energie. Het inpassen van zonne-energie in het stedelijk gebied (zoals op daken, parkeerplaatsen, bedrijventerreinen) heeft de voorkeur. Ook het aantal zonneparken in het buitengebied neemt toe. Deze zijn ook nodig om de klimaatdoelen te halen, maar vergen een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inrichting gelet op de kwaliteit van inrichting van de Gelderse leefomgeving in het buitengebied. Zo bieden bijvoorbeeld locaties als een (voormalige) stortplaats, een zandwinplas of langs infrastructuur kansen voor zonne-energie zonder afbreuk te doen aan de ruimtelijk kenmerken, de identiteit en de functie of gebruik van een gebied.

Lid 1: De gebieden of locaties in het buitengebied moeten geschikt zijn, gelet op de gestelde energiebehoefte of ambitie, de mogelijkheden in het stedelijk gebied, op daken en de impact op de ruimtelijke kwaliteit. Als de aanleg van zonneparken in het buitengebied mogelijk wordt gemaakt, spelen de landschappelijke en natuurlijke kernkwaliteiten en biodiversiteit een belangrijke rol bij:

- a. de keuze van geschikte gebieden;
- b. zorgvuldig ruimtegebruik en samenhang binnen deze gebieden; en
- c. de inrichting en ontwerp van een zonnepark.

Deze ruimtelijke kwaliteiten moeten in elk geval worden behouden en bij voorkeur te worden versterkt. Omdat een zonnepark een ontwikkeling is die tijdelijk wordt toegestaan, moet gemotiveerd worden welke onderdelen van het inrichtingsplan tijdelijk zijn en welke ook na verwijdering van de zonnepanelen in stand moeten worden gelaten. Dit is afhankelijk van het karakter van het gebied, de gedurende de looptijd van de exploitatie van het zonnepark gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteiten en de functie van de locatie na verwijdering van het zonnepark. Ook de consequenties voor het elektriciteitsnet zijn van belang. De ontwikkeling van zonneparken heeft impact op de beschikbare netcapaciteit, zowel voor andere functies als voor de netbeheerder die hiervoor mogelijk investeringen moet doen. Als laatste is ook de relatie met het huidige en meervoudig grondgebruik relevant. De ontwikkeling van zonneparken moet zo min mogelijk ten koste gaan van bestaande of andere gewenste functies.

Lid 2: De realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. De technologische ontwikkeling voor het opwekken van zonne-energie gaat steeds verder, waardoor er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor meervoudig ruimtegebruik. We hechten waarde aan een goede balans tussen ruimtelijke kwaliteit enerzijds en de bijdrage aan de energietransitie anderzijds. Het heeft daarbij de voorkeur dat de ruimtelijke kwaliteit van een gebied of locatie niet alleen behouden blijft, maar juist verbetert. Daarom is een maximale gebruikstermijn van 30 jaar en de voorwaarde voor de sanering van het zonnepark na beëindiging opgenomen.

Lid 3: Daar waar de kwaliteit van het gebied waar het zonnepark wordt gelokaliseerd blijvend kan worden versterkt, beziet het gemeentebestuur of deze verbeterde kwaliteit ook na het beëindigen van de exploitatie en de verwijdering van het zonnepark in stand kan of moet worden gehouden. De substantiële versterking van de kernkwaliteiten kan worden verzekerd door het sluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag (eventueel in combinatie met een boetebeding), voordat een omgevingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning voor de aanleg en gebruik van het zonnepark wordt verleend.

Artikel 5.75 (ruimtelijke inpassing windturbines)

Visualisaties van de windturbineparken in samenhang met elkaar kunnen bijvoorbeeld aantonen dat er geen sprake is van visuele interferentie. In het ruimtelijk ontwerp wordt aandacht besteed aan de wijze waarop een windturbine reageert of windturbines reageren op de schaal, maat en richting van het landschap. Wanneer één of meerdere windturbines worden opgericht in nabijheid van een bestaande windturbine, gaan de turbines visueel interfereren. Bij grote windturbines kan de interferentie op een grote afstand optreden. Bij méér dan één windturbine zijn keuzes in onderlinge afstand, patronen en richting van turbines bepalend voor de mate waarin ruimtelijke kwaliteit wordt bereikt. Beplanting kan ook bijdragen aan de versterking van de landschapsstructuur. De effecten van de ingreep worden vanuit het standpunt van een beschouwer bekeken. Een beschouwer kan zijn: iemand die er in de buurt woont of een automobilist of fietser op een weg in het gebied. En vooral hoe het aanzicht verandert als de beschouwer beweegt in het landschap, in het zicht van de windturbines of het windturbinepark. Verder kan ook het toeristisch en recreatief gebruik van het landschap een rol spelen.

Hoofdstuk 6 Overige instructieregels

Geen toelichting.

Afdeling 6.1 Instructieregels over taken en bevoegdheden waterschap

Geen toelichting.

Paragraaf 6.1.1 Instructieregels: algemeen

Geen toelichting.

Artikel 6.1 (toepassingsbereik en oogmerk instructieregels over taken en bevoegdheden waterschap)

Een klein deel van het beheergebied van waterschap Vechtstromen ligt in Gelderland, het overgrote deel ligt in Overijssel. Tussen betrokken partijen bestaat al lang de afspraak en regeling dat de op het waterschap Vechtstromen gerichte regels van de Provincie Overijssel ook van toepassing zijn op het Gelderse gebied van het waterschap. Dat wordt met dit artikel voortgezet.

Paragraaf 6.1.2 Instructieregels: regionale waterkeringen

Geen toelichting.

Artikel 6.2 (technische leidraad ontwerp regionale waterkeringen)

Het verdient aanbeveling dat bij het ontwerp van regionale waterkeringen rekening wordt gehouden met de relevante documenten van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA). De volgende documenten zijn in ieder geval geschikt:

- a. Handreiking ontwerpen & verbeteren boezemkaden (ORK 2009-06);
- b. Handreiking ontwerpen & verbeteren waterkeringen langs regionale rivieren (ORK 2009-07).

Artikel 6.3 (uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen)

De uitvoering van de opgave die volgt uit de omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen kan van grote invloed zijn op de formatie en financiën van de beheerders. Om het waterschap de ruimte te geven om de benodigde werkzaamheden efficiënt en doelmatig uit te voeren, is vastgelegd dat gewerkt wordt met een uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen. In dit uitvoeringsprogramma beschrijft het waterschap hoe het de benodigde werkzaamheden aan de regionale waterkeringen gaat aanpakken. Jaarlijks brengt het waterschap verslag uit over de voortgang van de werkzaamheden in het uitvoeringsprogramma. Daarbij kunnen de bijzonderheden in beeld worden gebracht, die zijn waargenomen bij de zorgplichtactiviteiten. Het heeft de voorkeur dat deze voortgangsrapportage zoveel mogelijk aansluit op de jaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van het waterbeheerprogramma, zoals voorgeschreven in [artikel 6.5](#).

Paragraaf 6.1.3 Instructieregels: waterbeheerprogramma

Geen toelichting.

Artikel 6.4 (inhoud waterbeheerprogramma)

In dit artikel worden instructieregels gesteld aan de inhoud van het waterbeheerprogramma om te waarborgen dat het waterbeheerprogramma goed wordt ingebed in het breder afgewogen regionaal waterprogramma. Het waterbeheerprogramma bevat, op de schaal van het waterschap, een uitwerking van de strategische doelen die in het regionaal waterprogramma zijn geformuleerd.

Artikel 6.5 (voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma)

In dit artikel is geregeld dat de beheerder, ten minste eenmaal per jaar, aan Gedeputeerde Staten rapporteert over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma en de mate waarin de in het programma gestelde doelen worden bereikt. Deze voortgangsrapportage vormt de basis voor

het periodiek bestuurlijk overleg in de beleidscyclus tussen de provincie en het waterschap. Uitgangspunt is dat de samenwerking tussen provincie en waterschap zich toespitst op de gezamenlijke beleidsvorming (met ieder een eigen rol hierin), de uitvoering en het toezicht op de uitvoering. Daarbij wordt uitgegaan van een afstemming van taken op basis van partnerschap en complementariteit. Bij de rapportage en het bepalen van de prioriteiten kan een relatie worden gelegd met de monitoring en verslaglegging van de omgevingswaarden. Op basis van het verslag en het periodiek overleg ziet de provincie erop toe dat de gestelde strategische doelen worden bereikt.

Paragraaf 6.1.4 Instructieregels: legger

Geen toelichting.

Artikel 6.6 (inhoud legger)

De legger is ook van belang voor de toetsing van de waterstaatswerken aan de gestelde normen. Deze toetsing wordt mogelijk door de gegevens in de legger, waarin de vereiste toestand van de waterstaatswerken is aangegeven, te vergelijken met de feitelijke toestand van de waterstaatswerken. Daarom wordt hier een nadere instructie gegeven over de inhoud van de legger in aanvulling op de Omgevingswet.

Artikel 6.7 (vrijstelling verplichtingen inhoud legger waterschap Vallei en Veluwe)

Lid 1: Voor de bergingsgebieden is het vrijwel onmogelijk om naast de ligging en de afmeting ook de vorm en constructie aan te geven. Daarom is gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid uit het vierde lid van artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Lid 2: Ook voor de C-wateren wordt gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid. Gelet op de aard en functie van deze waterstaatswerken lenen deze zich niet voor het vastleggen van vorm, afmeting en constructie.

Artikel 6.8 (vrijstelling verplichtingen inhoud legger waterschap Rivierenland)

Lid 1: Voor de bergingsgebieden is het vrijwel onmogelijk om naast de ligging en de afmeting ook de vorm en constructie aan te geven. Daarom is gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid uit het vierde lid van artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Lid 2: Ook voor de C-wateren wordt gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid. Gelet op de aard en functie van deze waterstaatswerken lenen deze zich niet voor het vastleggen van vorm, afmeting en constructie.

Artikel 6.9 (vrijstelling verplichtingen inhoud legger waterschap Rijn en IJssel)

Lid 1: Voor de bergingsgebieden is het vrijwel onmogelijk om naast de ligging en de afmeting ook de vorm en constructie aan te geven. Daarom is gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid uit het vierde lid van artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Lid 2: Ook voor de in het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel gelegen regionale waterkeringen, die als handhaven huidige situatie zijn genormeerd, wordt gebruikgemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid. Gelet op hun aard en functie lenen deze zich niet voor het vastleggen van vorm, afmeting en constructie.

Lid 3: Als de maatgevende afvoer van het oppervlaktewaterlichaam kleiner is dan 25 liter per seconde en het oppervlaktelichaam niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging, dan is dat voldoende reden om het oppervlaktelichaam vrij te stellen van de leggerplicht, gelet op de ondergeschikte waterafvoerende functie en de normen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water. Deze vrijstelling is op verzoek van waterschap Rijn en IJssel opgenomen.

Lid 4: De vrijstelling in het vierde lid ziet op oppervlaktewaterlichamen die vanwege hun natuur- of landschapsfunctie aanzienlijk breder zijn dan noodzakelijk is voor hun waterafvoerende functie. Deze lenen zich niet voor het vastleggen van een theoretisch dwarsprofiel. Bovendien ligt het vaak in het karakter van dergelijke oppervlaktewaterlichamen dat het profiel moet kunnen veranderen door natuurlijke processen. Daarom worden plassen, meren, vijvers, oude rivierstrangen en natuurvriendelijk ingerichte en meanderende wateren vrijgesteld van de leggerplicht, voor wat betreft de vorm, afmeting en constructie. De ligging van deze waterstaatswerken blijft wel van belang, hiervoor wordt geen vrijstelling van de leggerplicht verleend.

Paragraaf 6.1.5 Instructieregels: peilbesluiten

Geen toelichting.

Artikel 6.10 (aanwijzing verplichte peilbesluiten)

Op grond van artikel 2.41 van de Omgevingswet stelt het waterschapsbestuur een of meerdere peilbesluiten vast voor de bij omgevingsverordening aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan die deel uitmaken van die watersystemen. Met dit artikel is hierin voorzien. In het peilbesluit worden op een voor de beheerder bindende wijze waterstanden opgenomen of bandbreedten waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. Een peilbesluit laat zien welk peil gehandhaafd zal worden. Dit geeft duidelijkheid aan de ingezetenen van het waterschap, die verschillende belangen hebben (zoals droge voeten, natuur, landbouw, voorkomen zetting, droge kruipruimte). Een peilbesluit vaststellen is verplicht voor oppervlaktewateren waarvan het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen. De kaart waarop de gebieden zijn aangegeven (het werkingsgebied) kent een indicatieve begrenzing. De exacte begrenzing zal door het waterschap bij de vaststelling van het peilbesluit worden bepaald. Als er geen peilbesluiten zijn voorgeschreven, kan het waterschap streefpeilen hanteren.

Artikel 6.11 (inhoud peilbesluit)

In artikel 2.22 jo. 2.23 van de Omgevingswet is bepaald dat bij omgevingsverordening regels kunnen worden gesteld over de inhoud of motivering van het peilbesluit. In dit artikel wordt hieraan uitvoering gegeven. In het peilbesluit worden op een voor de beheerder bindende wijze waterstanden opgenomen of bandbreedten waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. Een peilbesluit laat zien welk peil gehandhaafd zal worden. Dit geeft duidelijkheid aan de ingezetenen van het waterschap, die verschillende belangen hebben (zoals droge voeten, natuur, landbouw, voorkomen zetting, droge kruipruimte) Gelet hierop worden nadere instructies gegeven over de inhoud van een peilbesluit. Zo dient de toelichting bij het peilbesluit inzicht te geven in de verhouding tussen de gekozen oppervlaktewaterstanden ten opzichte van het optimale grond- en oppervlaktewaterregime.

Artikel 6.12 (herziening peilbesluit)

Een peilbesluit is gebaseerd op de dan geldende omstandigheden, zoals functies en maaiveldhoogte. Het is daarom van belang om de actualiteit van het peilbesluit te monitoren. In dat verband wordt bepaald dat een peilbesluit tenminste eens in de tien jaar wordt herzien.

Artikel 6.13 (uitstel herziening peilbesluit)

Geen toelichting.

Paragraaf 6.1.6 Instructieregels: rangorde bij waterschaarste

Geen toelichting.

Artikel 6.14 (rangorde bij waterschaarste Twentekanal en Overijsselse Vecht)

Algemeen: De rangorde bij waterschaarste biedt duidelijkheid over welke behoeften bij watertekort voorrang krijgen op andere behoeften. Dit draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekort. Artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving legt bindend de landelijke rangorde bij waterschaarste vast. Artikel 7.13 van dit besluit biedt de provincie de mogelijkheid om bij omgevingsverordening nadere regels te stellen over de rangorde.

Lid 1: In dit lid is een specifieke prioritering vastgelegd met betrekking tot het kleinschalig hoogwaardig gebruik van het water van de Twentekanal en Overijsselse Vecht (bij watertekort).

Lid 2: In dit lid is een specifieke prioritering vastgelegd met betrekking tot de overige behoeften van watergebruik van de Twentekanal en Overijsselse Vecht (bij watertekort).

Artikel 6.15 (rangorde bij waterschaarste Vallekanaal en Eem)

De rangorde bij waterschaarste biedt duidelijkheid over welke behoeften bij watertekort voorrang krijgen op andere behoeften. Dit draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekort. Artikel 3.14 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving legt bindend de landelijke rangorde bij waterschaarste vast. Artikel 7.13 van dit besluit biedt de provincie de mogelijkheid om bij omgevingsverordening de nadere regels te stellen over de rangorde. In dit artikel is voor het Vallekanaal en de Eem, binnen waterschap Vallei en Veluwe, een specifieke prioritering van overige behoeften vastgelegd.

Artikel 6.15a (rangorde bij waterschaarste voor het aanvoergebied vanuit het IJsselmeergebied)

Algemeen: De rangorde bij waterschaarste biedt duidelijkheid over welke behoeften bij watertekort voorrang krijgen op andere behoeften. Dit draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekort. Artikel 3.14 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving legt bindend de landelijke rangorde bij waterschaarste vast. Artikel 7.13 van dit besluit biedt de provincie de mogelijkheid om bij omgevingsverordening nadere regels te stellen over de rangorde. In de Bestuursvereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied is afgesproken dat alle betrokken provincies rondom het IJsselmeergebied een uniforme verdringingsreeks/rangorde zullen hanteren. Zodat bij (dreigend) watertekort op eenduidige wijze afspraken gelden en communicatie over waterverdeling volgens de laatste inzichten plaatsvindt.

Lid 1: In dit lid is een specifieke prioritering vastgelegd met betrekking tot het kleinschalig hoogwaardig gebruik van het water uit het aanvoergebied vanuit het IJsselmeergebied.

Lid 2: In dit lid is een specifieke prioritering vastgelegd met betrekking tot de overige behoeften van watergebruik van het aanvoergebied vanuit het IJsselmeergebied.

Paragraaf 6.1.7 Instructieregels: grondwatergegevens

Geen toelichting.

Artikel 6.16 (verstrekken gegevens wateronttrekkingsactiviteiten)

Vanwege het provinciale belang van een betrouwbaar grondwaterregister, wordt in dit artikel de verplichting voor het waterschapsbestuur opgenomen om jaarlijks de relevante gegevens over wateronttrekkingsactiviteiten aan Gedeputeerde Staten te verstrekken. Daarbij verstrekt het waterschap ook de waterkwaliteitsgegevens van onttrekkingen voor menselijke consumptie, zoals vereist op grond van de vergunningen voor die onttrekkingen.

Afdeling 6.2 Instructieregels over taken en bevoegdheden Gedeputeerde Staten

Geen toelichting.

Paragraaf 6.2.1 Instructieregels: projectbesluiten

Geen toelichting.

Artikel 6.17 (instructieregels omgevingsplan van overeenkomstige toepassing op projectbesluit)

De instructieregels voor het omgevingsplan uit [hoofdstuk 5](#) (inclusief de daarvoor geldende afwijkruimte en afwijkmogelijkheden uit [hoofdstuk 1](#)) gelden via deze schakelbepaling ook voor het projectbesluit. Het projectbesluit komt als wettelijk instrument qua toepassingsmogelijkheden overeen met een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse afwijking. Ongeacht van welke bevoegdheid gebruikgemaakt wordt om een activiteit of ontwikkeling mogelijk te maken of wie het bevoegd gezag is (het gemeentebestuur of Gedeputeerde Staten), gelden dezelfde instructieregels ter bescherming van provinciale belangen.

Paragraaf 6.2.2 Instructieregels: regionale samenwerking

Geen toelichting.

Artikel 6.18 (regionale programma's)

Dit artikel is van toepassing op drie regionale programma's: de regionale woonagenda, het regionaal programma werklocaties en de regionale energiestrategie. Gedeputeerde Staten kunnen zo nodig zelfstandig een regionaal programma bijstellen of aanscherpen als:

- a. deze afspraken niet of niet tijdig door de regiogemeenten worden geactualiseerd, of
- b. de regionale afspraken naar oordeel van Gedeputeerde Staten van onvoldoende kwaliteit zijn.

De aan de regiotafel deelnemende partijen krijgen eerst een redelijke termijn om alsnog tot actualisering of kwaliteitsverbetering van de regionale afspraken te komen.

Gedeputeerde Staten zetten deze bevoegdheid alleen in het uiterste geval in. Denk hierbij aan een situatie dat een regio na een lange tijd van overleg niet tot een goed voorstel komt, er geen zicht is op verbetering en nieuwe ontwikkelingen worden belemmerd. Het streven is om in partnerschap, zo mogelijk met unanimititeit, te komen tot doelmatige en doeltreffende regionale afspraken voor alle drie ruimtelijke opgaven: woningbouw, werklocaties en energietransitie. Deze opgaven kunnen met elkaar concurreren en vragen daarom ook om integrale afstemming aan de regiotafel.

Paragraaf 6.2.3 Instructieregel: bebording gebieden

Geen toelichting.

Artikel 6.19 (bebording stiltegebieden)

Het volstaat uiteraard niet om stiltegebieden op papier of digitaal aan te wijzen en vast te leggen. De begrenzing wordt publiek kenbaar gemaakt in het fysieke landschap via een informatiebord (RVV L306b).

Paragraaf 6.2.4 Instructieregel: Plussenbeleid

Geen toelichting.

Artikel 6.20 (handreiking beleidsregels Plussenbeleid)

Provinciale Staten hebben aan Gedeputeerde Staten de opdracht gegeven een handreiking op te stellen voor gemeentelijke beleidsregels voor de toepassing van het Plussenbeleid. In dit artikel geven Provinciale Staten een duidelijk kader mee voor het opstellen van die handreiking. Dit kader is ontleend aan de Omgevingsvisie Gelderland (2014-2018). De tekst van de handreiking is een-op-een overgenomen uit de tekst over het Plussenbeleid in de Verdieping bij de Omgevingsvisie (2014-2018, Actualisatieplan 2, maart 2017). Via het Plussenbeleid wordt bij uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf verlangd dat extra maatregelen worden genomen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van dierwelzijn, landschappelijke inpassing en/of milieu.

Hoofdstuk 7 Procedures toezicht en handhaving

Geen toelichting.

Afdeling 7.1 Aanvraag ontheffing instructieregels

Geen toelichting.

Artikel 7.1 (aanvraagvereisten ontheffing instructieregels)

In [artikel 1.6](#) is uitvoering gegeven aan artikel 2.33, eerste lid, van de Omgevingswet door te bepalen dat Gedeputeerde Staten op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap ontheffing kunnen verlenen van een instructieregel. [Artikel 7.1](#) regelt welke informatie (bescheiden en gegevens) het verzoek moet bevatten, zodat Gedeputeerde Staten dit verzoek onmiddellijk in behandeling kunnen nemen. Het beslissingscriterium of de beoordelingsregel voor zo'n verzoek staat in artikel 2.33, vierde lid, van de Omgevingswet: 'een ontheffing wordt alleen verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd'. Het is aan de aanvrager van de ontheffing om overtuigend te motiveren waarom de instructieregel zou moeten wijken voor de uitvoering van een bepaalde taak of bevoegdheid.

Afdeling 7.2 Vergunningverlening

Geen toelichting.

Paragraaf 7.2.1 Aanvraag omgevingsvergunning

Geen toelichting.

Artikel 7.2 (aanvraagvereisten omgevingsvergunning)

Dit artikel is van toepassing op omgevingsvergunningen waarvan de vergunningplicht in deze omgevingsverordening is gecreëerd. Het betreft de volgende omgevingsvergunningen:

- a. grondwaterbedreigende activiteit in waterwingebied ([artikel 4.18](#));
- b. gebruik gesloten stortplaats ([artikel 4.36](#));
- c. ontgroningen ([artikel 4.50](#)); en
- d. de beperkingengebiedactiviteit op of langs provinciale weg ([artikel 4.55](#)).

Aanvragen om een omgevingsvergunning worden ingediend via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De specifieke gegevens die moeten worden overgelegd, volgen ook uit deze voorziening.

Paragraaf 7.2.2 Algemene beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning

Geen toelichting.

Artikel 7.3 (toepassingsbereik)

Geen toelichting.

Artikel 7.4 (verlening omgevingsvergunning en voorschriften omgevingsvergunning)

In deze verordening is een verbod opgenomen om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te verrichten. Dit verbod is opgenomen met een bepaald oogmerk. Dit oogmerk staat in de artikelen [4.14](#), [4.35](#), [4.49](#) en [4.53](#). Gedeputeerde Staten verlenen de omgevingsvergunning alleen als de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd, verenigbaar is met dit oogmerk. Ze verbinden, als dat nodig is, voorschriften aan de omgevingsvergunning om te zorgen dat de activiteit verenigbaar is met het oogmerk. Als de activiteit, ook na het stellen van eventuele voorschriften niet verenigbaar is met het oogmerk, verlenen Gedeputeerde Staten de omgevingsvergunning niet. Bij het stellen van de voorschriften betrekken Gedeputeerde Staten de oogmerken van de omgevingsvisie Gaaf Gelderland en Omgevingswet. De oogmerken van de omgevingsvisie zijn een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland en een goede kwaliteit van de Gelderse leefomgeving. Gedeputeerde Staten kunnen dus brede en integrale voorschriften verbinden aan de vergunning.

Artikel 7.5 (wijziging voorschriften omgevingsvergunning en intrekking omgevingsvergunning)

Wanneer de omgevingsvergunning is verleend, mag de activiteit onder de voorgeschreven voorwaarden worden uitgevoerd. Soms is het nodig om de voorschriften te wijzigen of de omgevingsvergunning in te trekken. Gedeputeerde Staten doen dit als het gebruikmaken van de omgevingsvergunning niet verenigbaar is met het oogmerk waarmee het verbod gesteld is. Zij kunnen dit ook doen als gebruikmaken van de omgevingsvergunning niet langer verenigbaar is met de oogmerken van de omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Bijvoorbeeld wanneer na het verlenen van de omgevingsvergunning de omstandigheden verslechteren. Deze bevoegdheden zijn aanvullend op de bevoegdheden op grond van artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Omgevingswet.

Paragraaf 7.2.3 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning: werelderfgoed

Geen toelichting.

Artikel 7.6 (beoordelingsregel Neder-Germaanse Limes)

Met deze beoordelingsregel voor het bevoegde gezag wordt geborgd dat bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning rekening wordt gehouden met de nader uitgewerkte kernkwaliteiten van de Neder-Germaanse Limes (zie de bijlage Kernkwaliteiten Neder-Germaanse Limes). Deze concrete instructieregel wordt gesteld aanvullend op (en ook concreter dan) artikel 5.131 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin wordt bepaald dat in een omgevingsplan rekening moet worden gehouden met het belang van de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed.

Paragraaf 7.2.4 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning: grondwaterbedreigende activiteit

Artikel 7.7 (beoordelingsregel grondwaterbedreigende activiteit)

Geen toelichting.

Artikel 7.8 (advies gemeente en drinkwaterbedrijf)

Geen toelichting.

Paragraaf 7.2.5 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning: gebruik gesloten stortplaats

Artikel 7.9 (beoordelingsregel gebruik gesloten stortplaats)

Gedeputeerde Staten zijn belast met het treffen van nazorgmaatregelen bij gesloten stortplaatsen om nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen. Met name het vervangen van de bovenafdichting is een aanzienlijke kostenpost. Een goed functionerend systeem van nazorgmaatregelen is van groot belang. Daarom kan een omgevingsvergunning voor het gebruik van een gesloten stortplaats alleen worden verleend als de nazorgmaatregelen (door het stellen van voorschriften) daar geen hinder van ondervinden.

Paragraaf 7.2.6 Beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning: beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg

Geen toelichting.

Artikel 7.10 (beoordelingsregels uitweg)

Algemeen: De belangrijkste functie van provinciale wegen is het afwikkelen van doorgaand verkeer. Het komt voor dat een aanvrager de weg wil gebruiken voor andere activiteiten. In principe staat de provincie dit niet toe. Voor een aantal situaties wordt een uitzondering gemaakt. De beoordelingsregels bevatten de criteria voor het verlenen, wijzigen of weigeren van omgevingsvergunningen in beperkingengebieden met betrekking tot een provinciale weg. De criteria zijn gelijk gebleven aan die in de Nadere regels werkzaamheden en gebruik van wegen in beheer bij de provincie Gelderland. Als voor een activiteit geen specifieke beoordelingsregels gelden, wordt beoordeeld of de activiteit verenigbaar is met de in [artikel 4.53](#) genoemde te beschermen belangen (het oogmerk).

Naast de beoordelingscriteria kunnen Gedeputeerde Staten voor specifieke onderwerpen ook beleidsregels voor beperkingengebieden met betrekking tot een provinciale weg vaststellen.

Beoordelingsregels uitwegen: Op grond van doelmatigheid en verkeersveiligheid wordt een vergunning voor het maken, veranderen en hebben van

een uitweg naar de weg alleen verleend voor een uitweg op:

- a. wegen van de laagste orde. Bij voorkeur vindt de ontsluiting van een perceel plaats op de al aanwezige (gemeentelijke) toegangswegen, omdat daar de snelheid relatief laag ligt en het verkeer gemakkelijk mengt. Uitwegen op stroomwegen zijn niet toegestaan;
- b. een perceel dat nog geen andere uitweg heeft. Per perceel wordt er maximaal één uitweg toegestaan. De provincie verleent geen omgevingsvergunning voor een tweede uitweg. Een perceel wordt in dit verband gezien als een samenhangend geheel van stukken grond. Bij de beoordeling daarvan wordt gekeken naar het gebruik van het perceel/de percelen en niet naar het kadastrale perceel. Er wordt geen vergunning verleend voor een tweede uitweg;
- c. de uitweg moet ook verkeersveilig zijn en mag de doorstroming van het verkeer op de weg niet belemmeren.

Ook de plaatselijke omstandigheden betreft de provincie bij de vergunningverlening. Om de verkeersveiligheid te beschermen kijkt ze ook naar:

- a. zichtafstanden: heeft de weggebruiker voldoende zicht om veilig de weg op te rijden;
- b. de afstand tot kruisingen, splitsingen, bochten en verkeersinstallaties in verband met onder andere de veilige remafstand;
- c. de aanwezigheid van verdrijvingsvlakken, voorsorteervakken en opstelstroken in verband met onder andere de overzichtelijkheid van de verkeerssituaties;
- d. de aanwezigheid van fysieke belemmeringen, zoals middengeleiders.

Artikel 7.10a (specifieke eis uitvoering en onderhoud uitweg)

In de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een uitweg wordt bepaald dat de aanleg en het onderhoud in het beperkingengebied provinciale weg door of in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd. Een financiële vergoeding voor de aanleg en het onderhoud van de uitweg wordt in rekening gebracht bij de aanvrager. De reden hiervoor is dat de uitweg in de berm onderdeel uitmaakt van de provinciale weg en ook vaak in eigendom is van de provincie. Dat stelt bepaalde eisen aan de vormgeving en kwaliteit van de uitweg. Bovendien moeten de werkzaamheden verkeersveilig uitgevoerd worden. Er moeten verkeersmaatregelen worden getroffen die voldoen aan de daarvoor geldende CROW-publicaties. Gezien de snelheden op de provinciale weg, wil de provincie dit voortaan in eigen beheer laten uitvoeren om verkeersgevaarlijke situaties te voorkomen.

Artikel 7.11 (beoordelingsregels roerende zaken, voorwerpen en stoffen: algemeen)

Roerende zaken, voorwerpen en stoffen die aanwezig zijn op, aan, in, naast, onder of boven de weg kunnen de bruikbaarheid van de weg, de veiligheid op de weg en de verkeersdoorstroming negatief beïnvloeden. De provincie gaat daarom zeer terughoudend om met het verstrekken van omgevingsvergunningen. Ze verleent deze alleen voor de in dit artikel genoemde gevallen. Onder voorwerpen en stoffen wordt in deze paragraaf verstaan: zaken die niet tot de weg behoren, die niet functioneel zijn voor de weg of het gebruik ervan.

Artikel 7.12 (beoordelingsregels roerende zaken, voorwerpen en stoffen: buitenreclame)

Algemeen: Het provinciebestuur is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de veiligheid en doorstroming van het verkeer op haar wegen. Een belangrijke oorzaak voor verkeersonveiligheid is afleiding. Afleiding kan worden veroorzaakt door personen, objecten en gebeurtenissen op en langs de weg. Zij hebben invloed op het rij- en kijkgedrag van weggebruikers. De provincie wil daarom zo min mogelijk objecten op, naast of over haar wegen, die kunnen zorgen voor afleiding van de weggebruiker. De verkeersveiligheid en de doorstroming op de weg verminderen hierdoor en het risico op ongevallen neemt toe. Daarom staat de provincie buitenreclame in beginsel niet toe. Buitenreclame kent echter vele verschijningsvormen. Alle voorwerpen die gebruikt worden om reclame op aan te brengen, kunnen er onder vallen. Zoals hierboven al is aangegeven, is het hebben van buitenreclame in beginsel niet toegestaan. Voor de volgende gevallen wordt op de hoofdregel een uitzondering gemaakt:

- a. verwijzingsborden voor toeristisch-recreatieve objecten;
- b. spandoeken en bogen bij evenementen;
- c. prijzenborden bij tankstations;
- d. buitenreclame met een verkeersfunctie, zoals de campagne "wij gaan weer naar school";
- e. buitenreclame op rotondes; en
- f. (digitale) informatieborden.

a. Verwijzingsborden toeristisch-recreatieve objecten: De toeristisch-recreatieve bewegwijzering zorgt ervoor dat de ter plaatse onbekende weggebruiker op een vlotte en veilige manier naar toeristisch-recreatieve accommodaties en gebieden wordt geleid. Een omgevingsvergunning voor het plaatsen en het houden van een verwijzingsbord wordt alleen verleend als dit de verkeersveiligheid en -doorstroming ter plaatse verbetert. In hoofdstuk 8 van de CROW "Richtlijn bewegwijzering 2014" (verder: Richtlijn) zijn hiervoor richtlijnen opgenomen.

Hier de lijst aanhef

- er moet sprake zijn van een toeristisch-recreatieve voorziening. Hiervan is sprake als de voorziening door aard, omvang en wijze van beheer is ingesteld op bezoek door recreanten en/of toeristen of een vergelijkbare publieksfunctie heeft;
- de voorziening moet jaarlijks gedurende een vaste periode van minimaal zes maanden geopend zijn;
- er wordt geen aparte verwijzing geplaatst, zolang op basis van de algemene geografische bewegwijzering kan worden gereden naar de geografische bestemming waar het object gelegen is of waarmee het object wordt geassocieerd. Pas op het punt waar de route naar het object hiervan afwijkt, start de toeristische verwijzing;
- vanaf wegen buiten de bebouwde kom wordt niet verwezen naar objecten die binnen de bebouwde kom liggen.

Deze richtlijnen zorgen onder andere voor uniformiteit, continuïteit, leesbaarheid en begrijpelijkheid. Om in aanmerking te komen voor toeristisch-recreatieve bewegwijzering moet onder meer aan de volgende voorwaarden uit de Richtlijn worden voldaan:

Vervolgens wordt er gekeken naar het type weg. In bijlage II van de Richtlijn is een overzicht van toeristische-recreatieve bestemmingen waar vanaf een bepaalde wegcategorie naar kan worden verwezen. Categorie 1 heeft betrekking op de gebiedsontsluitingswegen en categorie 2 op de erftoegangswegen. Zo mag er op een gebiedsontsluitingsweg niet worden verwezen naar een golfclub. Dit mag wel vanaf een erftoegangsweg.

b. Spandoeken en bogen bij evenementen: Spandoeken en bogen worden alleen toegestaan bij evenementen en wedstrijden. In die gevallen zal de weg meestal ook zijn afgesloten voor het normale verkeer. De doorrijhoogte van minimaal 4,6 meter houdt verband met de doorgang voor politie, brandweer, ambulance en andere calamiteitendiensten.

c. Prijzenborden bij tankstations: Omgevingsvergunningen voor het plaatsen van prijsborden bij tankstations worden verleend als is voldaan aan de regels genoemd in dit artikel.

d. Buitenreclame met een verkeersfunctie: Buitenreclame met een informatieve en/of verkeersfunctie mag alleen worden geplaatst in berm van de

weg. Buitenreclame boven de weg (onder andere spandoeken en bogen) is niet toegestaan.

e. Buitenreclame op rotondes: Het onderhoud aan het middeneiland van rotondes op provinciale wegen dragen Gedeputeerde Staten zoveel mogelijk over aan lokale overheden. Het middeneiland betreft dat deel van de rotonde dat midden in de cirkelvormige weg ligt en geen rijbaan is. Voor deze overheden ontstaat dan de mogelijkheid om lokale bedrijven het middeneiland te laten onderhouden. Als tegenprestatie mogen deze bedrijven op het middeneiland buitenreclame zonder verkeersfunctie plaatsen. Een omgevingsvergunning hiervoor wordt alleen verleend als is voldaan aan de regels genoemd in dit artikel.

f. (digitale) informatieborden: Een informatiebord ten behoeve van het informeren van weggebruikers en inwoners langs de weg, wordt alleen onder strenge voorwaarden toegestaan. Dit is nodig, omdat deze borden gericht zijn op het passerende wegverkeer. Daardoor kan de verkeersveiligheid negatief worden beïnvloed. Om de verkeersveiligheid te waarborgen moet worden voldaan aan de gestelde voorwaarden. Het informatiebord mag ook digitaal worden uitgevoerd.

Artikel 7.13 (beoordelingsregels roerende zaken, voorwerpen en stoffen: standplaats)

Standplaatsen direct op of aan de weg kunnen de weggebruiker afleiden van de rijtaak. Het kan leiden tot onverwachte gedragingen die de verkeersveiligheid in gevaar brengen. Standplaatsen op of (direct) langs een weg zijn daarom niet toegestaan. Een omgevingsvergunning voor een standplaats wordt alleen verleend als wordt voldaan aan de voorwaarden uit dit artikel.

Artikel 7.14 (beoordelingsregels evenementen en wedstrijden zonder voertuigen)

Een wedstrijd zonder voertuigen is een activiteit zonder voertuigen die zich geheel of gedeeltelijk op of nabij de weg afspeelt, met als hoofddoel prestatievergelijkingen tussen deelnemers waarbij een prijs, beloning of aandenken in het vooruitzicht wordt gesteld. Met het oog op de weginrichting en het weggebruik, zijn gebiedsontsluitingswegen niet geschikt voor het houden van evenementen en wedstrijden. Als de weg buiten de bebouwde kom een gebiedsontsluitingsweg is, die het karakter heeft van een erftoegangsweg of een erftoegangsweg is, dan kan de omgevingsvergunning worden verleend. Een erftoegangsweg is een weg die ligt in een gebied met een verblijfsfunctie. De weg biedt toegang tot onder andere woningen, bedrijven, scholen en winkels. Het mengen van de verschillende soorten weggebruikers gebeurt op wegvakken en op kruispunten. Om dit veilig te laten gebeuren, ligt de snelheid relatief laag. Een gebiedsontsluitingsweg is een weg die erftoegangswegen en stroomwegen met elkaar verbindt via kruispunten en waarbij de wegvakken een doorstroombaanfunctie hebben. De snelheid ligt hoger dan op de erftoegangswegen. Een stroomweg is bedoeld voor het zo veilig en betrouwbaar mogelijk afwikkelen van grote hoeveelheden doorgaand verkeer met hoge gemiddelde snelheden over langere afstanden.

Bij de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een evenement of wedstrijd bekijkt de provincie ook of deze niet samenvallen met wegwerkzaamheden aan het weggedeelte dat voor het evenement nodig is. Als de wegwerkzaamheden het evenement hinderen, wordt geen omgevingsvergunning verleend. Hetzelfde geldt bij twee evenementen op hetzelfde tijdstip op dezelfde locatie. Als afstemming niet mogelijk is, dan geldt het principe "wie het eerst komt, die het eerst maalt". Ook zal een omgevingsvergunning worden geweigerd als er in redelijkheid verwacht kan worden dat door het evenement onherstelbare of onevenredige schade zal ontstaan aan de weg. Voor wedstrijden met voertuigen is de verbodsbepaling van artikel 10 Wegenverkeerswet 1994 van toepassing.

Afdeling 7.3 Meldingen

Geen toelichting.

Paragraaf 7.3.1 Meldingen: algemeen

Geen toelichting.

Artikel 7.15 (gegevens bij een melding)

Dit artikel is van toepassing op meldingen waarvan de meldplicht in deze omgevingsverordening is gecreëerd. Het betreft de volgende meldingen:

- grondwaterbedreigende activiteit in grondwaterbeschermingsgebied ([artikel 4.20](#));
- grondwaterbedreigende activiteit in koude-warmte-opslagvrije zone ([artikel 4.28](#));
- grondwaterbedreigende activiteit in boringsvrije zone ([artikel 4.32](#));
- ontgroningen ([artikel 4.52](#));
- kabels en leidingen in een beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg ([artikel 4.56](#));
- plaatsen gedenkteken in een beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg ([artikel 4.69](#)); en
- realiseren badwaterbassin ([artikel 4.73](#)).

Meldingen worden ingediend via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De specifieke gegevens die moeten worden overgelegd, volgen ook uit deze voorziening.

Paragraaf 7.3.2 Meldingen voor grondwaterbedreigende activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 7.16 (termijn melding grondwaterbedreigende activiteit)

Als na het doen van een verplichte melding op grond van de artikelen [4.20](#), [4.28](#) of [4.32](#) niet binnen zes maanden met de activiteit wordt begonnen, moet een nieuwe melding worden ingediend voordat de activiteit wordt verricht. Er kan dan een nieuwe beoordeling plaatsvinden op grond van de omstandigheden van het geval op dat moment. De mogelijkheid om naar aanleiding van een betreffende melding een maatwerkvoorschrift te stellen, is ook op deze bepaling van toepassing, zodat er een mogelijkheid tot verlenging van de termijn bestaat.

Afdeling 7.4 Maatwerkvoorschriften

Geen toelichting.

Paragraaf 7.4.1 Maatwerkvoorschriften: algemeen

Met een maatwerkvoorschrift kunnen Gedeputeerde Staten voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Maatwerkvoorschriften helpen om regels te specificeren voor onvoorziene situaties, bijzondere gevallen, lokale omstandigheden of het bereiken van ambities voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Artikel 7.17 (bevoegdheid tot stellen maatwerkvoorschriften)

In dit artikel geven Provinciale Staten de bevoegdheid aan Gedeputeerde Staten om maatwerkvoorschriften te stellen over de in dit artikel genoemde onderwerpen. De inhoudelijke afwegingen om het maatwerkvoorschrift te stellen en onder welke voorwaarden deze worden gesteld, volgt uit andere artikelen in deze afdeling.

Artikel 7.18 (aanvraagvereisten maatwerkvoorschrift)

Aanvragen om een omgevingsvergunning worden ingediend via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De specifieke gegevens die moeten worden overgelegd volgen ook uit deze voorziening.

Artikel 7.19 (algemene beoordelingsregels)

Met een maatwerkvoorschrift kunnen Gedeputeerde Staten voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Deze algemene regels zijn gesteld met een bepaald oogmerk. Het oogmerk is vermeld bij de algemene regels. Gedeputeerde Staten stellen alleen een maatwerkvoorschrift als dit verenigbaar is met dit oogmerk. Als het nodig is, verbinden zij hier voorschriften aan om de verenigbaarheid met het oogmerk te borgen. Bij het stellen van de voorschriften betrekken Gedeputeerde Staten de oogmerken van de omgevingsvisie Gaaf Gelderland en de Omgevingswet. De oogmerken van de omgevingsvisie zijn een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland en een goede kwaliteit van de Gelderse leefomgeving. Gedeputeerde Staten kunnen dus brede en integrale voorschriften verbinden.

Artikel 7.20 (wijziging en intrekking maatwerkvoorschrift)

Wanneer het maatwerkvoorschrift is gesteld, mag de activiteit onder die voorwaarden worden uitgevoerd. Soms is het nodig om het maatwerkvoorschrift te wijzigen of in te trekken. Gedeputeerde Staten doen dit als het gebruikmaken van het maatwerkvoorschrift niet langer verenigbaar is met het oogmerk waarvoor de regel gesteld is. Deze mogelijkheden zijn aanvullend op artikel 18.10 van de Omgevingswet. Hierin staat dat het bevoegd gezag een beschikking geheel of gedeeltelijk kan intrekken als:

- a. wordt gehandeld in strijd met de beschikking of met de regels die gelden voor de activiteit waarvoor de beschikking is gegeven; of
- b. de beschikking is gegeven op basis van een onjuiste of onvolledige opgave van gegevens.

Paragraaf 7.4.2 Maatwerkvoorschriften bij grondwaterbedreigende activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 7.21 (advies gemeente en drinkwaterbedrijf)

Geen toelichting.

Paragraaf 7.4.3 Maatwerkvoorschriften bij houtopstanden

Geen toelichting.

Artikel 7.22 (beoordelingsregel maatwerkvoorschrift melding vellen houtopstand)

Artikel 4.10 van de omgevingsverordening bepaalt dat de melding 'vellen houtopstand' ten minste zes weken maar niet eerder dan een jaar voor het begin van de velling moet worden ingediend bij Gedeputeerde Staten. Als deze termijn van zes weken in verband met spoed niet kan worden afgewacht, kunnen Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift toestaan dat het vellen plaatsvindt binnen zes weken na melding. De termijn kan niet worden afgewacht als bijvoorbeeld de veiligheid in het geding is, bij ziekte van de houtopstand of bij specifieke omstandigheden op het terrein, zoals droogte of vorst. De initiatiefnemer moet wel rekening houden met soorten die op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving beschermd zijn.

Artikel 7.23 (beoordelingsregel maatwerkvoorschrift termijn herbeplanting)

Artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat de herbeplanting binnen drie jaar plaatsvindt. In bijzondere gevallen kunnen Gedeputeerde Staten toestaan dat herbeplanting binnen zes jaar plaatsvindt. Een voorbeeld hiervan is herbeplanting door natuurlijke verjonging. In dat geval is zes jaar een redelijke termijn.

Artikel 7.24 (beoordelingsregel maatwerkvoorschrift uitzondering plicht tot herbeplanting)

Deze uitzondering is een uitbreiding op de uitzonderingen in artikel 11.131 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel staat een aantal uitzonderingen op zowel de meldplicht 'vellen houtopstand' als de plicht tot herbeplanting. Provinciale Staten voegen aan deze uitzonderingen toe dat de plicht tot herbeplanting niet geldt als het vellen of tenietgaan van de houtopstand bijdraagt aan het herstel van cultuurhistorische waarden of natuurwaarden. De velling die bijdraagt aan het herstel van cultuurhistorische waarden of ontwikkeling van natuurwaarden moet dus wel worden gemeld, tenzij de uitzonderingen van artikel 11.131 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn. De term 'natuurwaarden' is breder dan de instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen in het kader van Natura 2000, als bedoeld in artikel 11.131, eerste lid. Er kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het herstel van zichtassen op buitenplaatsen. Ook bij herstel van hoogveen, moerassig laagveen, stuifzand en stilstaand water kan het nodig zijn houtopstanden te vellen. Stilstaande wateren bijvoorbeeld, kunnen in hun ontwikkeling worden bedreigd door bladval en beschaduwing. Daarnaast is het maatwerkvoorschrift mogelijk voor achterstallig onderhoud van heideterreinen.

Artikel 7.25 (beoordelingsregel maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere grond)

Algemeen: Dit artikel is een invulling van artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het uitgangspunt is dat herbeplanting plaatsvindt op dezelfde grond als waar de houtopstand geveld of tenietgegaan is.

In het eerste lid staan redenen op grond waarvan Gedeputeerde Staten kunnen toestaan dat herbeplanting op andere grond plaatsvindt. In het tweede lid worden situaties genoemd waarin Gedeputeerde Staten niet toestaan dat herbeplanting op andere grond plaatsvindt. In het derde lid wordt duidelijk gemaakt dat, als herbeplanting op andere grond via een maatwerkvoorschrift is toegestaan, deze herbeplanting fysiek of in bepaalde gevallen financieel plaatsvindt. De fysieke herbeplanting vindt plaats zo dicht mogelijk bij het aangetaste gebied. De vergoeding die betaald moet worden door gebruik te maken van de compensatiepool wordt berekend overeenkomstig de daarvoor in [artikel 5.13](#) vastgestelde elementen. De hier bedoelde compensatiepool is dezelfde pool die gebruikt kan worden voor compensatie Gelders natuurnetwerk.

Lid 2 onderdeel c: locaties waarvoor subsidie is aangevraagd om ze als natuur in te richten, kunnen niet dienen als locatie voor de herbeplanting. Op grond van de subsidie geldt daar namelijk al een verplichting tot inrichting van nieuwe natuur.

Lid 2 onderdeel d: Het bebossen van bijvoorbeeld heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is niet toegestaan. Het gaat daarbij meestal om percelen waarop al een natuurbestemming ligt, maar ook weidevogelgebieden e.d. vallen hieronder. Gedeputeerde Staten nemen bij de beoordeling mee of bijzondere soorten en habitats in het gebied voorkomen.

Lid 2 onderdeel g: Oude bosgroeiplaatsen zijn locaties in Nederland die volgens de Topografische en Militaire Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden (TMK) voor 1850 al bebost waren. Deze locaties zijn zeldzaam in Nederland en van groot belang voor behoud van bodemontwikkeling, daar voorkomend autochtoon inheems plantmateriaal en bijbehorende biodiversiteit. De regel geldt niet onverkort voor alle oude bosgroeiplaatsen. De regel vloeit namelijk voort uit het Besluit actualiteiten leefomgeving, waarin is bepaald dat dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand moet worden herbeplant. Is de houtopstand op de oude bosgroeiplaats geen houtopstand als bedoeld in het Besluit actualiteiten leefomgeving, dan is deze regel niet van toepassing. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een houtopstand kleiner dan 10 are of bestaande uit rijbeplanting van 20 of minder bomen. Daarnaast geldt de regel alleen voor oude bosgroeiplaatsen waar sinds 1920 geen verandering is geweest in het natuurlijk bodemontwikkelingsproces. Er is geen sprake van een verandering in het natuurlijk bodemontwikkelingsproces als er onafgebroken een houtopstand heeft bestaan. De locatie kan wel tijdelijk braak hebben gelegen. Bij grondverzet (afgraven of ophogen van de grond) is wel sprake van een verandering in het natuurlijk bodemontwikkelingsproces. Hetzelfde is het geval als er bijvoorbeeld tijdelijk een gebouw heeft bestaan of als het in gebruik is geweest voor een andere functie zoals agrarisch gebruik. In die gevallen heeft de oude bosgroeiplaats zijn waarde verloren en is er vervolgens niet voldoende tijd geweest voor de bodem om opnieuw tot een ecologisch waardevolle bosbodemontwikkeling te komen. Als de aanvrager van een ontheffing voor herbeplanting op andere grond van oordeel is dat sinds 1920 wel sprake is van een verandering in het natuurlijk bodemontwikkelingsproces, is het aan aanvrager dit aan te tonen. Alleen oude bosgroeiplaatsen met daarop door het Besluit actualiteiten leefomgeving beschermde houtopstanden waar sinds 1920 geen verandering is geweest in het natuurlijk bodemontwikkelingsproces worden beschermd door de regel. Het is niet mogelijk om houtopstanden op deze oude bosgroeiplaatsen op een andere locatie te compenseren. De herbeplanting moet op de oude bosgroeiplaats plaatsvinden waar de geveld of tenietgegangene houtopstand stond. Het uitgangspunt van de kaart met de oude bosgroeiplaatsen is de Topografische en Militaire Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden, de TMK, gemaakt in de periode 1836-1856. Voor het digitaliseren van deze kaart is gebruik gemaakt van de oudste kadastrale kaart van Nederland van 1832 (HisGis). Op deze kaart zijn de kleinere oude bosgroeiplaatsen (kleiner dan 10 are of bestaande uit rijbeplanting van 20 of minder bomen) niet weergegeven. Dit zijn immers geen door het Besluit actualiteiten leefomgeving beschermde houtopstanden, dus is de regel in de Omgevingsverordening niet van toepassing. Op de kaart is geen onderscheid gemaakt tussen houtopstanden die binnen of buiten de bebouwde kom liggen. De reden is dat deze begrenzing op elk moment gewijzigd kan worden. Dit betekent dat bij het beoordelen of een houtopstand op een bepaald moment onder de werking van het Besluit actualiteiten leefomgeving valt, bij de betreffende gemeente de meest actuele begrenzing van de bebouwde kom moet worden opgezocht.

Artikel 7.26 (beoordelingsregel maatwerkvoorschrift houtopstanden Groene ontwikkelingszone)

Wanneer Gedeputeerde Staten toestaan dat de herbeplanting op andere grond plaatsvindt en de te vellen houtopstand is gelegen in de Groene ontwikkelingszone, vindt een toeslag plaats. De grootte van de toeslag is afhankelijk van de oppervlakte en ontwikkeltijd van de gevelde houtopstand. Deze verplichting wordt vastgelegd in het maatwerkvoorschrift. De toeslag wordt ook toegepast als gebruikgemaakt wordt van de compensatiepool.

Afdeling 7.5 Kwaliteit toezicht en handhaving

Geen toelichting.

Artikel 7.27 (toepassingsbereik en oogmerk regels over kwaliteit uitvoering en handhaving)

De provincie streeft als onderdeel van de overheid naar een professionele kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Met het oog op die kwaliteit stellen de provincie en de gemeenten regels aan de uitvoering van deze drie taken door de omgevingsdiensten.

Artikel 7.28 (beoordeling kwaliteit uitvoering en handhaving)

De beoordeling van de kwaliteit van de uitoefening van de uitvoerings- en handhavingstaak vindt plaats aan de hand van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma (artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit), de jaarlijkse evaluatierapportage (artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit) en de landelijk in overleg tussen VNG en IPO vastgestelde [VTH-kwaliteitscriteria](#). Getoetst wordt in ieder geval op de volgende drie aspecten:

- a. de kwaliteit van de dienstverlening, waaronder met name de communicatie met aanvragers en andere belanghebbenden en de samenwerking met de provinciale dienst;
- b. de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten: de mate waarin een juridisch product voldoet aan de daarvoor in wet- en regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en op basis van jurisprudentie geldende eisen;
- c. de financiën: zijn voldoende financiële middelen en/of is voldoende (adequaat geschoold) personeel beschikbaar zijn om het jaarlijkse uitvoeringsprogramma op een goede wijze uit te kunnen voeren (artikel 13.10 van het Omgevingsbesluit).

Afdeling 7.6 Faunaschade

Geen toelichting.

Artikel 7.29 (oogmerk regels over faunaschade)

De provincies hebben ervoor gekozen het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade te mandateren aan BIJ12, een uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies (IPO). Uit het oogpunt van efficiëntie is een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis te prefereren. Daarnaast wordt uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd.

Artikel 7.30 (termijn indienen aanvraag tegemoetkoming faunaschade)

Voor het taxeren van faunaschade is het nodig dat de aanvraag wordt ingediend binnen zeven werkdagen nadat de schade is geconstateerd. Dit omdat BIJ12 bij een tijdige aanvraag nog in de gelegenheid is om een onderzoek ter plaatse te laten instellen naar de schadeveroorzakende diersoort. Verder kan BIJ12 zo mogelijk nog aanwijzingen geven waarmee verdere schade kan worden voorkomen of beperkt. Bij later ingediende aanvragen bestaat de kans dat de groei van het gewas in de tussentijd door andere oorzaken is beïnvloed.

Provinciale Staten geven in het Delegatiebesluit aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid gevallen aan te wijzen waarbij de aanvraag niet binnen zeven werkdagen hoeft te worden ingediend. Een voorbeeld hiervan is schade veroorzaakt door ganzen of edelherten in aangewezen gebieden.

Hoofdstuk 8 Monitoring en verslaglegging

Geen toelichting.

Afdeling 8.1 Monitoring en verslaglegging omgevingswaarden

Geen toelichting.

Artikel 8.1 (toepassingsbereik en oogmerk regels over monitoring en verslaglegging omgevingswaarden)

Lid 1: Een klein deel van het beheergebied van waterschap Vechtstromen ligt in Gelderland, het overgrote deel ligt in Overijssel. Tussen betrokken partijen bestaat al lang de afspraak en regeling dat de op het waterschap Vechtstromen gerichte regels van de Provincie Overijssel ook van toepassing zijn op het Gelderse beheergebied van het waterschap. Dat wordt met dit artikel voortgezet.

Lid 2: Op grond van artikel 20.2 lid 1 van de Omgevingswet moet bij omgevingsverordening, als een omgevingswaarde wordt vastgesteld, ook de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat met de uitvoering van de monitoring is belast, worden aangewezen. Deze afdeling voorziet hierin.

Artikel 8.2 (monitoring omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Het staat het waterschap vrij ieder relevant document van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) te gebruiken bij de monitoring van de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen. Geschikte documenten zijn in ieder geval:

- a. Kwaliteitsindicatoren veiligheidstoetsing; Meetbare en controleerbare indicatoren voor de Kwaliteit van de veiligheidstoetsing regionale waterkeringen (ORK 2007-01);
- b. Materiaalfactoren boezemkaden (ORK 2009-05);
- c. Leidraad toetsen op veiligheid regionale waterkeringen (ORK 2015-15).

De maatgevende hoogwaterstanden die bij de monitoring worden gehanteerd, worden afgestemd met Gedeputeerde Staten.

Artikel 8.3 (verslaglegging omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Het is belangrijk dat de regionale waterkeringen met een bepaalde frequentie getoetst worden. Hiervoor is een toetsfrequentie vastgelegd van een keer in de twaalf jaar. Het waterschap legt de resultaten van de beoordeling van de omgevingswaarden en de bevindingen bij de beoordeling vast in een verslag. Dit verslag van de monitoring bevat een gebiedsdekkende veiligheidstoetsing, waarin waterkeringen, kunstwerken en niet waterkerende objecten op alle faalmechanismen zijn getoetst. Het verslag heeft een ander karakter en wordt met een andere frequentie opgesteld dan de algemene jaarlijkse voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma, bedoeld in [artikel 6.5](#). Om die reden zijn de monitoringsverslagen geen onderdeel van de algemene voortgangsrapportage. Er is een verplicht uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen op grond van [artikel 6.3](#) waarover jaarlijks verslag wordt uitgebracht en waarvoor wel kan worden aangesloten bij de algemene jaarlijkse voortgangsrapportage bedoeld in [artikel 6.5](#). Het staat het waterschap vrij iedere relevante leidraad van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) te gebruiken, mits actueel en afgestemd met Gedeputeerde Staten. Geschikte documenten zijn in ieder geval:

- a. de Handreiking ontwerpen & verbeteren boezemkaden (ORK 2009-06);
- b. de Handreiking ontwerpen & verbeteren waterkeringen langs regionale rivieren (ORK 2009-07).

Artikel 8.4 (monitoring omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren)

Lid 1: Het staat het waterschap vrij ieder relevant document van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) te gebruiken bij de monitoring van de omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren. Een geschikt document is in ieder geval:

- a. Standaard werkwijze voor de toetsing van watersystemen aan de normen voor regionale wateroverlast (2011-31).
- b. Het klimaatscenario dat bij de monitoring wordt gehanteerd wordt afgestemd met Gedeputeerde Staten.

Lid 2: Het maaiveldcriterium is een hulpmiddel bij de beoordeling of aan een betreffende waterkwantiteitsnorm wordt voldaan. In een gebied zijn er vaak (kleine) delen die van nature lager liggen. Deze gedeelten (een bepaald percentage) mogen bij de beoordeling of wordt voldaan aan de norm buiten beschouwing worden gelaten. De waterschappen vullen dit criterium verschillend in: per peilgebied (in poldergebieden) of afwateringseenheid (in hellend zandgebied). De knelpunten die zo worden vastgesteld, zijn herkenbaar en acceptabel.

Artikel 8.5 (verslaglegging omgevingswaarden wateroverlast regionale wateren)

Het waterschap legt de resultaten van de beoordeling van de omgevingswaarden en de bevindingen bij de beoordeling vast in een verslag. Dit verslag bevat een beoordeling van de regionale wateren met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht. Als de beoordeling daartoe aanleiding geeft, bevatten de verslagen een omschrijving van de voorzieningen die op een daarbij aan te geven termijn nodig worden geacht. Het verslag heeft een ander karakter en wordt met een andere frequentie opgesteld dan de algemene voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma bedoeld in [artikel 6.5](#). Om die reden maken de verslagen bedoeld in dit artikel geen onderdeel uit van de algemene voortgangsrapportage.

Afdeling 8.2 Rapportage onderhoud vaarwegen

Geen toelichting.

Artikel 8.6 (vijfjaarlijkse rapportage onderhoud vaarwegen)

De periodieke rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de baggerwerkzaamheden die in de afgelopen vijf jaar zijn uitgevoerd en de nog bestaande knelpunten. Ook bevat het verslag een overzicht van de geplande baggerwerkzaamheden in de volgende periode van vijf jaar.

Afdeling 8.3 Grondwaterregister

Geen toelichting.

Artikel 8.7 (instructieregel grondwaterregister)

De inrichting van het grondwaterregister is niet expliciet geregeld in de Omgevingswet, maar er wordt naar verwezen in artikel 13.4b, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet. Dit houdt in dat de provincie bevoegd is daarin zelf bij of krachtens verordening te voorzien. Het grondwaterregister is van belang voor het provinciale waterbeleid en de grondwateronttrekkingsheffing. Van belang zijn gegevens over de onttrekking die onder het gezag van de provincie en het waterschap vallen. In samenhang hiermee is in [artikel 6.16](#) van deze verordening de instructie aan het waterschap opgenomen om de benodigde gegevens te verstrekken. De gegevens worden opgeslagen in de Landelijke Voorziening Basisregistratie Ondergrond (LV-BRO).

Afdeling 8.4 Rapportage naleving kwaliteitscriteria

Geen toelichting.

Artikel 8.8 (jaarlijkse rapportage naleving kwaliteitscriteria)

De provincie streeft als onderdeel van de overheid naar een professionele kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Met het oog op die kwaliteit worden in deze verordening regels gesteld aan de uitvoering van deze drie taken door de omgevingsdiensten ([afdeling 7.4](#)). Provinciale Staten houden via een jaarlijkse rapportage toezicht op de kwaliteit van die uitvoering.

Afdeling 8.5 Monitoring woningbouw

Geen toelichting.

Artikel 8.9 (instructieregel monitoring woningbouw)

Woningbouwprogrammering heeft een looptijd van ongeveer 20 jaar. In die tijd zullen prognoses in bevolkingsomvang en woonbehoefte wijzigen. Het is belangrijk om adaptief te programmeren, zodat het aanbod aan nieuwe woningen mee kan bewegen met de veranderende kwantitatieve en kwalitatieve vraag. Consequent monitoren, is een hulpmiddel om onuitvoerbaar of achterhaalde woningbouwplannen in beeld te krijgen. Circa 30% van de woningbouwplannen wordt namelijk nooit uitgevoerd.

Om dit percentage te verminderen, geeft deze instructieregel de gemeente een steun in de rug om de monitoringsresultaten te vertalen in het (laten) wijzigen van de achterhaalde plannen voor woningbouwlocaties. Gemeenten kunnen op basis van artikel 5.40, tweede lid, van de Omgevingswet een verleende omgevingsvergunning intrekken als gedurende een jaar geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van die vergunning. Bij woningbouw gold onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zelfs een nog kortere termijn van 26 weken (artikel 2.33, tweede lid, onderdeel a). Met de monitoringsfrequentie is in dit artikel aansluiting gezocht bij de in anterieure overeenkomsten niet ongebruikelijke termijn van drie jaar. Gemeenten kunnen zich door dit artikel ook aangespoord voelen om een bouwplicht met diezelfde termijn in anterieure overeenkomsten met projectontwikkelaars en/of particulieren te bedingen. Het jaarlijks monitoren en driejaarlijks afwegen of er reden is om de omgevingsvergunning wegens 'stilzitten' in te trekken, draagt bij aan een versnelling van het bouwproces.

Afdeling 8.6 Monitoring regionale energiestrategieën

Geen toelichting.

Artikel 8.10 (instructieregel monitoring regionale energiestrategieën)

De NPRES voorzien voor de regionale energiestrategie in een tweejaarlijkse monitoringscyclus via voortgangsdOCUMENTEN (zie ook de toelichting bij artikel 5.73a, lid 2).

Hoofdstuk 9 Overgangsrecht en slotbepaling

Hoofdstuk 9 Overgangsrecht en slotbepaling

Algemeen

De regels over bodemsanering uit paragraaf 3.3.2 van de Omgevingsverordening Gelderland van voor 1 juli 2023 blijven van toepassing op saneringen die worden uitgevoerd conform de regels van de Wet bodembescherming. Dit vloeit voort uit het overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet (artikel 3.1). Daarin is niet alleen bepaald dat de Wet bodembescherming van toepassing blijft op bepaalde saneringen, maar al het oude recht, en dus ook de provinciale regels die op grond van de Wet bodembescherming zijn gesteld. Omdat dit al voortvloeit uit de Aanvullingswet bodem Omgevingswet zijn daarover op deze plaats geen nadere regels opgenomen.

Afdeling 9.1 Overgangsrecht regels over grondwaterbedreigende activiteiten

Geen toelichting.

Artikel 9.1 (overgangsrecht voor verboden grondwaterbedreigende activiteiten)

Lid 1: De verboden in de genoemde artikelen zijn niet van toepassing op activiteiten die al vóór 17 oktober 2014 rechtmatig werden verricht en niet zijn gewijzigd. Dit betekent dat bedrijven en constructies die al bestonden op het moment dat de beschermingsgebieden voor het grondwater voor het eerst in het leven werden geroepen, in beginsel kunnen blijven bestaan. Dit is ook in lijn met (het overgangsrecht van) de Omgevingsverordening Gelderland van voor 1 juli 2023. Uitbreidingen van dergelijke bestaande activiteiten blijven ook mogelijk als het risico voor het grondwater daardoor niet groter wordt.

Lid 2: Ook voor de verboden activiteiten in drinkwaterreserveringsgebieden geldt dat als die al werden verricht op het moment dat die gebieden voor het eerst in het leven werden geroepen, ze in beginsel niet verboden zijn.

Artikel 9.2 (overgangsrecht voor meldingsplichtige en vergunningplichtige grondwaterbedreigende activiteiten)

Lid 1: Activiteiten die al vóór inwerkingtreding van de genoemde verboden (om betreffende activiteiten zonder melding te verrichten) werden verricht, onder het doen van een melding, onder een omgevingsvergunning of onder een ontheffing, hoeven niet opnieuw te worden gemeld. Als er maatwerk gewenst is ten aanzien van de geldende algemene verplichtingen (de verplichte beschermende maatregelen en termijnen omtrent) kan er alsnog wel een melding worden gedaan; dit is noodzakelijk om een maatwerkvoorschrift vast te kunnen stellen.

Lid 2: Voor voortdurende activiteiten in drinkwaterreserveringsgebieden, zoals bestaande milieubelastende activiteiten, bestaande (hemel)waterafvoer en het gebruiken van een bestaand bodemenergiesysteem, gelden geen vergunningplicht of meldingsplicht met bijbehorende voorschriften. Ook uitbreidingen van dergelijke bestaande activiteiten blijven mogelijk als het risico voor het grondwater daardoor niet groter wordt.

Artikel 9.3 (overgangsrecht voor bodemenergiesystemen)

Bodemenergiesystemen met een pompcapaciteit van niet meer dan 10 kubieke meter per uur waren vóór 17 oktober 2014 vrijgesteld van de vergunningplicht. Met deze regel is beoogd om, in aanvulling op het overgangsrecht in artikel 4.1157a van het Besluit activiteiten leefomgeving, de artikelen 4.1149 tot en met 4.1156 ook niet van toepassing te laten zijn op open bodemenergiesystemen die vóór 17 oktober 2014 zijn geïnstalleerd en op basis van het toen geldende recht waren vrijgesteld van de vergunningplicht.

Artikel 9.4 (overgangsrecht voor toepassen van grond of baggerspecie)

Een toepassing van grond of baggerspecie in een Kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied die vóór 1 januari 2023 is gestart of gemeld mag worden uitgevoerd conform de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit. Voor zo'n geval gelden de strengere toepassingsvereisten binnen een Kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied niet. Dit is in lijn met (het overgangsrecht van) de Omgevingsverordening Gelderland van voor 1 januari 2024.

Afdeling 9.2 Overig overgangsrecht

Geen toelichting.

Artikel 9.5 (overgangsrecht luchthavenregelingen)

Dit artikel bevat overgangsrecht voor de luchthavenregelingen, die voorheen deel uitmaakten van de Omgevingsverordening Gelderland. In Actualisatieplan 6 zijn deze regelingen uit de verordening gehaald om opnieuw te worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Deze regelingen (besluiten) zijn gebaseerd op afdeling 8.3.3 van de Wet luchtvaart.

Artikel 9.6 (overgangsrecht wijzigingsplan en uitwerkingsplan Wet ruimtelijke ordening)

Dit artikel bevat overgangsrecht voor het toepassingsbereik van de instructieregels voor het omgevingsplan voor de overgangsfase, waarin gemeenten nog geen nieuw omgevingsplan hebben vastgesteld (uiterlijk vóór 1 januari 2029). Onmiddellijk na inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt het zogenaamde tijdelijke deel van het omgevingsplan van rechtswege als omgevingsplan (zie artikel 4.6 Invoeringswet Omgevingswet in verbinding met artikel 22.1 van de Omgevingswet). De instructieregels uit [hoofdstuk 5](#) gelden ook al in die overgangsfase. Een uitzondering wordt gemaakt voor twee onderdelen van dat tijdelijk deel, namelijk het:

- a. wijzigingsplan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening, en
- b. uitwerkingsplan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening.

Die uitzondering geldt alleen niet voor de volgende drie instructieregels:

- a. [artikel 5.51](#) (doorwerking regionale woonagenda);
- b. [artikel 5.57](#) (doorwerking regionaal programma werklocaties), en
- c. [artikel 5.62](#) (voorkeurslocatie detailhandelsvoorziening).

Met deze overgangsbepaling is een beleidsneutrale omzetting beoogd van artikel 1.3, eerste lid, de onderdelen a en b (reikwijdte begrip bestemmingsplan).

Afdeling 9.3 Slotbepaling

Geen toelichting.

Artikel 9.7 (citeertitel)

Geen toelichting.

